

KARLSBORGS
KOMMUN

Årsredovisning

2016

Ylva Ågesjö

Fakta om årsredovisningen 2016

Karlsborgs kommuns årsredovisning 2016

Årsredovisningen är kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige över det gångna årets verksamhet och ekonomi.

Det övergripande syftet med årsredovisningen är att ge kommuninvånarna, kommunfullmäktige och även andra intressenter relevant information om utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Informationen har utformats för att underlätta styrning och uppföljning.

Årsredovisningen sammanställs och produceras av Karlsborgs kommuns ekonomienhet i samarbete med övriga förvaltningar och bolag.

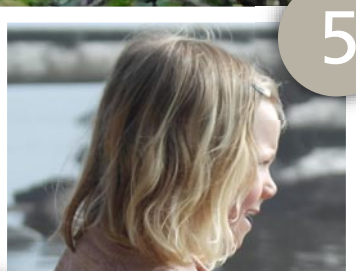
Årsredovisningen fastställs av kommunfullmäktige den 27 mars 2017.

Foto: Ylva Ågesjö

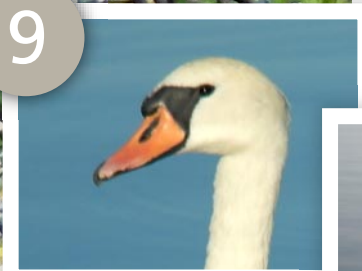
Produktion: Hatech Tryckeri

Innehåll

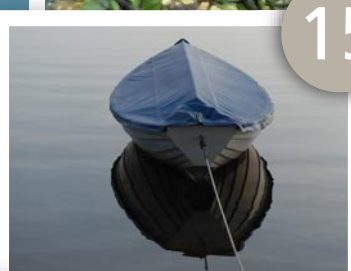
5

9

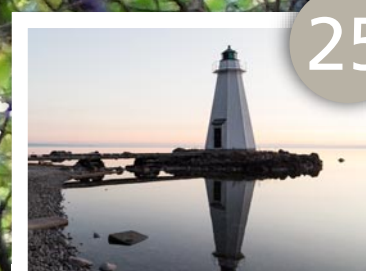
15

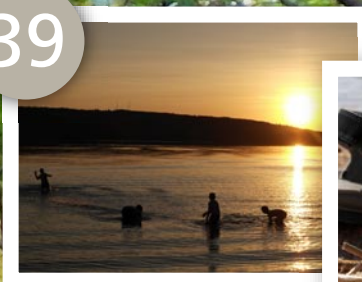
21

25

39

41

50

42

Översikt och förord

INNEHÅLL	2
ORDFÖRANDENS KOMMENTAR	4

Förvaltningsberättelse

OMVÄRLDSANALYS	5
FINANSIELL ANALYS	8
KOMMUNENS STYRMODELL	12
PERSONALREDOVISNING	14
VÄLFÄRDSNYCKELTAL I KARLSBORG	18
DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING	20
KONCERNÖVERSIKT	23
SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	24
5 ÅR I SAMMANDRAG	27

Finansiella rapporter

RESULTATRÄKNING (TKR)	28
KASSAFLÖDESANALYS (TKR)	29
BALANSRÄKNING (TKR)	30
NOTFÖRTECKNING	31
TILLÄMPADE REDOVISNINGSPRINCIPER	37

Verksamhetsberättelse

KOMMUNSTYRELSEN	40
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	46
BYGGNADSNÄMNDEN	51
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	53
SOCIALNÄMNDEN	57
KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDEN	64
LÖNENÄMNDEN	66
SÄRREDOVISNING - VATTEN OCH AVLOPP	68
REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2016	72

Kommunstyrelsens ordförande:

Kan någon svara på frågan åt vilket håll vägen till framtiden går?

Efter år 2016 känns det verkligen befogat att ställa den frågan. Under mina snart två decennier i den lokala politiken har jag inte upplevt ett tillnärmelsevis lika händelserikt år som det nyss avslutade. I den följande texten vill jag, i första hand, lyfta några funderingar kring det som hände under året på ett internationellt plan samt om det kan tänkas påverka oss som kommun i vårt vägval mot framtiden.

Peter Lindroth

Internationellt

Krig och konflikter pågår på många olika håll världen över. Antalet människor som är tvingade till flykt i världen ligger på cirka 60 miljoner varav en betydande andel är barn. Det är en nivå som världen aldrig har skådat tidigare. Kommer det även att påverka oss som kommun? Säkert!

Det sker en omfattande militär upprustning, inte minst i vårt när-område. Försvarsmakten ställer nu om till ett mer territoriellt försvar och de internationella uppdragen kommer därmed förmodligen att reduceras. Hur kommer det att påverka förbanden i Karlsborg och kommer det även att påverka oss som kommun? Säkert!

Storbritannien har beslutat att lämna EU, den så kallade "Brexit". Då de är en av de mäktigaste och viktigaste medlemsstaterna i dag så kommer naturligtvis EU att påverkas. Kommer det även att påverka oss som kommun? Förmodligen.

Världens mäktigaste? demokrati, USA, har bytt president och administration. Som det ser ut så verkar USA bli mer inriktat på protektionism och mindre på internationella allianser och avtal. Blir det så kommer det utan tvekan att få en del konsekvenser för världshandeln och då även påverka Sveriges handel och bruttonationalprodukt. Kommer det även att påverka oss som kommun? Förmodligen.

Befolkningsutvecklingen

Vår befolkning ökade kraftigt under 2016 och den ökningen har vi stor nytta av exempelvis när det gäller kommunens intäkter i form av skatter och bidrag. Skälet till att vi ökade så mycket förklaras helt av flyttnettot mot utlandet. Vi kommer även i fort-

” Vår
befolkning
ökade kraftigt
under 2016 ”

sättningen att påverkas av arbetet med nyanlända om än med lite annan inriktning.

Det närmast akuta arbetet med att ta emot asylsökande övergår nu till att handla om integration av de nyanlända. Det är en utmaning men innebär framförallt en jättemöjlighet.

Ekonomiskt trendbrott

När jag skrev mina kommentarer till 2015 års bokslut hade jag en likadan rubrik, men då med ett frågetecken. Efter år 2016 vågar jag ta bort frågetecknet men jag törs inte växla till ett utropstecken ännu.

Det är dock ingen tvekan om att resultatet för 2016 ger oss ännu bättre förutsättningar att möta kommande utmaningar. Jag vill rikta ett stort tack till alla duktiga anställda för ett mycket bra nedlagt arbete under det gångna året. TACK!

PS. Med ovanstående funderingar som grund kan, eller törs, jag i nuläget inte svara på frågan som inleder denna text. Ett är i alla fall säkert: Vi kommer att hitta vägen som bär till framtiden! DS.

Peter Lindroth
Kommunstyrelsens ordförande

Omvärldsanalys

Samhällsekonomin

Ett år präglat av snabba förändringar. Oroligheterna i vår omvärld som driver fram stora flyktingströmmar med asylsökande människor har och har haft stor påverkan på hela Europa. Sverige var ett av de europeiska länder som förhållandevis tog emot flest asylsökande i början av året. Migrationsverket bedömde i början på året att det skulle komma 100 000 asylsökande 2016 till Sverige.

Det hårda flyktingtrycket till Sverige ledde till en förändring av svensk lagstiftning, som bland annat försvårat möjligheterna för familjeåterförening och att få permanent uppehållstillstånd. Effekten blev att de prognostiserade 100 000 faktiskt blev 29 000 asylsökande år 2016.

År 2016 innebar för Sverige en stark ekonomisk tillväxt. BNP ökade med 3,2 % och tillväxt i efterfrågan och produktion medförde ökad sysselsättning samt sänkt arbetslöshet. Särskilt glädjande var att svensk export tog fart under andra halvåret. Orderingång och efterfrågan är klart positiv vilket bådargott för svensk export.

Sysselsättningen ökar och arbetslösheten sjunker. Arbetslösheten åren 2017-2018 beräknas vara i samma nivå som under högkonjunkturen före finanskrisen. Trots alla positiva signaler beräknas löneutveckling och inflation ligga på en kontrollerbar nivå. SKL räknar med att Riksbankens styrränta ligger fast till början av år 2018 då den beräknas börja stiga.

Kommunernas ekonomi

Enligt SKL får Sveriges kraftigt ökade flyktingmottagande ingen större påverkan på årets resultat för kommunerna. Intäkter från Migrationsverket beräknas täcka ökade kostnader. Däremot likvidmässigt kan det innebära bekymmer för flera kommuner. Anledningen är att eftersökta medel från Migrationsverket har ökat och att arbetsstrycket på Migrationsverket har varit högt.

Kommunernas pensionskostnader har hittills hållits ner tack var låga prisökningar som givit låga uppräkningsmen i takt med att prisökningar beräknas tillta kommer pensionskostnaderna stiga betydligt de närmaste åren. SKL prognos är att från 2018 kommer det demografiska trycket (fler äldre och yngre) tillsammans med lägre skatteunderlagstillväxt medföra en ekonomisk utmaning för kommunsektorn. Om inte åtgärder sätts in ser prognosen ut som att det saknas motsvarande två kronor i skatteuttag 2020 för kommunsektorn. Utredningens förslag om en ny kommunal redovisningslag finns inte med på regeringens propositionsförteckning våren 2017 över de ärenden de avser att lägga fram till vårriksdagen. Det innebär att en ny lag inte kan införas från och med 2018, vilket var utredningens förslag. En ny redovisningslag kan tidigast träda i kraft från och med 1 januari 2019.

Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring	2015	2016	2017	2018
BNP	3,9	3,2	2,8	1,6
Konsumentpris KPI	0,0	1,0	1,6	2,3
Relativ arbetslöshet, nivå	7,4	6,9	6,5	6,4
Befolkning	1,1	1,2	1,3	1,3
Realt skatteunderlag	2,1	2,3	2,0	0,8

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting SKL.

Näringsliv och arbetsmarknad

Kommunens näringslivsarbete och arbetsmarknadsenhet bedrivs via Karlsborgs Utveckling AB (KUB), som är samägt av kommunen och näringslivet. Bolaget har också medverkat till utbildningsinsatser, marknadsföring och utveckling i befintliga företag genom återkommande företagsträffar samt rådgivning och stöd vid etableringsfrågor.

I december 2016 var 4,0 % (3,1 % dec 2015) av befolkningen 16-64 år i Karlsborgs kommun öppet arbetslösa och 2,4 % (2,3 %) sysselsatta i program med aktivitetsstöd. Öppet arbetslösa i riket uppgick i december till 3,2 % och sysselsatta i olika program med aktivitetsstöd 2,9 %. Skillnader mellan könen finns i Karlsborgs kommun. Männen ligger högre i statistiken både vad gäller öppet arbetslösa och i aktivitetsstöd.

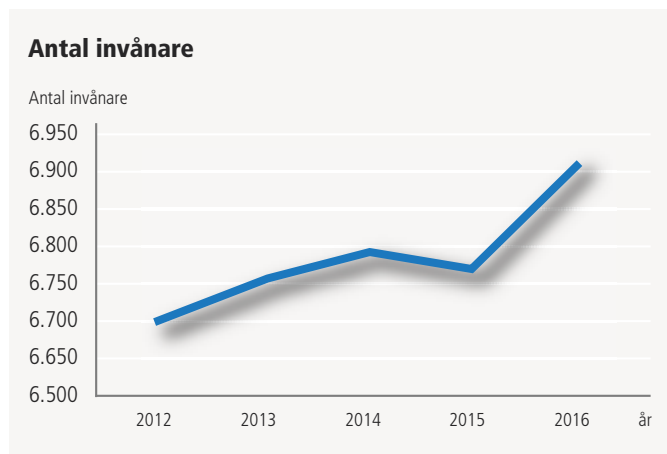
Karlsborgs kommun har i gruppen ungdomar mellan 18-24 år 4,0 % (3,2 %) öppet arbetslösa och 3,2 % (4,8 %) i aktivitetsstöd under december 2016.

Befolkning

Karlsborgs kommuns invånarantal 2016-12-31 var 6 913 personer. Detta är en glädjande ökning med 149 personer (+ 2,2 %) jämfört med föregående år. 2015 minskade befolkningen med 22 personer.

Anledning till den positiva befolkningsutvecklingen är ett relativt lågt negativt födelseöverskott -31 personer (-48 personer) d v s skillnaden mellan födda och avlidna. Därtill ett stort flytnetto där antalet inflyttade personer var 180 (59) fler än antalet utflyttade.

Under år 2016 föddes 62 barn bosatta i Karlsborgs kommun medan siffran för avlidna uppgick till 93. Antalet födda har ökat med åtta barn medan antal döda har minskat med nio jämfört med föregående år.

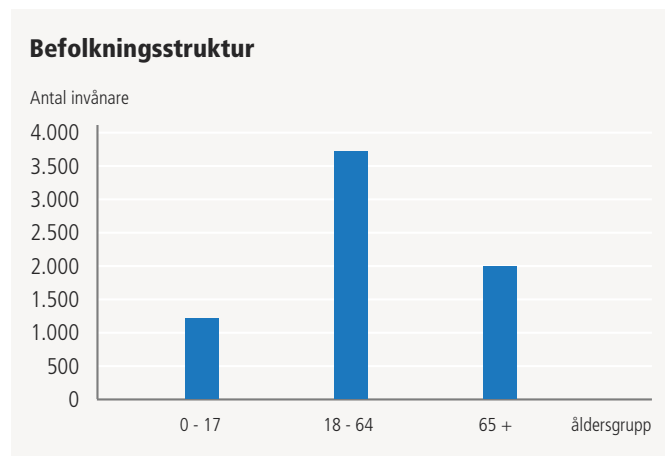

Karlsborgs befolkning är i det närmaste jämnt fördelad när det gäller kön, 3 394 kvinnor och 3 519 män.

Medelåldern på kommunens invånare är 46,3 år (46,7), vilket är 5,1 år (5,5) äldre än riket i genomsnitt. Noteras

kan en sjunkande medelålder som något närmar sig rikets medel.

Andelen invånare som är äldre än 65 år uppgår till 1 998 personer vilket motsvarar 28,9 % (29,1) av befolkningen. Motsvarande siffra för riket är drygt 19,8 %.

Känslighetsanalys

Karlsborgs kommuns ekonomi kan påverkas kraftigt till följd av händelser som exempelvis konjunktur-svängningar, demografiförändringar, statliga reformer eller ändrade lagar och förordningar.

I följande tabell tydliggörs ett antal händelser effekt på Karlsborgs finansiella situation.

Känslighetsanalys	
Händelse	mnkr
Kostnadsökning löner med 1 %	2,5
Förändrat skatteunderlag med 1 %	2,9
Prisförändring med 1 %	2,0
Förändrad upplåning med 10 mnkr	0,0
Förändrad låneränta med 1 %	0,3
10 platser särskilt boende för äldre	5,3
10 hemtjänstagare	1,0
10 nya försörjningsstödsärenden	0,3
100 vårdtyg institutionsvård, barn- och ungdom	0,4
10 platser barnomsorg (förskola)	0,9
10 grundskoleelever	0,7
10 gymnasieelever	1,0

Viktiga händelser under året

En av årets stora utmaningar har varit det stora mottagandet av nyanlända i kommunen. I Karlsborgs kommun har tre asylboenden varit verksamma under året som tillsammans har haft tillstånd för 548 platser. Under början av 2016 hade socialförvaltningen ansvar för ca 85 ensam-

kommande barn. Under året har antalet minskat så i slutet av året är antalet barn 76 (46 asylsökande och 30 med uppehållstillstånd).

De statsbidrag som har tillförts kommunen har fördelats till en mängd olika aktiviteter.

Våra förvaltningar har fått en stor del av dessa medel för att klara sina lagliga uppdrag. Därefter har de utökade resurserna gått till en rad olika fritidsaktiviteter och utrustning. Exempel på gjorda satsningar är: en ny pumprackbana placerad vid Strömmen, ny utrustning till lekplatsen i Udenäs, ett antal fotbollsmål till våra näridrottsplatser och anläggandet av multiarenor vid Strandskolan och Mölltorpskolan.

Beslut har tagits om en samverkan med Hjo och Tibros kommuner gällande gemensamt svarsställe för inkommande telefonsamtal till kommunens växel. Planerad tidpunkt för samgående är april-maj 2017.

Ny grafisk profil för vår organisation är klar och för "platsen" Karlsborg är planen att den ska vara färdig att tas i bruk under våren 2017.

Under året har 279 stycken nya fiberanslutningar driftsatts, ytterligare 250 stycken är färdiggrävda och väntar på driftsättning i Mölltorp, Frökärr/Kärret, Svanvik samt Sörhamn/Glättenäs.

Under året har det nya Samverkansavtalet tagits i bruk från och med 2016-01-01. Utbildning av chefer samt fackliga representanter i samverkan genomfördes under februari/mars. Detta avtal ska utvärderas i början av 2017 tillsammans med fackliga representanter.

Årets nationaldagsfirande blev återigen en stor succé med ett uppskattat program med delvis nya inslag med många engagerade föreningar och ett rekordstort antal besökare.

Nybyggnationen av drygt 50 hyreslägenheter vid kvarteret Strömmen påbörjades i augusti. Byggnaderna kommer även att ge kommunen ett mycket välkommet tillskott till verksamheten för LSS-boenden.

Under året har AB Karlsborgsbostäder förvärvat en hotellfastighet, Hotel Carlsborg. I fastigheten finns ett hotell samt två affärslokaler. Hotellet arrenderas ut till ett privat företag.

Tjänsten som Integrationssamordnare tillträdde i mars månad. Kommunens nya barnrättsombud tillträdde tjänsten den 15 augusti.

En Barn- och elevhälsa har inrättats och har sitt säte i Familjecentralens lokaler. Genom en central enhet fås en likvärdig bedömning av Barn i behov av särskilt stöd (extraordinärt stöd EOS).

Karlsborgs Turism AB har arrangerat en rad större evenemang både i egen regi och i samverkan med

föreningar och företag likaså stöttat många föreningar med deras evenemang. Några evenemang som kan nämnas är; nationaldagsfirande, bondens marknad, storbild- och

utomhusbio med fotbolls-EM, eld och gulfest, julsmyckning och allsång vid kanalen.

Kommunens tredje utegym har installerats. Denna gång i Mölltorp. Samtliga näridrottsplatser har utrustats med nya fotbollsmål och Hankens isbana har genomgått markberedning samt utrustats med ny hockeysarg.

En ny värmekulvert har lagts till kvarteret Strömmen för att kunna täcka värmebehovet i nybyggnationsprojektet.

Utvecklingstendenser

Hög prioritet framöver blir arbetet med integreringen av våra nyanlända och att arbeta för att ge de som vill bosätta sig och verka i kommunen möjlighet att kunna göra det. Migrationsverkets signaler är att de två kvarvarande asylboendena i kommunen kommer att avvecklas under 2017.

Utredningen av en ny skola fortgår. Samtal har förts i positiv anda med Forsvarsmakten och Statens Fastighetsverk. Förhoppningen är att beslut i frågan skall kunna tas under 2017.

Stor efterfrågan på fiberanslutningar förväntas och därmed ytterligare investeringar.

Externa webben kommer att uppgredas och utvecklas. Arbetet pågår och lanseringen planeras att ske under 2017.

Beslut kommer att tas under våren gällande framtida matproduktion i kommunen. Inriktningen är att följa kostutredningens förslag att maten skall tillagas på samtliga enheter utom Strandskolan.

Ritningar och underlag för ett nytt stall i Mölltorp är framtagna. Diskussioner om projektets finansiering och kommande driftsformer förs med Mölltorps ridsällskap. Förhoppningen är att projekteringen av det nya stallet skall komma igång under 2017.

Arbetet med att lösa frågan om ett nytt gemensamt arkiv för Hjo, Tibro och Karlsborg är högprioriterad under 2017.

Bibliotekssamverkan med åtta kommuner i östra Skaraborg fortsätter och under 2017 kommer biblioteken att samverka gällande planering för bibliotekskatalog, rutiner, transporter och regler.

Positivt är att befolkningsutvecklingen uppvisar en starkt ökande befolkning. Om denna utveckling står sig och kommunen kan räkna med en ökning av invånarantalet även fortsättningsvis är det en väldigt positiv signal för framtiden.

Finansiell analys

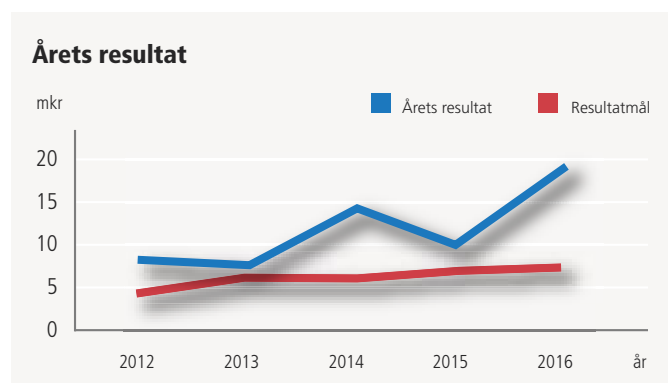
Årets resultat

Karlsborgs kommun uppvisar för år 2016 ett positivt resultat på 19,0 mnkr (år 2015 9,9 mnkr), vilket motsvarar 5,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Budgeterat resultat för år 2016 var 7,0 mnkr 2,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

I resultatet ingår ej förbrukade tillfälliga statsbidrag (inklusive medel från Skolverket) för mottagande av flyktingar 6,5 mnkr. Resultatet bortsett från dessa tillfälliga medel, (12,5 mnkr, 3,5 %) är fortfarande betydligt över budget och förra årets resultat.

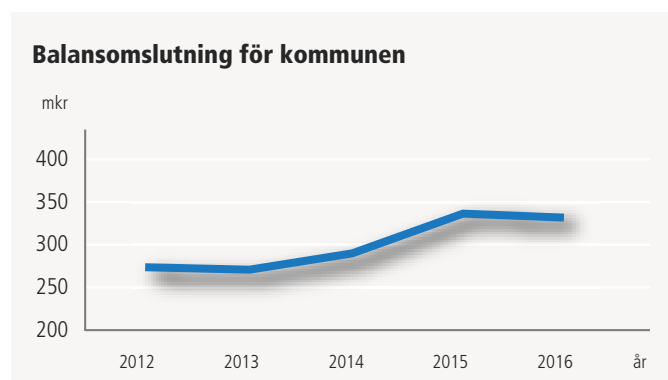
Övriga positiva utfall i förhållande till budget är skatteintäkter 1,0 mnkr och finansiella intäkter och kostnader 1,1 mnkr. Främst på grund av en lägre räntenivå än budgeterat.

Negativt utfall är pensionskostnader 2,0 mnkr mer än budget efter ökad avsättning under året.

God ekonomisk hushållning

Lagen om god ekonomisk hushållning i kommuner och landsting innebär att Sveriges kommuner ska ange finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten, som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen ska fastställas, efterlevas, följas upp och utvärderas. Åtgärdsplaner ska upprättas för att komma tillrätta med eventuella avvikelser.

Karlsborgs kommuns mål för god ekonomisk hushållning redovisas under perspektivet "Ekonomi" i respektive styrkort för fullmäktige och nämnder.

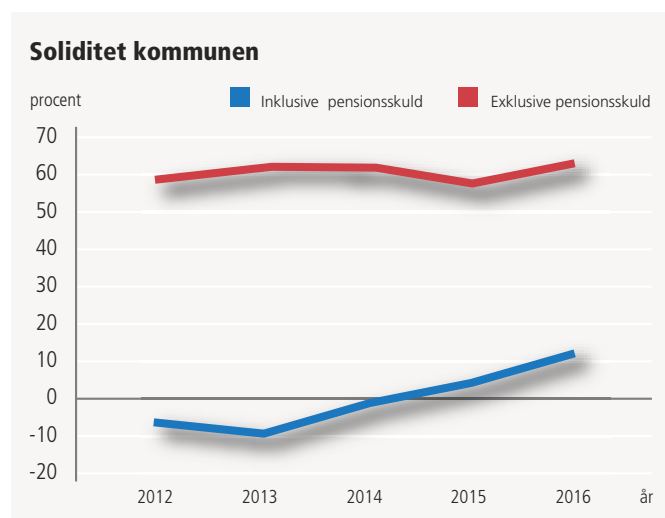
Utfallet för ekonomiperspektivet för året blev att kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, kultur och fritidsnämnden, socialnämnden samt byggnadsnämnden uppfyllde målen. Lika med 100 % måluppfyllnad.

Finansnetto

Finansnettot, det vill säga skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, uppgår till + 0,8 mnkr, vilket är en förbättring jämfört med föregående år (0,0 mnkr). Lägre räntekostnader och högre återbäring från Kommuninvest är förklaringen.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på den finansiella styrkan på lång sikt. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel. Soliditeten har förbättrats till 62,5 % (55,9 %). Främst på grund av det starka resultatet som stärkt det egna kapitalet men även en något mindre balansomslutning. Mest glädjande är dock att soliditeten med pensionsförpliktelserna som ligger utanför balansräkningen inräknat ökar till 12,9 % (4,9 %).

Skattesats

Skattesatsen har varit oförändrad och uppgick till 21,32 öre per skattekrone. Medelskattesatsen för kommunerna i Västra Götalands län uppgår till 21,63.

Risk

Med hänsyn till förändringen mot föregående år av kommunens omsättningstillgångar, kortfristiga skulder samt

avtalad checkkredit (50 mnkr), har den kortfristiga betalningsberedskapen försämrats något. Likvida medel ökade kraftigt i början av förra året när de tillfälliga statsbidragen betalades ut, därefter i takt med medlen förbrukats har likvida medel minskat.

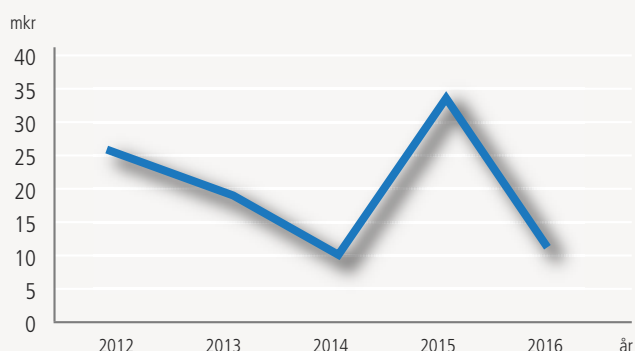
Migrationsverkets utbetalningar, som växte kraftigt i omfattning under förra året, har lång handledningstid, vilket medför att kommunen får ligga ute med stora summor. Detta har en kraftig negativ påverkan på likviditeten. Det är av vikt för framtida likviditetshandling att denna ledtid kan kortas. Migrationsverket har nu beslutat att betala ut delar av fordran, innan granskning, för att minska beloppen som kommunerna ligger ute med.

bolag och 30,0 mnkr solidarisk borgen för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Därutöver ingår ett mindre belopp angående kommunala ansvarstaganden för egna hem. Till detta skall läggas beviljad men ej nyttjad borgen om 7,8 mnkr.

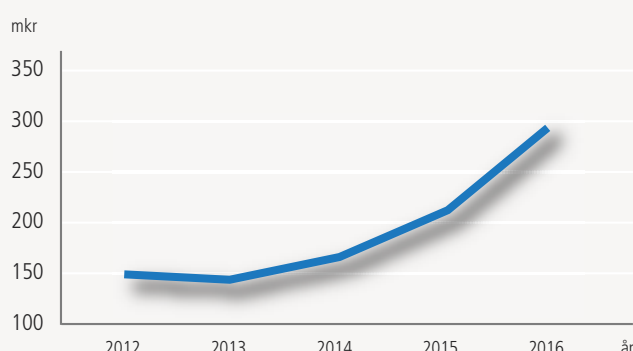
Orsaken till att borgensåtagandet har ökat är främst att AB Karlsborgsbostäder är inne i ett expansivt läge med flera förvärv och nybyggnationer. Detta har skett till delar med lånade medel vilket har medfört ett ökat borgensåtagande från kommunen.

För att minimera finansiella risker är det av vikt att borgensåtagandet hålls så lågt som möjligt, särskilt då kommunen står inför stora investeringar de närmsta åren.

Likvida medel i kommunen

Borgensåtagande i kommunen

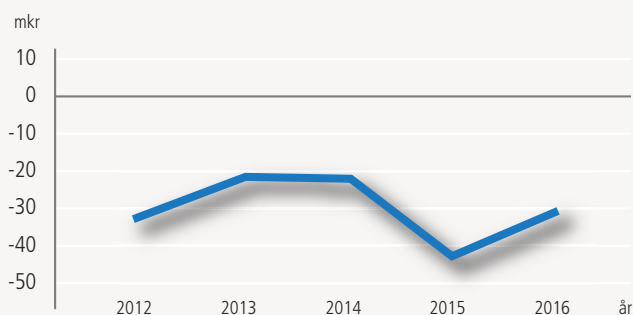

Kommunens aktuella (nyttjat) borgensåtagande har ökat och uppgår totalt till 291,9 mnkr (211,7 mnkr). Av detta belopp avser 261,9 mnkr borgen för kommunens

Låneskuld

Den totala låneskulden har minskat med 12 mnkr i jämförelse med föregående år. Kommunens låneskuld uppgick vid årsskiftet till 30 mnkr. Under den senaste femårsperioden har kommunens låneskuld minskat med 2 mnkr.

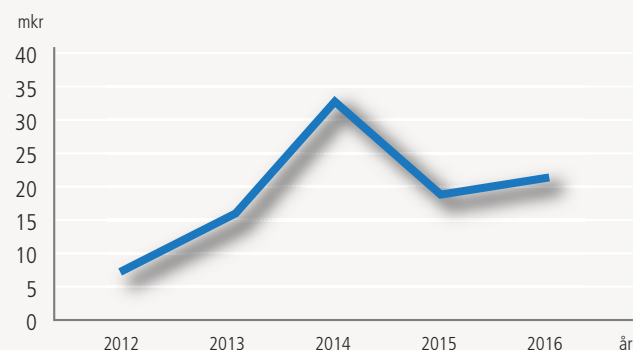
Låneskuld för kommunen

Investeringsverksamheten

Kommunens nettoinvesteringar uppgår under året till 22,0 mnkr. Budgeterat var 27,1 mnkr. Några projekt har senarelagts. Det enskilt största projektet är inköpet av fastigheten Hälsan 1.

Nettoinvesteringar i kommunen

Försäljningar under året

Försäljning av fastigheten Mölltorp 2:66, samt del av Granviken 3:39 och Svanvik 1:261 har skett till fastställt pris.

Avsättningar

Avsättningarna har ökat från 13,5 mnkr till 17,0 mnkr för året. Orsaken är avsättningar för pensioner. Nedlagda kostnader vid den pågående sluttäckningen av deponin i Norra Skogen har minskat denna avsättning något. Deponin beräknas vara sluttäckt senast år 2020.

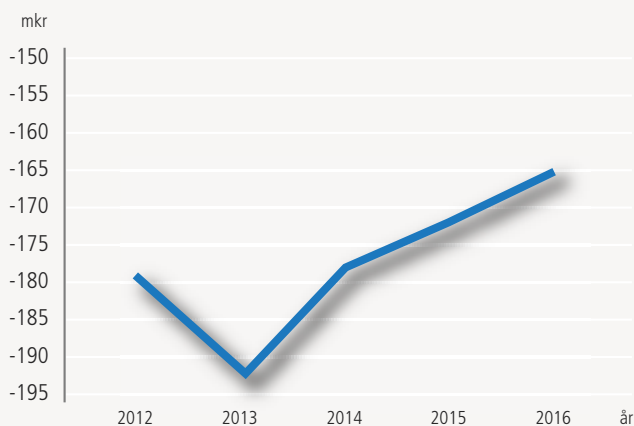
Pensionsmedel

Kommunen redovisar från och med 1998 dels avsättningar för pensioner, som är intjänade från och med 1998 i balansräkningen, dels pensionsförpliktelser, som intjänats före 1998 som upplysningspost utanför balansräkningen. Summan av dessa åtaganden, 165,0 mnkr, är kommunens totala pensionsåtagande. I detta åtagande ingår även löneskatt (24,26 %).

Pensionskostnader

De totala pensionskostnaderna uppgick för året till 25,7 mnkr (21,6 mnkr) inklusive löneskatt. I takt med att allt fler anställda tar pension, som intjänats före 1998, ökar kommunens pensionskostnader. Kostnaderna kommer att öka de närmaste åren för att år 2021-2025 plana ut.

Pensionsförpliktelser inklusive löneskatt

Pensionsförpliktelser (inkl. löneskatt)

tkr	2014	2015	2016
Pensionsförpliktelser i balansräkning	4 374	4 896	8 719
Pensionsförpliktelser som ansvarsförb.	178 312	172 352	164 970
Summa pensionsförpliktelser	182 686	177 248	173 689
Återlånade medel*	182 686	177 248	173 689

* ej finansierade pensionsförpliktelser.

Åtgärder som gjorts för att försäkra bort del av pensionsskulden

inkl. löneskatt, ackumulerade belopp tkr	2014	2015	2016
Partiell inlösen	7 179	7 179	7 179
Pensionsförsäkring	20 221	22 105	24 114
Totalt	27 400	29 284	31 293

Balanskravsutredning

Balanskravet ska förhindra en försvagning av kommunernas eller landstingens ekonomi och ge förutsättningar för en långsiktigt stabil finansiell utveckling. Grundtanken är att varje generation ska bära kostnaderna för den service, som generationen själv beslutat om och själv konsumerar. Kravet på en ekonomi i balans innebär, att de årliga intäkterna skall täcka de årliga kostnaderna.

Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år.

För att uppfylla kravet i kommunallagen på god ekonomisk hushållning räcker det normalt sett inte med att intäkterna precis täcker kostnaderna. Ett önskvärt resultatkrav enligt förarbetena till propositionen om balanskravet är, att reinvesteringar på sikt kan göras utan finansiering med nya lån. Utöver detta bör god ekonomisk hushållning inte bara definieras utifrån ett ekonomiskt perspektiv utan även från ett verksamhetsperspektiv. Det handlar främst om att använda kommunens samlade resurser, så att de på bästa sätt tillgodoser kommuninvånarnas behov.

I januari 2013 ändrades lagstiftningen så att kommuner har möjlighet att avsätta resultatöverskott i en resultatutjämningsreserv som ska användas till utjämning över åren. Karlsborgs kommun använder sig inte av resultatutjämningsreserv.

Kommunen uppfyller balanskravet.

Balanskravsutredning			
tkr	2014	2015	2016
Årets resultat	14 404	9 918	18 969
Samtliga realisationsvinster	0	0	-15
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	14 404	9 918	18 954
Medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	14 404	9 918	18 954

Utvärdering kommunens ekonomiska ställning

Karlsborgs kommun redovisar 2016-12-31 totala tillgångar om 332 596 tkr. Dessa tillgångar har finansierats till 63 % (207 944 tkr) av eget kapital. Andelen eget kapital ökar igen efter en tillfällig nedgång föregående år då ba-

lansomslutningen ökade kraftigt. Ett mycket starkt resultat 2016 bidrar till en stark soliditet. Att det egna kapitalet ökar i kronor samtidigt som ansvarsförbindelsen för pensioner som ligger utanför balansräkningen minskar innebär att soliditeten även med pensionsskulden inräknad kraftigt förstärkts och uppgår nu till 12,9 %.

Fodringar på Migrationsverket är fortsatt stora och medför att likviditeten är ansträngd. Bedömningen är trots att nyupplåning inte är nödvändig för tillfället.

Borgensåtagandet ökar kraftigt då främst AB Karlsborgsbostäder expanderar delvis genom lånade medel. Den totala risknivån kan komma att hamna på kritiska värden då även kommunen står inför stora investeringar. Det blir viktigt att prioritera noggrant inför dessa investeringsbeslut.

Betalningsberedskapen är relativt svag på kort sikt. Rörelsekapitalet är svagt negativt.

På längre sikt kommer det stora investeringsbehovet medföra ett ökat upplåningsbehov som då också har en negativ påverkan på skuldsättningsgraden.

Slutsatser och framåtblick

Kommunens resultat är i år avsevärt över budgeterat resultat. Det positiva resultatet har dock inte helt uppkommit av egen kraft utan består till del av extra statliga medel. Att verksamheten totalt detta år uppvisar ett positivt resultat i likhet med föregående år är glädjande och förhoppningsvis en trend.

Trots det goda resultatet finns några orosmoln:

Kommunens stora investeringsbehov och därtill finansiering kommer att medföra påfrestningar på ekonomin. Utrymme måste skapas för att inrymma dessa kostnader i framtida ramar.

Enligt alla kända prognoser så kommer det demografiska trycket att öka och Sveriges kommuner kommer från år 2018 få ett betydligt kärvare ekonomiskt läge.

Om Karlsborgs kommun fortsatt får en befolkningstillväxt, så kommer kommunen att stå inför nya utmaningar. När verksamhet och lokaler måste anpassas inför nya behov.

Kan Karlsborgs kommun behålla ett tillfredställande resultat samt minimera lånebehoven framöver och dessutom behålla en positiv befolkningstillväxt, ser framtiden ljus ut trots flera osäkerhetsfaktorer.

Kommunens styrmodell

Karlsborgs kommun arbetar med mål- och resultatstyrning utgående från styrkort. Styrkortet är ett flerdimensionellt styrverktyg som ska utgå från kommunens Vision och innehålla, långsiktiga mål, strategier, och styrtalet för verksamheterna.

Styrkortet utarbetas på två nivåer i kommunen; fullmäktige och kommunstyrelse/nämnd. Nämnderna kan sedan, om det är lämpligt använda en tredje nivå och bryta ned styrkortet på enhetsnivå.

För att nå en helhetsbild av verksamheten i Karlsborgs kommun ska styrkortet utformas utifrån följande fyra perspektiv:

- ❖ Medborgare
- ❖ Medarbetare
- ❖ Samhällsutveckling
- ❖ Ekonomi

Medborgare

Medborgarundersökning genomförs i samarbete med SCB. Dessa undersökningar utgör grunden för hur kommunen ska utforma åtgärder och strategier för att åstadkomma nöjdare medborgare och kunder i framtiden. Via enklare enkäter ställs frågor medborgarna för att ta reda på deras nöjdhet med kommunen service och handläggning

Medarbetare

För att uppnå det önskade läget om en "attraktiv arbetsplats" är strategin att samtliga medarbetare ska ha en individuell utvecklingsplan. Arbetet med utvecklingsplanerna är ett led i det strategiska arbetet att trygga kommunens långsiktiga personalförsörjning. Även en medarbetarenkät ska genomföras för att kunna följa upp de anställdas nöjdhet.

Samhällsutveckling

Den stora utmaningen ligger i målet om en positiv befolkningsutveckling. Strategin är att utveckla kommunens kvaliteter som boendeort, samt ha en god arbetsmarknadsutveckling.

Målsättningarna för en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling konkretiseras i kommunstyrelsens och övriga nämnders styrkort. Utvecklingsarbetet förutsätts ske i enlighet med målen i Vision 2020. Prioriterade insatsområden är boende, kommunikationer, upplevelser och centrumutveckling. För att invånarna ska nå det långsiktiga målet med bäst hälsa i Skaraborg är strategin att öka delaktigheten med fokus på barn och ungdomar.

Ekonomi

Nämnderna och kommunstyrelsens uppgift är att upprätta mål och riktlinjer i enlighet med regeringens proposition om god ekonomisk hushållning (2003/04:105) samt att inarbeta dessa i sina styrkort för Budget- och verksamhetsplan 2016.

Enligt förarbetena till lagen om "God ekonomisk hushållning" är en resultatnivå om minst 2,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag en långsiktigt hållbar nivå. Denna nivå sammanfaller med fullmäktiges mål.

Sammanfattande bedömning måluppfyllelse

Av de i fullmäktige och nämnder/styrelser styrkorts uppsatta mål var utfallet för styrtalet 2016:

Uppfyllda var 68 % (60 %) uppfyllda och 32 % (40 %) ej uppfyllda. Utfallet delvis uppfyllt har tagits bort och utfallet kan enbart bli uppfyllt eller ej uppfyllt. Utfallet förbättrades relativt kraftig jämfört med föregående år. En stark bidragande orsak är att ett antal vakanta tjänster, särskilt på chefsidan, under förra året bidrog till att flera styrtalet ej uppfylldes.

Glädjande är också att samtliga nämnders styrtalet under ekonomiperspektivet uppfylldes under året. Sammantaget ett relativt gott resultat för kommunens verksamheters måluppfyllelse år 2016.

Av fullmäktiges styrkorts övergripande mål är sex av åtta styrtalet uppfyllda. De två områden där styrtalet ej uppfyllt är nöjda medarbetare och invånarnas hälsotillstånd. Två viktiga områden där kommunen inte riktigt kommer upp till uppsatta mått. Det är av vikt med analyser/åtgärdsplaner för att förbättra dessa områden.

Den sammantagna bedömningen om hela kommunens måluppfyllelse, som har förbättrats jämfört med föregående år, får anses som god. Områden finns att förbättra. Det framtida utvecklingsarbetet i kommunen får då även inrikta sig på dessa områden.

Kommunfullmäktiges styrkort 2016 – utfall

Uppfyllt mål

Ej mätbart

Ej uppfyllt

Kommunfullmäktiges styrkort 2016 – utfall					
Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtalet 2016	Måloppfyllnad	Kommentar
Medborgare: Nöjda medborgare	Kommunens medborgare ska känna sig delaktiga i och ha inflytande över beslutsprocesser och utvecklingsarbete.	Inhämta och förstå medborgarnas behov av kommunal service.	Medborgarundersökning SCB-NMI samt enkäter. Medborgarundersökningen genomförd 2015 ska ge ett bättre resultat än den tidigare genomförda.		Samtliga tre områden, nöjd medborgare, region och inflytandeindex uppvisar bättre resultat än tidigare genomförd mätning. Ökningen är mellan 4-5 procentenheter.
Medarbetare Attraktiv arbetsplats	Medarbetarna i kommunen ska erbjudas ändamålsenliga och moderna arbetsförhållanden och ges möjlighet till personlig utveckling.	Alla medarbetare ska ha en individuell utvecklingsplan som tas fram gemensamt av arbetsgivaren och den anställda för att öka inflytande och delaktighet.	80 % av medarbetarna ska ha en individuell utvecklingsplan. Minst 90 % av medarbetarna ska tillfrågas i en enkät där minst 80 % ska vara nöjda eller mycket nöjda.	 	82 % av medarbetarna har en individuell utvecklingsplan. Svarsfrekvensen blev 81 % och 77 % var nöjda eller mycket nöjda.
Samhällsutveckling Långsiktigt hållbar utveckling Bra arbetsmarknadsutveckling	Kommunen ska utvecklas ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart och ha en god arbetsmarknadsutveckling	Vi ska arbeta för att minska miljöpåverkande utsläpp från kommunens produktion, transporter och energianvändning. Vi ska arbeta för att förbättra vår arbetsmarknadsutveckling.	Kartläggning av nuläget samt redovisning av förbättringar/positiv utveckling.		Ett antal värmepumpar har installerats i våra fastigheter för att minska oljeanvändningen. Två laddstolpar för kommande elbilar har installerats. Arbetsmarknadsenheten deltar i ESF projektet Ung Arena 9.0. Där målgruppen är unga 16-24 år som är arbetslösa/inte studerar. 2016 drevs ett etableringsprojekt i samarbete med arbetsförmedlingen. Kommunen medverkar även i Delegationen Unga till Arbete.
Positiv befolkningsutveckling	En positiv befolkningsutveckling	Vi ska utveckla kommunens kvaliteter som attraktiv boendeort.	Antal invånare		2016 12 31 uppgår kommunens befolkning till 6 913 en ökning med 149 personer.
	Invånarna i kommunen ska ha bäst hälsa i Skaraborg år 2020.	Ökad delaktighet och stor samverkan med de ideella föreningarna.	I folkhälsoplanen angivna utmaningar. 80 % av invånarna ska uppges sitt hälsotillstånd som bra.		Enkäten hälsa på lika villkor 2015 visar att 71 % upplever bra eller mycket bra hälsa.
		Extra fokus på barn och ungdom.	80 % av barn och unga ska uppges sitt hälsotillstånd som bra		Vid elevhälsans hälsosamtal i åk. 4 och 8 svarar 90 % att de mår bra just nu.
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Minst 2 % i resultatet av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Helhetssyn på den kommunala ekonomin och en bättre budgetdisciplin.	Fastställt resultatmål budget 2016.		Kommunens uppvisar ett resultat om 19,0 mnkr 12 mnkr över budgeterat resultat om 7 mnkr.

Personalredovisning

Inledning

Karlsborgs kommuns strategi när det gäller personalfrågor är framförallt att skapa förutsättningar för att vara en attraktiv arbetsgivare genom att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla kompetent personal.

Lönestrategi

Kommunens lönestrategi bygger på intentionerna i de centrala löneavtalen, som innebär att lönen ska vara individuell och differentierad och ha sin utgångspunkt i medarbetarens arbetsprestation, dvs. hur uppsatta mål har uppnåtts. Löneökningarna för 2016 innebar en höjning av lönenivån med totalt 2,6 % samt en lönepott på 0,5 %. Lönepotten har fördelats utifrån tre kriterierna det vill säga ur ett jämställdhetsperspektiv, marknadsläget (svårrekryterade befattningsgrupper) eller befattningsgrupper som ligger lågt i lön i förhållande till andra kommuner i Skaraborg.

Personalförsörjning

Att vara en attraktiv arbetsgivare med god personalpolitik krävs för att kunna rekrytera och behålla kompetenta medarbetare. Under 2016 har totalt 42 medarbetare slutat sin anställning i kommunen. De största avgångsorsakerna var avslut av anställning med egen begäran, 25 medarbetare, och pensionsavgångar, 11 medarbetare.

Under 2016 har totalt 68 medarbetare nyrekryterats till kommunen.

Avslutade anställningar perioden 2014-2016

antal	2014	2015	2016
Pension	18	16	11
Egen begäran	27	25	25
Arbetsbrist	0	1	2
Övergång av verksamhet	0	5	0
Övrigt	4	1	4
Totalt	49	48	42

Antalet tillsvidareanställda som är 60 år eller äldre uppgår till 76 personer, vilket motsvarar 15 % av totalt antal tillsvidareanställda. Det är något högre än 2015 då 13,8 % var 60 år eller äldre.

Andelen som är 39 år eller yngre uppgår till 25 % av totalt antal tillsvidareanställda, vilket är en ökning med två procent jämfört med 2015.

Under den kommande femårsperioden fyller 82 tillsvidareanställda medarbetare 65 år, vilket idag motsvarar 16 % av totalt antal tillsvidareanställda. Detta innebär att det kommande rekryteringsbehovet är stort.

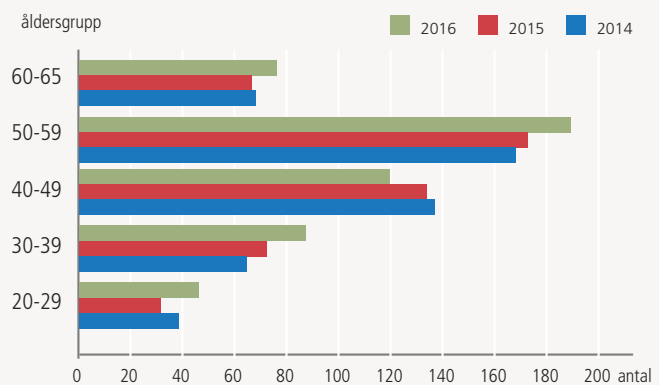
Medelåldern hos kommunens tillsvidareanställda är 48 år vilket är samma som 2015.

Åldersfördelning* perioden 2014-2016

åldersgrupp	2014	2015	2016
20-29	39	34	45
30-39	64	74	83
40-49	138	133	120
50-59	168	172	186
60-65	68	66	76

* Antalet baseras på totalt antal tillsvidareanställda, dvs. ej omräknat till årsarbetare.

Åldersfördelning 2014 - 2016

Ledarskap och personalutveckling

De av kommunens chefer som inte gått ledarutvecklingsprogrammet 2015 har under våren 2016 genomfört programmet genom Ledarsupport AB. Programmet är en del i kommunens strategiska arbete att stärka våra ledare så att de kan utveckla både sitt personliga och formella ledarskap.

Alla chefer kommer under början av 2016 slutföra utbildning i lönebildning och verksamhetsutveckling. Politiken samt de fackliga företrädarna har fått en halvdagsutbildning i detta ämne som ett avstamp inför chefernas utbildning. De fackliga företrädarna kommer även att få en inspirationsdag i ämnet samverkan och delaktighet i arbetet.

Det har även genomförts en utbildning för alla nya chefer i personalsystemet WinLas samt Personec P.

Informationsträffar har genomförts en gång per kvartal för kommunens 30-tal chefer.

Syftet med informationsträffarna är att samtliga chefer gemensamt erhåller information och nyheter inom HR-området såsom arbetsrätt, nyheter i kollektivavtal, genomgång av rutiner och riktlinjer osv.

Personalstatistik

Uppgifterna i personalstatistiken hämtas till största del från kommunens personal- och lönesystem Personec P. Uppgifterna som redovisas avser huvudsakligen tillsvidareanställd personal och mätdatum är 31 december, 2016.

Antalet tillsvidareanställda uppgår till 505 personer, vilket motsvarar 457 helårsarbetare.

Jämfört med 2015 är antalet tillsvidareanställda högre.

Könsfördelning personal

Av kommunens tillsvidareanställda är 419 kvinnor, vilket motsvarar 83 % av totalt antal tillsvidareanställda. Andelen tillsvidareanställda män är 17 %. Den procentuella skillnaden i andelen tillsvidareanställda mellan kvinnor och män har inte förändrats från 2015 eller 2014.

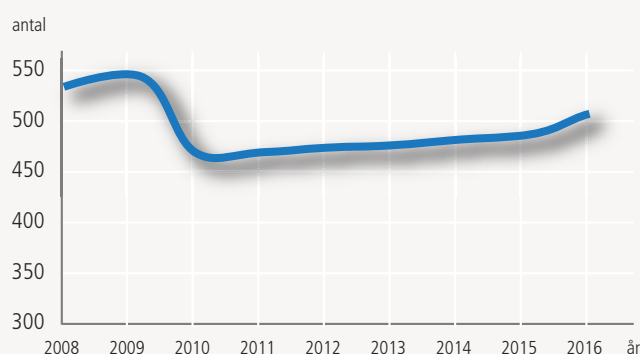
Antal tillsvidareanställda 2014-2016

antal	2014	2015	2016
Kvinnor	394	398	419
Män	83	81	86
Totalt	477	479	505

Antal tillsvidareanställda kvinnor och män i procent

procent	2014	2015	2016
Kvinnor	83	83	83
Män	17	17	17

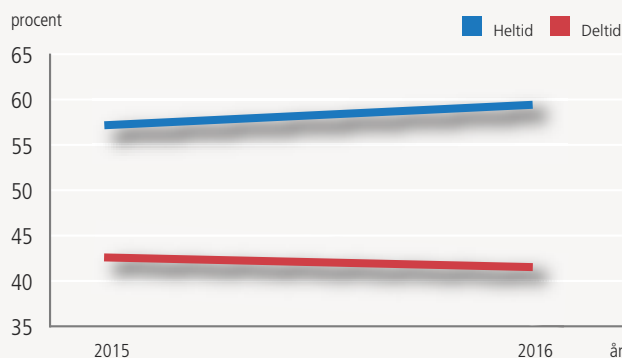
Antal tillsvidareanställda

Sysselsättningsgrad

Kommunen strävar efter att öka antalet heltidsanställda.

Av kommunens tillsvidareanställda arbetar 296 personer heltid, vilket motsvarar 59 %. Anställningar under 100 % definieras som deltid. Andelen heltider ökade med en procent jämfört med 2015.

Arbetsvillkor heltid - deltid

Av kommunens 419 tillsvidareanställda kvinnor arbetar 53 % kvinnor heltid. Andelen kvinnor som arbetar heltid har ökat med 1 % jämfört med 2015.

I kommunen är totalt 86 män tillsvidareanställda arbetar 84 % heltid. Andelen män som arbetar heltid har minskat med 2 % jämfört med 2015.

Andel tillsvidareanställda heltid 2014-2016

procent	2014	2015	2016
Kvinnor	50%	52%	53%
Män	82%	86%	84%
Totalt	56%	58%	59%

Andel tillsvidareanställda deltid 2014-2016

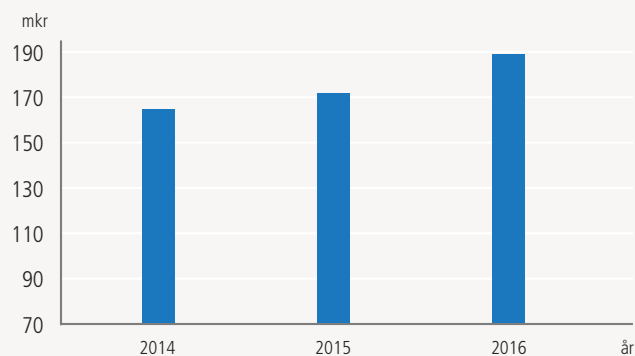
procent	2014	2015	2016
Kvinnor	50%	48%	47%
Män	18%	14%	16%
Totalt	44%	42%	41%

Lönekostnader

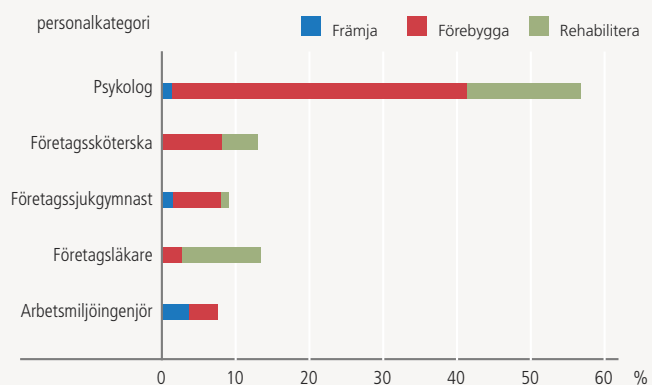
I den totala siffran för lönekostnaderna ingår förutom lön även övertid och OB-ersättningar mm. Arbetsgivaravgifterna tillkommer.

Företagshälsovård

Av de funktioner som företagshälsovården erbjuder har psykolog anlitats mest. Detta är en varningssignal som vi måste ta på största allvar. Det främjande hälsoarbetet är en viktig faktor för att aktivt arbeta med att förhindra psykisk ohälsa på arbetsplatsen. En del i det arbetet är att vi satsat mer på ökade främjande åtgärder av psykolog för att möta den ökade psykiska ohälsan. Under 2017 kommer vi att lägga mycket fokus på att utveckla strategier och ta fram

Utveckling lönekostnader 2014-2016

handlingsplaner och rutiner för att vända denna uppåt-gående trend.

Åldersfördelning 2014 - 2016

Totalt har det förebyggande företagshälsovårdsarbetet har minskat från 76 % år 2015 till 61 % 2016. Den rehabiliterande företagshälsovården har ökat från 19 % till 31 %.

Arbetsmiljö

Totalt har 84 tillbud och olyckor anmälts under 2016, vilket är en stor ökning jämfört med 2015. Anledningen till denna ökning ser vi som en följd av att vi informerat både i chefsgrupper men även ute på arbetsplatsträffar om hur viktigt det är att man rapporterar tillbud och arbetsskador. Av samtliga rapporterade händelser var 55 tillbud och 29 olyckor.

Antal anmälda tillbud och olyckor

antal	2014	2015	2016
Antal anmälda tillbud	48	26	55
Antal anmälda arbetsskador	16	22	29
Totalt anmälda tillbud/olyckor	64	48	84

Sjukfrånvaro

Under 2016 har den totala sjukfrånvaron ökat från 5,7 % till 6,0 % jämfört med 2015. Liksom tidigare är det en skillnad mellan könen när det gäller sjukfrånvaron.

Kvinnorna är sjukskrivna i större utsträckning än männen.

Sjukfrånvaron har ökat i åldersgrupperna upp till 29 år och över 50 år och har minskat i gruppen 30-49. Långtidssjukfrånvaron har ökat något jämfört med 2015, från 37,4 % till 40 %.

Sjukfrånvarostatistik 2016

procent	2014	2015	2016
Total sjukfrånvaro	5,3%	5,7%	6,1%
Kvinnor	6,1%	6,4%	6,8%
Män	2,1%	3,2%	3,6%
Åldersgrupper			
- 29 år	3,4%	3,5%	3,6%
30-49 år	5,3%	5,3%	5,0%
50 -	5,7%	6,6%	7,6%
Långtidssjukfrånvarande* > 60 dagar	37%	37,4%	39,2%
Kvinnor	39%	38,4%	39,4%
Män	19%	29,6%	37,3%

* % av total sjukfrånvaro

Omräknat till helårsarbetare har sjukfrånvaron ökat jämfört med 2015.

Sjukfrånvarotimmar omräknade till årsarbetare enligt SCB:s definition

(antal timmar per månad/165)	2014	2015	2016
Timmar	27	30	34

Sjuklönekostnad

Sjuklönekostnaden har ökat jämfört med 2015 och uppgick totalt till 3 032 tkr 2016. Sjuklönekostnaden uppgick till 1,2 % av den totala lönekostnaden inklusive PO-tillägg.

Kostnader för sjukfrånvaron Sjuklön (avser 80 % för dag 2 - 14 och 10 % för dag 15 - 90, inklusive PO-tillägg)

tkr	2014	2015	2016
Tusentals kronor	2 482	2 592	3 032

Utöver de direkta kostnaderna för sjuklön tillkommer indirekta kostnader i form av:

- ❖ Vikariekostnader
- ❖ Övertid
- ❖ Överutnyttjande av befintlig personal
- ❖ Extra administration
- ❖ Försämrad kvalitet för servicemottagaren/medborgaren

De indirekta kostnaderna är svåra att beräkna men motsvarar stora belopp och kan ge störningar i verksamheten.

Friskvård

Enligt kommunens hälso- och friskvårdspolicy har alla heltidsanställda möjlighet att använda en timma i veckan för friskvård. Friskvårdstimman kan användas för fysisk träning men också till andra aktiviteter, som anordnas inom förvaltningen/kommunen. Målet med kommunens satsningar på friskvård är att det bl.a. ska leda till minskad sjukfrånvaro och färre arbetsskador. 2016 ökade sjukfrånvaron parallellt med att andelen nyttjade friskvårdstimmar har ökat. Detta gör att det bör ses över vilken satsning på friskvård som ska erbjudas.

Under 2016 har andelen nyttjade friskvårdstimmar ökat från 3,4 % till 3,9 % jämfört med 2015.

Andel nyttjade friskvårdstimmar* 2015 och 2016

procent	2015	2016
Barn- och utbildningsförvaltningen	1,6%	1,6%
Socialförvaltningen	3,2%	3,0%
Kultur- och fritidsförvaltningen	2,3%	7,7%
Kommunledningsförvaltningen	8,4%	12,0%
Totalt	3,4%	3,9%
Totalt	3,4%	3,9%

* Andel nyttjade friskvårdstimmar = antal uttagna friskvårdstimmar/antal möjliga friskvårdstimmar. Antal möjliga friskvårdstimmar = 40 veckor per år x antal helårsarbetare.

Folkhälsa – välfärdsnyckeltal i Karlsborg

Folkhälsoperspektivet återkommer i flera kommunala styrdokument och konkretiseras i den årliga folkhälsoplanen. Välfärdsnyckeltalen tar sin utgångspunkt från det nationella folkhälsomålet med sina 11 målområden.

En kommun har stora möjligheter att påverka förutsättningarna för god folkhälsa genom att förbättra människors livsvillkor (faktorer i miljön runt individen som utbildning, arbete, bostad och lagstiftning), och livsmiljö (den fysiska och psykosociala miljön). Levnadsvanor (exempelvis kost och fysisk aktivitet) handlar i första hand om individens egna val.

Vision 2020 för Karlsborgs kommun handlar till stor del om framtiden för barnen och ungdomarna. Alla barn har rätt till en bra start i livet för att kunna göra sunda val vid utveckling av livsstil och levnadsvanor.

Här presenteras valda delar av välfärdsnyckeltalen. Dessa ger en bild av barn och ungas uppväxtvillkor och levnadsvanor, vilket ger signaler om behovet av hälsofrämjande och förebyggande insatser i kommunen.

➤ Målområde 1: Delaktighet och inflytande i samhället

Delaktighet och inflytande i samhället är en av de grundläggande förutsättningarna för hälsa. Människor behöver möjlighet att påverka sina egna livsvillkor och samhället de lever i. Brist på makt och möjligheter att påverka har ett samband med ohälsa. Skolenkät 2015 visar att 61 % av eleverna i årskurs 9 upplevde att de var med och påverkade skolmiljön (*Skolinspektionen*).

➤ Målområde 2: Ekonomiska och sociala förutsättningar

Ekonomiska och sociala förutsättningar är en av de mest grundläggande samhälleliga förutsättningar för folkhälsan. Det finns samband mellan en god folkhälsa och ett samhälle präglad av ekonomisk och social trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa.

Arbetslöshet

Individer med svag anknytning till arbetslivet har oftare livsvillkor och levnadsvanor som påverkar hälsan negativt. Arbetslösa skattar sin hälsa som sämre och har en ökad psykisk ohälsa i jämförelse med personer som har ett arbete. December 2016 hade Karlsborg 36 arbetslösa ungdomar (18-24 år), i jämförelse med 43 i december 2015 (*Arbetsförmedlingen*).

❖ Att fundera över:

Det finns en överrisk för både hjärt-kärlsjukdom och psykisk ohälsa bland arbetslösa. Arbetslöshet och utanförskap i unga år riskerar att få långvariga konsekvenser för hälsa och arbete.

➤ Målområde 3: Barns och ungas uppväxtvillkor

Uppväxtvillkoren för barn och unga har stor betydelse för den psykiska och fysiska hälsan både som barn och senare i livet. De viktigaste faktorerna för barn och ungas hälsa är familjeförhållanden, skola och fritid. Barn och ungas välfärd är en investering för framtiden.

Barn i ekonomiskt utsatta familjer

I Karlsborg var det 88 hushåll med barn, 0-18 år, som någon gång under 2016 erhöll ekonomiskt bistånd. Detta är en ökning sedan 2015 då 46 hushåll med barn, 0-18 år erhöll ekonomiskt bistånd.

(*Individ- och familjeomsorgen, Karlsborg*).

❖ Att fundera över:

Barn och unga som lever med små socioekonomiska resurser löper större risk för att lämna grundskolan utan godkända betyg, har sämre förutsättningar för en aktiv fritid, ett rikt kulturutbud och för goda levnadsvanor.

Upplevd hälsa

Faktorer som håller människor friska kallas salutogena och de sammanfattas i begreppet känsla av sammanhang. Här ingår att man förstår vad som händer i ens liv och varför. Man har också förmåga att ta sig an svårigheterna i vardagen på ett konstruktivt sätt och man upplever livet som meningsfullt. Forskning visar att friskfaktor för ungas psykiska utveckling är ungas nöjdhet med sin hälsa och nöjdhet med sig själva.

I Karlsborg svarar 75 % av eleverna i åk 9 och 62 % i år 2 på gymnasiet att de är nöjda med sin egen hälsa. Jämförande siffra för elever i åk 9 VGR var 76 % och år 2 på gymnasiet 72 %. (CAN, 2016).

På frågan "Hur nöjd är du vanligtvis med dig själv?" svarar 56 % av eleverna i åk 9 att de är nöjda och motsvarande siffra för elever år 2 på gymnasiet var 57 %. Jämförande siffror för VGR var 71 respektive 57 % (CAN, 2016).

Trygghet i skolan

Skolan skall erbjuda eleverna en miljö präglad av stabilitet, trygghet och studiero. Den som känner trygghet kan lättare tillgodogöra sig kunskap och utvecklas som människa. Barn som känner sig trygga når bättre skolresultat, lär sig ta eget ansvar och framföra sina åsikter. Vårterminen 2015 uppgav 91 % av eleverna i åk 5 och 85 % av eleverna i åk 8 att de kände sig trygga i skolan. Jämförande siffra från höstterminen 2013 var 85 % respektive 91 % (*Skolinspektionen*).

Behörighet till gymnasieskolan

En av de viktigaste förutsättningar för ungdomars framtida möjlighet är utbildning. Att klara grundskolan är avgörande för att gå vidare till gymnasiet, vilket idag oftast är en grundförutsättning för att få arbete. Utbildning och arbete är skyddsfaktorer mot sociala problem, arbetslöshet och ohälsa. Personer med lång utbildning har oftare bättre hälsa än personer med kort utbildning. Satsningar på skolan och barns utbildning, ur ett folkhälsoperspektiv, är en investering och en viktig del av tidiga insatser för att förebygga ohälsa. Höstterminen 2016 hade 90,5 % behörighet till gymnasiets nationella yrkesprogram, 2015 var andelen 96,5%. De två föregående åren har andelen behöriga i Karlsborg legat på mellan 95-98 %. Motsvarande siffra för riket 2016 var 83,1 %. (*Skolverket*).

Fullföljda studier

Även om gymnasieskolan är frivillig är det viktigt att kommunerna hjälper eleverna att fullfölja sin utbildning, eftersom det handlar om individens möjligheter till arbete, vidareutbildning och delaktighet i samhället. I Karlsborg hade 67 % fullföljt sina gymnasiestudier (inom 3 år) under 2016, jämförande siffra för 2015 var 70 %. Motsvarande siffra för riket var 65 % 2016 och 2015 (*Skolverket*).

❖ Att fundera över:

Sambandet mellan utbildning och hälsa är särskilt tydlig på gymnasienivå. Att ha gymnasieutbildning är viktigt för ungdomar för att ta sig in på arbetsmarknaden samt en av de viktigaste förutsättningarna för att motverka utanförskap.

➔ Målområde 10: Matvanor och livsmedel

Goda matvanor och säkra livsmedel är förutsättningar för en god hälsa vilket har stor betydelse för vårt välbefinnande. Övervikt och fetma håller på att utvecklas till det dominerande hälsoproblemet och följs av betydande överrisk för hjärt-kärlsjukdomar, diabetes, ledsjukdomar och en del cancer former. Fetma utvecklas genom en kombination av levnadsvanor, miljöfaktorer och arv. Vanor och beteenden grundläggs i tidig ålder, därför är det viktigt att förskola och skola stödjer främjandet av goda matvanor.

Övervikt och fetma

Fetma ökar bland barn och ungdomar i Sverige. Cirka 20-25 % av svenska barn är överviktiga och ca 3 % lider av sjukdomen fetma. Risken att fetma hos barn kvarstår i vuxen ålder är hög och leder i till en förkortad genomsnittlig medellivslängd. Det är därför angeläget att före-

bygga barnfetma och sätta in behandling tidigt. Av de 4-åringar (barn födda 2012) som 2016 var inskrivna vid Barnavårdscentralen (BVC) i Karlsborg, hade 9 % övervikt och 3,6 % fetma (Centrala barnhälsovården, Skaraborg). Hälsoundersökningen läsåret 2015/2016 visar att 20,3 % av barnen i årskurs 4 (födda 2005) hade övervikt och 2,7 % fetma. Siffrorna för eleverna i årskurs 8 (barn födda 2001) visar att 16,3 % hade övervikt och 0 % fetma (*Elevhälsan, Karlsborg*).

❖ Att fundera över:

Då vanor och beteenden grundläggs i tidig ålder har barnavårdscentralen och familjecentralen en viktig roll i arbetet att främja goda matvanor genom föräldrastöd. Förskolans och skolans arbete för att främja sunda matvanor är särskilt viktigt då skolan når alla barn och ungdomar.

➔ Målområde 11: Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Att begränsa alkoholens negativa effekter, minska tobaksbruket och arbeta för ett narkotika- och dopningsfritt samhälle har länge varit viktiga folkhälsofrågor. Att förebygga och skjuta upp ungdomars tobak- och alkoholdebut är ett prioriterat område för det hälsofrämjande arbetet.

Under 2016 genomförde Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) och Västra Götalandsregionen (VGR) en drogvaneundersökning i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet. Här redovisas ett axplock av resultatet. I undersökningen uppgav 13 % av eleverna i år 9 från Karlsborg sig vara dagligrökare, vilket är högre än i VGR (11 %). Jämförande siffra för elever i år 2 på gymnasiet var 13 % (VGR ca 8 %). Andel dagligsnusare bland år 9 var 8 %, vilket är något högre än VGR och riket 6 %. Bland eleverna i årskurs 9 uppgav 71 % att de druckit alkohol någon gång de senaste tolv månaderna, vilket är betydligt högre i jämförelse med VGR (40 %). Av gymnasieeleverna uppgav 72 % att de druckit alkohol någon gång de senaste tolv månaderna (VGR 74 %). Berusningsdebut vid 13 år eller yngre uppgav 12 % av 15-åringarna från Karlsborg, vilket är betydligt högre än för VGR (4 %) och riket (5 %). Andelen elever i årskurs 9 som intensivt konsumerar alkohol var 25 % (VGR ca 8 %). Jämförande siffra för gymnasieeleverna var 34 % (VGR 27 %). Intensivkonsumtion var vanligare bland ungdomar som bjudits hemma. Av 15-åringar från Karlsborg var det 33 % som blivit bjudna på alkohol av sina föräldrar (VGR 22 %) motsvarande siffra för gymnasieeleverna var 44 % som är på samma nivå som VGR, 42 % (*CAN, 2016*).

Drift- och investeringsredovisning

Nedan redovisas intäkter och kostnader per nämnd samt nettokostnadernas avvikelse jämfört med av

kommunfullmäktige beslutad budget för år 2016. En detaljerad redovisning återfinns i respektive nämnds verksamhetsberättelse. Vidare redovisas faktiska investeringar 2016 jämfört med budget 2016.

I budget ingår under året beslutade justeringar. Redovisningen är inklusive interna poster.

För året visar samtliga verksamheter ett plusresultat jämfört med budget. Vilket är mycket glädjande. Verksamhetsåret har varit turbulent. Där mängden nyanlända i början på året satte stor press på verksamheterna. Tillfälliga statsbidrag och ersättningar från Migrationsverket har dock medfört att kommunerna fått kompensation för den ekonomiska delen.

Av kultur- och fritidsnämndens överskott beror cirka hälften av tilldelning av tillfälliga statsbidrag som inte förbrukats fullt ut.

Överlag kan noteras att det är stora variationer i budgetföljsamhet hos verksamheterna. Orsaken är stora kostnadsökningar i samband med den stora mängden nyanlända. Samtidigt som stora budgetförstärkningar skett till vissa verksamhet då de tillfälliga statsbidragen (17,9 mnkr) har fördelats ut.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 9,1 mnkr. I resultatet ingår oförbrukade förfogandeanslag och tillfälliga statsbidrag om 5,3 mnkr. Övriga positiva resultat är låga driftkostnader på fastighetssidan, vakanta tjänster samt lägre färdtjänstkostnader än budgeterat.

Resultatet för kommunstyrelsen för själva verksamheten bortsett från dessa engångsposter blir 4,2 mnkr. Det överskottet beror främst på att fastighetsenheten har haft låga driftkostnader och att inte hela förfogandeanslagen har förbrukats.

På investeringsidan är utfallet 22 mnkr av budgeterade 27,1 mnkr. Främst är det på vatten och avloppssidan som vissa investeringar ej har avslutats. Totalt föreslås investeringsprojekt för 4,8 mnkr att överföras till nästa år.

Driftredovisning

(tkr)	Intäkter	Kostnader	Netto	Budget	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelse	92 807	147 721	54 914	63 918	9 004
Kultur- och fritidsnämnd	3 606	20 237	16 631	17 551	920
Byggnadsnämnd	0	188	188	262	74
Barn- och utbildningsnämnd	48 117	186 488	138 371	138 820	449
Socialnämnd	97 180	223 250	126 070	127 074	1 004
Totalt	241 710	577 884	336 174	347 625	11 451
Finansförvaltning	383 779	28 636	-355 143	-354 625	518
Totalt inkl. finansförvaltning	625 489	606 520	-18 969	-7 000	11 969

Nämnds andel av Karlsborgs kommuns nettokostnader

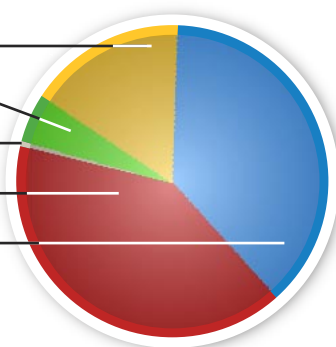
Kommunstyrelse 16 %

Kultur- och fritidsnämnd 5 %

Byggnadsnämnd 0 %

Barn- och utbildningsnämnd 41 %

Socialnämnd 38 %

Hundralappen

inbetald kommunalskatt fördelas på följande verksamheter i 2016 års bokslut

Verksamhet kronor	2015	2016
Politisk verksamhet	1,76 kr	1,37 kr
Bygg o Miljö	0,79 kr	0,91 kr
Förskola, pedagogisk omsorg	9,97 kr	9,55 kr
Grundskola, förskoleklass, fritids	25,23 kr	25,11 kr
Gymnasiet o vuxnas lärande	9,41 kr	9,05 kr
Näringsliv o Turism	1,67 kr	2,44 kr
Räddningstjänst o skydd	2,08 kr	2,03 kr
Kollektivtrafik o resor	0,78 kr	0,67 kr
Arbetsmarknadsåtgärder	0,48 kr	0,51 kr
Kultur o fritid	4,76 kr	5,24 kr
Gata/park	2,98 kr	3,22 kr
ÄO	27,90 kr	27,29 kr
IFO	5,73 kr	4,17 kr
Verksamhet för funktionshindrade	6,46 kr	8,44 kr
Summa	100,00 kr	100,00 kr

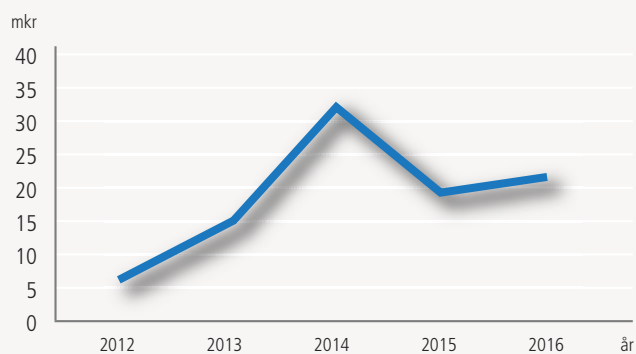
Investeringsredovisning

(tkr)	Inkomster	Utgifter	Netto	Budget	Avvikelse mot budget
Kommunbank	0	0	0	-2 002	-2 002
Kommunstyrelse	271	21 018	20 747	26 645	5 898
Kultur- och fritidsnämnd	0	299	299	883	584
Byggnadsnämnd	0	0	0	0	0
Barn- och utbildningsnämnd	0	581	581	674	93
Socialnämnd	0	408	408	885	477
Totalt	271	22 306	22 035	27 085	5 050

I budget ingår även ombudgetering från föregående år med 5 835 tkr.

I avvikelsen ingår ej avslutade projekt med 4 822 tkr.

Nettoinvesteringar i kommunen

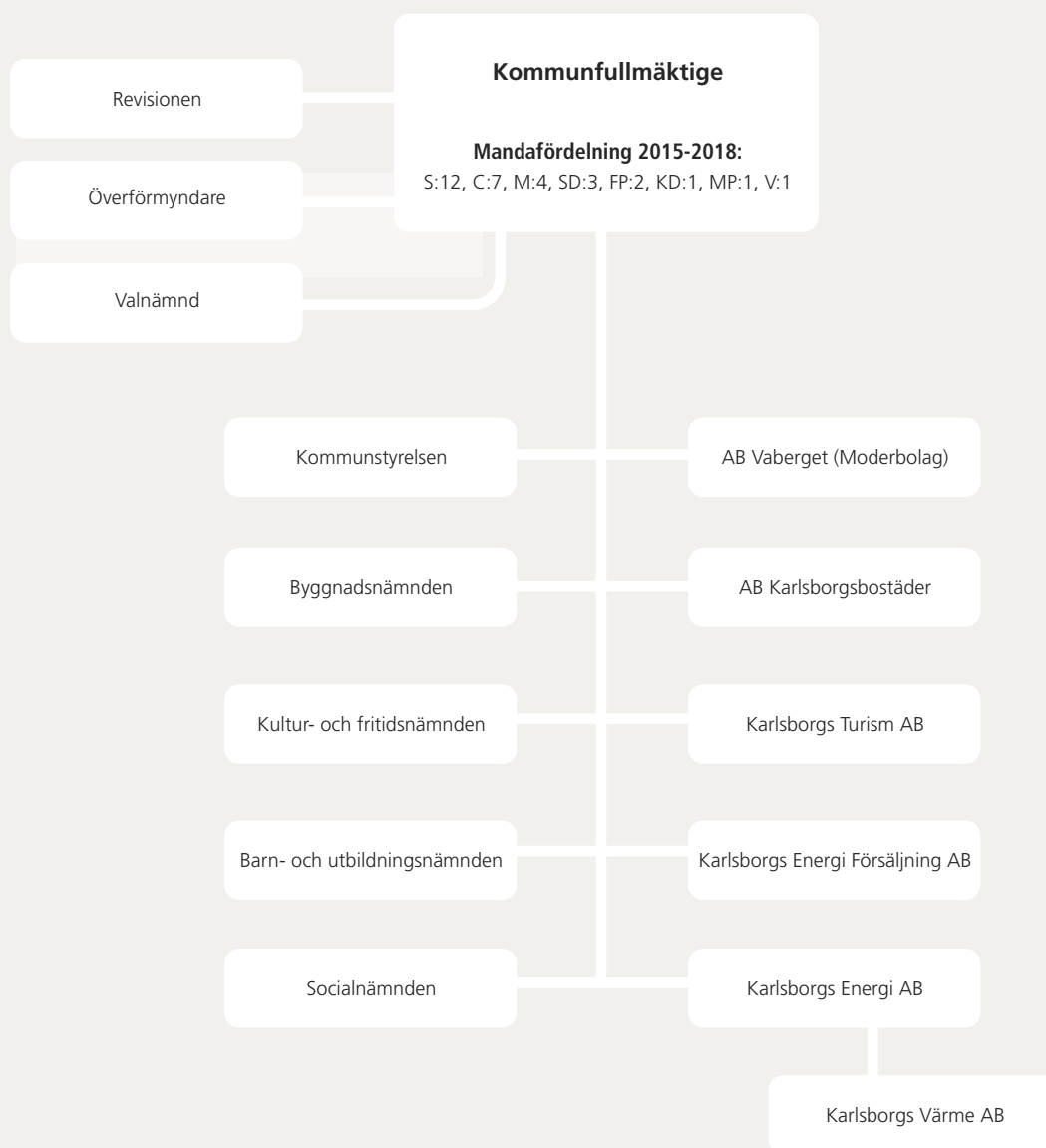

Specificerad redovisning

Specificerad redovisning			
tkr	Budget	Netto-investering	Avvikelse
Kommunbanken	-2 002		-2 002
Verksamhetsfastigheter			
Haganäset uppr. Innegård	200	200	0
Moliden renov. omkl 1, 2	500	501	-1
Moliden ytskikt golv simhall	550	550	0
Moliden avskiljande vägg	200	201	-1
Mtp skola byte fönster	300	250	50
Hälsan 1	6 250	6 250	0
Summa	8 000	7 952	48
Publika fastigheter			
Spänger Kyrkparken Mölltorp	100	100	0
Brygga badplats Mölltorp	150	150	0
WC badplats Forsvik Skarven	150	150	0
Lekplatsutrustning Strandvägen	200	200	0
Belägg. VA-sanering 2016	1 300	1 300	0
Belägg. UH standard 2016	400	400	0
Spikbryggan	600	613	-13
Grindstugevägen utbyggnad	500	127	373
Strömmen aktivitetsområde	299	299	0
Näridrottsplats Strandskolan	785	784	1
Näridrottsplats Mölltorp	500	499	1
Åsen ombyggnad gator	905	186	719
Summa	5 889	4 808	1 081
Affärsverksamhet			
Pumpstation byte styrsystem	441	320	121
Byte styrsystem	500	0	500
Pumpstation Mölltorp	400	0	400
Reningsv. utbyte centrifug	700	0	700
Utbyte galvledning	1 500	1 192	308
Renovering vattentornet	3 500	1 406	2 094
Haganäset rel. Avlopp	220	61	159
Summa	7 261	2 979	4 282

Specificerad redovisning			
tkr	Budget	Netto-investering	Avvikelse
Inventarier och maskiner			
Säkerhetsplattform	300	318	-18
Canon IPF770	48	48	0
Canon 5560i	100	100	0
Backup	140	131	9
Dokumentmaskiner	150	153	-3
Digitala infartsskyltar	1 000	948	52
Dokumentmallsystem	100	0	100
Utveckling e-tjänster	170	0	170
Ny IT-plattsform	600	536	64
Haganäset kokgryta 300 L	299	283	16
IT-utr. Sammanträdesrum	200	206	-6
Uppgradering extern webb	100	104	-4
Ny grafisk profil	198	108	90
Digitala trygghetslarm	250	0	250
Skenor till takliftar	100	100	0
Möbler, madrasser boende	415	208	207
Möbler personalrum soc.förv.	85	101	-16
Surfplattor soc.förv.	35	0	35
Kartprogram	40	21	19
Konstinköp	25	17	8
Offentlig utsmyckning	275	0	275
Aktivt landskap	210	9	201
Friluftsliv	137	91	46
Moliden lägerkök	50	0	50
Hockeyrink	25	25	0
Inventarier bibliotek	141	141	0
Kontormöbler kultur- o fritid	20	16	4
Inventarier Kopparsjön	22	18	4
Inventarier Kvarnbäcken	85	73	12
Inventarier Myran	138	134	4
Inventarier Strandskolan	184	171	13
Inventarier Mölltorps skola	150	126	24
Inventarier Kompassen	95	60	35
Summa	5 887	4 246	1 641
Bilar och andra transportmedel			
Traktor + växlarvagn	800	800	0
Lastmaskin	750	750	0
Personlyft Lundberg 6210	200	200	0
Parkklippare med uppsaml.	300	300	0
Summa	2 050	2 050	0
Summa samtliga investeringar	27 085	22 035	5 050

Koncernöversikt

Samtliga bolag i kommunkoncernen ägs till 100 % av Karlsborgs kommun.

Sammanställd redovisning

För att kunna göra en samlad bedömning av kommunens totala engagemang, oavsett i vilken juridisk form verksamheterna bedrivs, finns ett lagstadgat krav på upprättande av sammanställd redovisning (koncernredovisning). Se balans- och resultaträkning samt kassaflödesanalys.

Karlsborgs kommunkoncern omfattar, förutom kommunen, ett moderbolag, fyra dotterbolag samt ett dotterdotterbolag. De kommunala bolagens omsättning är i förhållande till kommunens övriga verksamheter lägre. Dock finns det ett betydande innehav av anläggningstillgångar i bolagen. Till största delen består dessa av bostadsfastigheter, elnät, fjärrvärme, fibernät och telenät.

Årets resultat

Sammantaget för kommunkoncernen, blev årets resultat 24,3 mnkr efter skatt (17,3 mnkr 2015). Bolagen påverkar koncernresultatet positivt med 5,5 mnkr (7,4 mnkr). I 2015 års resultat ingår återförda nedskrivningar i fastighet och mark hos AB Karlsborgsbostäder vilket påverkade bolagets resultat positivt med 6,3 mnkr före skatt.

Kommunkoncernens balansomslutning ökade med 83 mnkr till 681 mnkr. Balansomslutningen har ökat på bolagssidan och den är nu större än på den kommunala sidan. På tillgångssidan är ökningen materiella anläggningstillgångar (fastigheter), medan likvida medel minskar.

Finansiell ställning

Av kommunkoncernens totala tillgångar på ca 681 mnkr är 63 % (62 % 2015) finansierade med lån, avsättningar och andra kortfristiga skulder. Den samlade långfristiga låneskulden uppgår till 305 mnkr (235 mnkr).

Investeringar

Den samlade investeringsvolymen har uppgått till 128 mnkr (65 mnkr 2015). Större investeringar har varit nyproduktion och inköp av fastigheter (AB Karlsborgsbostäder och kommunen), samt fiberinstallationer (Karlsborgs Energi AB).

Regler och finanspolicy

I syfte att begränsa och minimera valuta-, ränte- och kreditriskerna samt samordna koncernens finansförvaltning, är kommunens och de helägda bolagens finansiella verksamhet reglerad av kommunens finanspolicy, fastställd av kommunfullmäktige och i tillämpliga delar av bolagsstyrelserna.

Ägardirektiv

För att utveckla ägarrollen och nå en bra samordning och samverkan mellan kommunen och de helägda bolagen styrs bolagen genom av kommunfullmäktige fastställda ägardirektiv. Kommunfullmäktige har antagit generella

ägardirektiv för samtliga bolag och individuellt ägardirektiv för AB Vaberget. Dotterbolagens individuella ägardirektiv fastställs sedan av AB Vaberget årsvis. I direktiven anges de ekonomiska styrmedlen och bolagens syfte, verksamhetsmål och avkastningskrav.

* *Bolagens resultat nedan är efter finansiella poster före bokslutsdispositioner och skatt.*

Verksamhet

➡ AB Vaberget

Ordförande:	Peter Lindroth (S),
VD:	Anders Johansson
Resultat*):	-0,1 mnkr,
Omsättning:	0 mnkr,
Eget kapital:	7,6 mnkr
Balansomslutning:	11,7 mnkr,
Soliditet:	65,2 %,
Antal anställda:	0
Verksamhet:	Förvalta ägandet i dotterbolagen

AB Vaberget äger och förvaltar aktierna i de av kommunen förvärvade helägda dotterbolagen. I koncernen ingår moderbolaget AB Vaberget och dotterbolagen AB Karlsborgsbostäder, Karlsborgs Energi AB, Karlsborgs Energi Försäljning AB, Karlsborgs Turism AB samt dotterdotterbolaget Karlsborgs Värme AB.

➡ AB Karlsborgsbostäder

Ordförande:	Rolf Andersson (M),
VD:	Mikael Håkansson
Resultat*):	1,2 mnkr,
Omsättning:	28,1 mnkr,
Eget kapital:	21,0 mnkr,
Balansomslutning:	228,6 mnkr,
Soliditet:	9,2 %,
Antal anställda:	8,
Verksamhet:	Fastighetsförvaltning

AB Karlsborgsbostäder ska i samarbete med kommunen medverka till goda livsmiljöer och utveckla

Karlsborg till en attraktiv bostadsort genom att erbjuda ett varierat utbud av hyresbostäder med god kvalitet och service.

Bolaget svarar för fastighetsskötsel, drift och underhåll av det förvaltade fastighetsbeståndet. Underhållet av bostäderna har under de senare åren stadigt förbättrats. Efterfrågan på bolagets lägenheter har under året haft en fortsatt positiv utveckling och vakansgraden var låg. Bolaget har startat nybyggnation på Strömmen av 46 lägenheter av varierande storlek. I fastigheten finns 6 st. LSS-lägenheter med personalutrymmen samt 2 affärslokaler. Byggnationen har gått enligt plan och inflyttning sker 1 mars 2017. Vid årets slut var cirka 85 % av lägenheterna uthyrda. Ytterligare nyproduktion är planerat.

Under året har bolaget även förvärvat en hotellfastighet, Hotel Carlsborg. I fastigheten finns ett hotell samt 2 af-färslokaler. Hotellet arrenderas ut till ett privat företag.

Förvärvet av industrifastigheten Lärlingen är ett fram-gångsrikt projekt. Hela fastigheten är nu uthyrd och trots omfattande renoveringar så visar fastigheten ett positivt re-sultat.

AB Karlsborgsbostäder har en stabil lönsamhet vilket är viktigt för att kunna öka underhållet på det gamla bostads-beståndet och bygga nya bostäder

► Karlsborgs Energi AB

Ordförande: Rolf Andersson (M),
VD: Mikael Håkansson
Resultat*): 3,6 mnkr,
Omsättning: 45,5 mnkr,
Eget kapital: 23,4 mnkr,
Balansomslutning: 112,3 mnkr,
Soliditet: 20,9 %,
Antal anställda: 23,
Verksamhet: Distribution av el- och teletjänster

Karlsborgs Energi AB svarar för distribution av el, tele-kommunikationstjänster, administrativa tjänster, elinstalla-tioner, försäljning av el-material, drift och underhåll av gatubelysning och ett bredbandsnät.

På nätsidan är det en fortsatt investering i förbättringar av elnätet. I Brevik har mycket av ledningsnätet grävts ned. Vissa installationer på nätsidan är gamla och omo-derna och dessa skall bytas ut under de närmaste 2 åren.

Utbyggnaden av bredband har fortsatt under året och vårt mål är att 90 % av hushållen skall ha tillgång till bred-band 2021 vilket ser ut att förverkligas.

Bolaget visar en ökad omsättning, men resultaten i bo-laget måste förbättras för att minska belåningen för nöd-vändiga investeringar i framtiden.

► Karlsborgs Energi Försäljning AB

Ordförande: Rolf Andersson (M),
VD: Mikael Håkansson
Resultat*): 1,2 mnkr,
Omsättning: 17,4 mnkr,
Eget kapital: 2,0 mnkr,
Balansomslutning: 10,2 mnkr,
Soliditet: 19,9 %,
Antal anställda: 0,
Verksamhet: Försäljning av el.

Bolagets verksamhet är handel med el. Bolagets mark-nad och fokus ligger på privatkunder och mindre företags-kunder inom Karlsborgs kommun. Dock finns en viss efterfrågan utanför kommunen. Någon medveten mark-nadsföring utanför kommunen sker inte. Bolaget har om-satt handel av el motsvarande 43,1GWh. Bolaget ger även detta år ett bra överskott. Inköp av el sker via ett gemen-samt bolag (HjoTiBorg Energi AB).

► Karlsborgs Värme AB

Ordförande: Rolf Andersson (M),
VD: Mikael Håkansson
Resultat*): 0,9 mnkr,
Omsättning: 10,1 mnkr,
Eget kapital: 11,2 mnkr,
Balansomslutning: 23,7 mnkr,
Soliditet: 47,3 %,
Antal anställda: 0,
Verksamhet: Produktion och distribution av fjärr-värme i Karlsborgs tätort.

Bolaget producerar och distribuerar värme baserat på biobränsle till 113 kunder, varav de flesta är fastighetsbo-lag, bostadsrättsföreningar eller andra företag. Enskilda vil-lor representerar en liten andel av volymen. Årets distribution av värme var 15,5 GWh.

➔ Karlsborgs Turism AB

Ordförande:	Peter Lindroth (S),
VD:	Maria Svensson
Resultat*):	0,0 mnkr,
Omsättning:	2,6 mnkr,
Eget kapital:	1,1 mnkr,
Balansomslutning:	3,4 mnkr,
Soliditet:	32,1 %,
Antal anställda:	6,
Verksamhet:	Turism och marknadsföring

Bolaget ska verka för att utveckla och marknadsföra Karlsborg som en turistdestination, skapa en hög attraktionskraft som bidrar till en långsiktig och konkurrenskraftig turismnäring samt att i det lokala utvecklingsarbetet samverka med näringen och den offentliga verksamheten.

Bolagets största verksamhetsgrenar är Äventyrsturerna på Karlsborgs Fästning.

Bolaget har under året gett service till besökare i form av broschyrmaterial, information via webb, sociala medier och personlig information.

Övriga engagemang utanför koncernen

Förutom den egna koncernen har kommunen aktier eller andelar i följande verksamheter:

- ❖ Delägare i Karlsborgs Utvecklings AB (aktiekapital 61 tkr).
- ❖ Delägarskap i Kommuninvest AB (aktiekapital 4 335 tkr).
- ❖ Delägarskap i HjoTiBorg Energi AB genom Karlsborg Energi Försäljning AB (aktiekapital 300 tkr).
- ❖ Delägarskap i Bredband Östra Skaraborg AB genom Karlsborgs Energi AB (aktiekapital 1 500 tkr).
- ❖ Delägarskap i SKL Kommentus AB (aktiekapital 1 tkr).
- ❖ Delägarskap i Coompanion (andelskapital 10 tkr).
- ❖ Delägarskap i Tolkförmedling Väst (andelskapital 7 tkr).
- ❖ Medlemskap i kommunalförbundet RÖS (Räddningstjänsten Östra Skaraborg) bestående av sju medlemskommuner.
- ❖ Medlemskap i kommunalförbundet AÖS (Avfallshandling Östra Skaraborg) bestående av nio medlemskommuner.
- ❖ Medlemskap i kommunalförbundet MÖS (Miljösamverkan Östra Skaraborg) bestående av fem medlemskommuner.
- ❖ Medlemskap i Skaraborgs kommunalförbund.
- ❖ Medlemskap i Samordningsförbundet SkövdeHjo-TiBorg (Finsam).

Förutom engagemang i form av aktier och andelar finns det sedan 2006 en gemensam kollektivtrafiknämnd med Tibro och Hjo kommuner. Från år 2011 ingår Karlsborgs kommun även i en gemensam lönenämnd med Mariestad, Töreboda och Gullspångs komm

Fem år i sammandrag

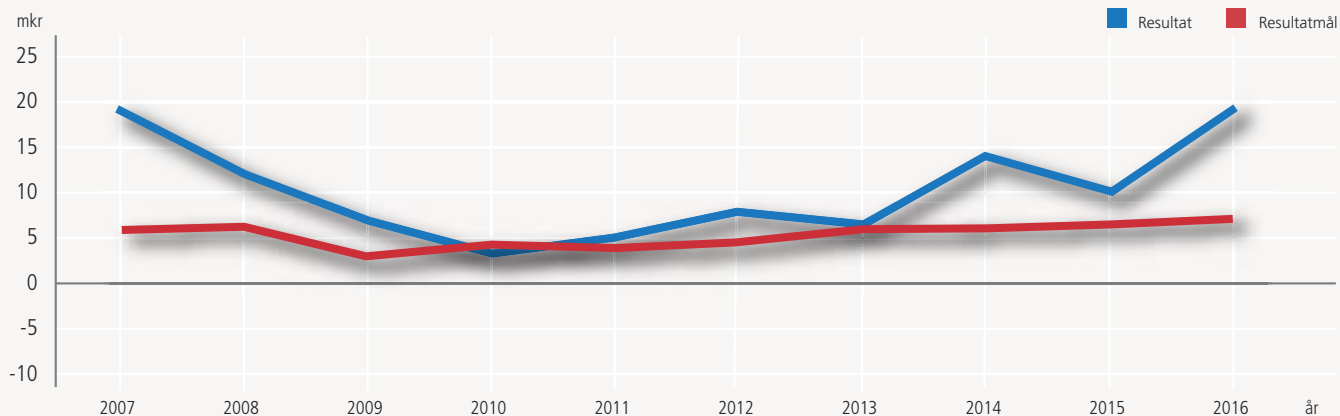
NYCKELTAL					
(tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Invånare, antal 31/12	6 913	6 764	6 786	6 757	6 699
Kommunen					
Tillsvidareanställda, antal	505	479	477	471	470
Balansomslutning, tkr	332 596	338 004	290 249	265 828	269 721
Likvida medel, tkr	15 214	35 014	13 208	21 598	27 050
Rörelsekapital, tkr	-2 996	-6 649	-23 847	3 170	9 343
Soliditet, %	63	56	62	62	58
Långfristig låneskuld, tkr	30 000	42 000	22 000	22 000	32 000
Avsättningar för pensioner, tkr	8 719	4 896	4 374	4 608	4 422
Borgensåtagande, tkr	291 887	211 675	164 495	143 096	150 196
Finansnetto, tkr	812	34	228	-219	-706
Årets resultat, tkr	18 969	9 918	14 404	6 880	7 892
Eget kapital, tkr	207 944	188 975	179 057	164 652	157 773
Skattesats, kr	21.32	21.32	21.32	21.07	21.07
Nettokostnadsandel, %	95	97	95	98	97
Investeringar, tkr	22 306	19 135	32 768	15 949	6 805
Kommunkoncernen					
Anställda, antal	543	515	513	508	506
Balansomslutning, tkr	681 351	598 516	502 292	456 395	457 616
Likvida medel, tkr	33 796	57 814	22 950	33 356	36 377
Rörelsekapital, tkr	7 774	-1 183	-32 741	5 025	8 176
Eget kapital, tkr	251 146	226 936	209 654	191 199	180 993
Soliditet, %	37	38	42	42	40
Långfristig låneskuld, tkr	313 254	235 402	172 023	154 412	161 503
Finansnetto, tkr	-446	-1 927	-2 874	-3 719	-4 823
Årets resultat, tkr	24 436	17 331	15 345	10 375	11 327

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Noter	2015		2016	
		Kommunen	Kommun-koncernen	Kommunen	Kommun-koncernen
Verksamhetens intäkter	1	107 081	182 050	144 471	225 858
Verksamhetens kostnader	2	-421 004	-479 299	-474 308	-535 035
Jämförelsestörande verksamhetsposter	3	2 936	2 936	0	0
Avskrivningar	4	-12 358	-17 455	-14 290	-26 763
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-323 345	-311 768	-344 127	-335 940
Skatteintäkter	5	281 984	281 984	290 216	290 216
Generella statsbidrag och utjämning	6	51 245	51 245	72 068	72 068
Finansiella intäkter	7	603	466	1 172	642
Finansiella kostnader	8	-569	-2 393	-360	-1 088
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		9 918	19 534	18 969	25 898
Extraordinära intäkter		0	0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0	0
Skattekostnader		0	-2 203	0	-1 462
ÅRETS RESULTAT	9	9 918	17 331	18 969	24 436

Resultat och resultatmål

Kassaflödesanalys

KASSAFLÖDESANALYS		2015		2016	
(tkr)	Noter	Kommunen	Kommun-koncernen	Kommunen	Kommun-koncernen
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	9	9 918	17 331	18 969	24 436
Justering för av- och nedskrivningar	4	12 358	17 455	14 290	26 763
Justering för avsättningar	17	-2 507	-5 236	3 538	6 866
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	10	-194	6 273	481	15 452
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>19 575</i>	<i>35 823</i>	<i>37 278</i>	<i>73 517</i>
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	14	-15 898	-19 643	-7 035	-5 184
Ökning/minskning förråd, lager, exploateringsfast.	13	-32	205	-697	-1 114
Ökning/minskning kortfristiga skulder	19	20 538	20 799	-15 721	-41 814
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		24 183	37 184	13 825	25 405
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-19 234	-63 777	-22 306	-129 023
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar		99	99	271	271
Försäljning/utrangering av materiella anläggningstillgångar		784	2 704	410	423
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-4 076	-3 863	0	-9
Försäljning/utrangering av finansiella anläggningstillgångar		50	50	0	0
Återbetalning av aktieägartillskott		0	0	0	0
INVESTERING I MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		-22 377	-64 787	-21 625	-128 338
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		20 000	63 800	0	91 000
Amortering av skuld		0	-1 090	-12 000	-12 090
Ökning av långfristiga fordringar		0	0	0	5
Minskning av långfristiga fordringar		0	-243	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		20 000	62 467	-12 000	78 915
ÅRETS KASSAFLÖDE		21 806	34 864	-19 800	-24 018
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS BÖRJAN		13 208	22 950	35 014	57 814
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		35 014	57 814	15 214	33 796

Balansräkning

BALANSRÄKNING		2015		2016	
(tkr)	Noter	Kommunen	Kommun-koncernen	Kommunen	Kommun-koncernen
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	11	247 711	468 850	254 371	568 807
Finansiella anläggningstillgångar	12	11 413	8 951	11 413	8 965
Summa anläggningstillgångar		259 124	477 801	265 784	577 772
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	13	2 560	5 292	3 257	6 406
Kortfristiga fordringar	14	41 306	57 609	48 341	62 793
Kortfristiga placeringar		0	0	0	584
Kassa och bank		35 014	57 814	15 214	33 796
Summa omsättningstillgångar		78 880	120 715	66 812	103 579
SUMMA TILLGÅNGAR		338 004	598 516	332 596	681 351
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital, ingående balans	15	179 057	209 605	188 975	226 710
Årets resultat		9 918	17 331	18 969	24 436
Eget kapital, utgående balans	16	188 975	226 936	207 944	251 146
Resultatutjämningsreserv		0	0	0	0
Övrigt eget kapital		0	0	0	0
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	17	4 896	4 896	8 719	8 719
Avsättning deponi	17	4 853	4 853	4 568	4 568
Avsättning bidrag till statlig infrastruktur	17	3 745	3 745	3 745	3 745
Andra avsättningar	17	0	786	0	4 114
Summa avsättningar		13 494	14 280	17 032	21 146
Skulder					
Långfristiga skulder	18	50 006	235 402	37 812	313 254
Kortfristiga skulder	19	85 529	121 898	69 808	95 805
Summa skulder		135 535	357 300	107 620	409 059
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		338 004	598 516	332 596	681 351
POSTER INOM LINJEN					
Pensionsförpliktelser	20	172 352	172 352	164 970	164 970
Borgensåtaganden	21	211 675	42 052	291 887	30 012
Limit checkräkningskredit		50 000	50 000	50 000	50 000
Ansvarsförbindelse Fastigo		0	42	0	49
SUMMA POSTER INOM LINJEN		434 027	264 446	506 857	245 031

Notförteckning

NOTFÖRTECKNING (tkr)	2015		2016	
	Kommunen	Kommun- koncernen	Kommunen	Kommun- koncernen
NOT 1. Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	7 281		7 210	
Taxor och avgifter	20 506		20 801	
Hyror och arrenden	12 154		12 826	
Bidrag	58 029		98 391	
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	9 111		5 228	
Realisationsvinster	0		15	
Koncernens intäkter		199 073		246 286
avgår interna eliminerings inom koncernen		-17 023		-20 428
Summa	107 081	182 050	144 471	225 858
NOT 2. Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader inkl sociala avgifter	-225 607		-249 775	
Pensionskostnader inkl löneskatt	-21 633		-25 684	
Tillfälligt inhyrd personal	0		-397	
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-2 238		-1 515	
Lämnade bidrag	-20 028		-22 238	
Köp av huvudverksamhet	-79 306		-85 935	
Lokal- och markhyror	-4 495		-5 576	
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-16 117		-18 933	
Bränsle, energi och vatten	-6 792		-7 893	
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	-843		-1 009	
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	-15 224		-20 024	
Kontorsmaterial och trycksaker	-446		-562	
Reparation och underhåll	-1 917		-2 088	
Tele-, IT-kommunikation och postbefordran	-1 608		-1 681	
Kostnader för transportmedel	-2 121		-2 048	
Transporter och resor	-6 800		-7 368	
Representation	-236		-151	
Annonser, reklam, information	-947		-709	
Försäkringspremier och riskkostnader	-1 568		-1 914	
Övriga tjänster	-13 085		-16 467	
Diverse kostnader	-2 677		-3 761	
Förändring av avsättning	69		-78	
Poster mellan drift o investering	2 615		1 498	
Koncernens kostnader		-496 322		-555 463
avgår interna eliminerings inom koncernen		17 023		20 428
Summa	-421 004	-479 299	-474 308	-535 035
NOT 3. Jämförelsestörande verksamhetsposter				
Återbetalning av premier från AFA	2 936	2 936	0	0
Summa	2 936	2 936	0	0
NOT 4. Avskrivningar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	-9 675	-9 376	-10 897	-17 419
Maskiner och inventarier	-2 683	-8 079	-3 393	-9 344
Summa	-12 358	-17 455	-14 290	-26 763
NOT 5. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	282 217	282 217	291 319	291 319
Prognos slutavräkning	292	292	-1 393	-1 393
Justering slutavräkning föregående år	-525	-525	290	290
SUMMA	281 984	281 984	290 216	290 216

FORTS. NOTFÖRTECKNING

(tkr)	2015		2016	
	Kommunen	Kommun-koncernen	Kommunen	Kommun-koncernen
NOT 6. Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	51 824	51 824	55 810	55 810
Kommunal fastighetsavgift	13 572	13 572	13 787	13 787
Strukturbidrag	706	706	0	0
Kostnadsutjämningsavgift	-5 428	-5 428	-5 597	-5 597
Regleringsavgift	-263	-263	-231	-231
Utgjänningsavgift LSS	-11 169	-11 169	-9 595	-9 595
Generella bidrag från staten *	2 003	2 003	17 894	17 894
Summa	51 245	51 245	72 068	72 068
*) Tillfälligt bidrag avseende flyktingsituationen 19 385 180 kr.				
Bidraget har tidsmatchats perioden 201512 - 201612.				
Årets del 17 894 013 kr ingår i denna rad.				
NOT 7. Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	110	458	62	254
Borgensavgift	480	0	462	0
Utdelning aktier och andelar	0	0	643	383
Övriga finansiella intäkter	13	8	5	5
Summa	603	466	1 172	642
NOT 8. Finansiella kostnader				
Räntekostnader lån	-371	-2 195	-245	-981
Ränta pensionsavsättning	-64	-64	-35	-35
Övriga räntekostnader	-2	-2	-13	-13
Bokfört värde finansiell anläggningstillgång	-50	-50	0	0
Övriga finansiella kostnader	-82	-82	-67	-59
Summa	-569	-2 393	-360	-1 088
NOT 9. Årets resultat				
Årets resultat	9 918	17 331	18 969	24 436
Realisationsvinster	0	0	-15	-28
Summa justerat resultat	9 918	17 331	18 954	24 408
NOT 10. Justeringspost ej rörelsekapitalpåverkande poster				
Realisationsvinst exkl omsättningstillgångar	0	0	-15	-28
Realisationsförlust exkl omsättningstillgångar	0	303	0	108
Gatakostnadsersättning	-60	-60	-60	-60
Anläggningsavgifter/anslutningsavgifter	-134	-134	-134	-134
Justeringspost eget kapital	0	-49	0	-226
Omklassificering/Övervärde	0	0	690	15 661
Återförda nedskrivningar	0	6 300	0	0
Övrigt	0	-87	0	131
Summa	-194	6 273	481	15 452

FORTS. NOTFÖRTECKNING

(tkr)	2015		2016	
	Kommunen	Kommun-koncernen	Kommunen	Kommun-koncernen
NOT 11. Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärden	394 502	673 959	406 873	729 101
Inköp	13 254	47 692	12 922	14 051
Investeringsbidrag	-99	-99	-271	-271
Försäljningar och utrangeringar	-784	-3 966	-86	-8 567
Nedskrivning	0	0	-1 550	-1 550
Övervärde	0	0	0	14 427
Omklassificeringar	0	11 515	-690	14 277
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	406 873	729 101	417 198	761 468
Ingående avskrivningar	-166 688	-267 826	-176 363	-286 761
Försäljningar och utrangeringar	0	1 440	0	8 373
Upplösning av förvärvat övervärde	0	-268	0	-268
Avskrivningar	-9 675	-20 107	-8 904	-20 424
Utgående ackumulerade avskrivningar	-176 363	-286 761	-185 267	-299 080
Ingående nedskrivningar	0	-14 592	0	-8 233
Avyttringar och utrangeringar	0	59	0	0
Under året återförda nedskrivningar	0	6 300	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	-8 233	0	-8 233
Utgående restvärde enligt plan	230 510	434 107	231 931	454 155
Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärden	63 807	88 000	69 787	94 244
Inköp	5 980	7 675	8 942	10 056
Försäljningar och utrangeringar	0	-1 431	-370	-645
Justeringspost	0	0	0	-1 574
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	69 787	94 244	78 359	102 081
Ingående avskrivningar	-49 903	-71 692	-52 586	-74 123
Försäljningar och utrangeringar	0	950	45	320
Avskrivningar	-2 683	-3 381	-3 378	-4 190
Justeringspost	0	0	0	835
Utgående ackumulerade avskrivningar	-52 586	-74 123	-55 919	-77 158
Utgående restvärde enligt plan	17 201	20 121	22 440	24 923
Pågående investeringar				
Ingående anskaffningsvärden	0	16 871	0	14 622
Inköp	0	39 142	0	89 973
Omklassificeringar	0	-41 383	0	-13 733
Omföring från projekt	0	0	0	-1 160
Justeringspost	0	-8	0	27
Utgående bokfört värde	0	14 622	0	89 729
Utgående restvärde enligt plan	0	14 622	0	89 729
Summa materiella anläggningstillgångar	247 711	468 850	254 371	568 807

FORTS. NOTFÖRTECKNING

(tkr)	2015		2016	
	Kommunen	Kommun-koncernen	Kommunen	Kommun-koncernen
NOT 12. Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar ¹⁾	11 413	8 888	11 413	8 897
Långfristiga fordringar	0	63	0	68
Summa	11 413	8 951	11 413	8 965
¹⁾ Specifikation (tkr) över kommunens aktier och andelar:				
SKL Kommentus AB	1			
Karlsborgs Utveckling AB	61			
AB Vaberget	5 800			
Kommuninvest ^{*)}	4 334			
Förlagslån Kommuninvest	1 200			
Coompanion	10			
Tolkförmedling Väst	7			
^{*)} Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening avser inbetalt andelskapital. Karlsborgs kommuns totala insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2016-12-31 till 6 107 400 kr.				
NOT 13. Förråd, lager och exploateringsfastigheter				
Förråd och lager	411	3 143	520	3 669
Exploateringsfastigheter	2 149	2 149	2 737	2 737
Summa	2 560	5 292	3 257	6 406
NOT 14. Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	3 069	16 054	2 627	13 679
Fordringar på staten	28 989	28 989	37 967	38 094
Interimsfordringar leverantörsreskontra	5 233	5 233	5 308	5 308
Interimsfordringar kundreskontra	860	860	1 697	1 697
Interimsfordringar övrigt	908	908	247	247
Övriga kortfristiga fordringar	2 247	5 565	495	3 768
Summa	41 306	57 609	48 341	62 793
NOT 15. Ingående eget kapital				
Ingående eget kapital	179 057	209 654	188 975	226 936
Justerings preliminärt - fastställt bokslut	0	-49	0	-226
Justerat ingående eget kapital	179 057	209 605	188 975	226 710
NOT 16. Eget kapital				
Anläggningsskapital	195 624	228 119	210 940	243 372
Rörelsekapital	-6 649	-1 183	-2 996	7 774
Summa	188 975	226 936	207 944	251 146

FORTS. NOTFÖRTECKNING

(tkr)	2015		2016	
	Kommunen	Kommun-koncernen	Kommunen	Kommun-koncernen
NOT 17. Avsättningar				
Pensioner				
Ingående avsättning	4 374	4 374	4 896	4 896
Förändring ordinarie beräkning				
Ränteuppräknig	18	18	37	37
Basbeloppsuppräknig	2	2	-5	-5
Nya utbetalningar	-79	-79	-78	-78
Intjänad PA-KL	20	20	2 674	2 674
Övrig post	0	0	-19	-19
Löneskatt	-9	-9	634	634
Finansiell kostnad	0	0	33	33
Förändring förtroendevalda				
Avsättning OPF-KL	0	0	27	27
Ränteuppräknig	38	38	62	62
Basbeloppsuppräknig	5	5	-20	-20
Nyintjänade	416	416	0	0
Överfört till ordinarie beräkning	0	0	-2 334	-2 334
Nyintjänad PBF/PRF	0	0	2 634	2 634
Nyintjänad OPF-KL	0	0	29	29
Finansiell kostnad	0	0	42	42
Löneskatt	111	111	107	107
Utgående avsättning	4 896	4 896	8 719	8 719
<i>Avsättningen minskad genom försäkringslösning avseende förmånsbestämd ålderspension med 24 114 tkr inkl. löneskatt. Storlek av överskottsfond 1 271 tkr. Senast avlästa aktualiseringsgrad 96,0 %. Inga personer med särskilda pensionsavtal finns i kommunen.</i>				
Deponi				
Ingående avsättning	7 810	7 810	4 853	4 853
lanspråktaget under året	-2 959	-2 959	-363	-363
Årets indexuppräknig	2	2	78	78
Utgående avsättning	4 853	4 853	4 568	4 568
Bidrag till statlig infrastruktur				
<i>Gång- och cykelväg utmed väg 49 mellan Karlsborg och Mölltorp.</i>				
Ingående avsättning	72	72	0	0
lanspråktaget under året	-72	-72	0	0
Utgående avsättning	0	0	0	0
Bidrag till statlig infrastruktur				
<i>E 20</i>				
Ingående avsättning	3 745	3 745	3 745	3 745
Utgående avsättning	3 745	3 745	3 745	3 745
Andra avsättningar	0	786	0	4 114
Summa	13 494	14 280	17 032	21 146

FORTS. NOTFÖRTECKNING

(tkr)	2015		2016	
	Kommunen	Kommun-koncernen	Kommunen	Kommun-koncernen
NOT 18. Långfristiga skulder				
Svenska banker/kreditinstitut	42 000	219 390	30 000	305 442
<i>Kommunens lån förfaller enligt följande:</i>				
<i>Löper på obestämd tid 10 mnkr</i>				
<i>Inom 4 år 20 mnkr</i>				
Kostnadsersättningar				
Gatukostnadsersättning	1 440	1 440	1 380	1 380
Anläggningsavgifter/anslutningsavgifter	6 566	6 566	6 432	6 432
	8 006	8 006	7 812	7 812
Summa	50 006	235 402	37 812	313 254
NOT 19. Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	8 113	13 043	11 003	29 598
Skulder till staten	36 504	36 579	16 374	16 374
Upplupna pensionskostnader (ind.del) inkl löneskatt	10 009	10 009	10 515	10 515
Upplupna lönekostnader inkl sociala avgifter	16 960	16 960	18 940	18 940
Interimsskulder leverantörsreskontra	7 222	7 222	9 585	9 585
Interimsskulder kundreskontra	1 366	1 366	1 452	1 452
Interimsskulder övrigt	0	0	3	3
Skuld till VA-kollektivet	1 090	1 090	618	618
Övriga kortfristiga skulder	4 265	35 629	1 318	8 720
Summa	85 529	121 898	69 808	95 805
NOT 20. Pensionsförpliktelser ansvarsförbindelse				
Ingående förpliktelse	178 312	178 312	172 352	172 352
Ränteuppräkning	1 408	1 408	1 409	1 409
Basbeloppsuppräkning	1 182	1 182	485	485
Gamla utbetalningar	-6 705	-6 705	-7 022	-7 022
Aktualisering	-286	-286	0	0
Övrig post	-413	-413	-1 001	-1 001
Löneskatt	-1 167	-1 167	-1 487	-1 487
Förtroendevalda	18	18	188	188
Löneskatt förtroendevalda	3	3	46	46
Utgående förpliktelse	172 352	172 352	164 970	164 970
<i>Förpliktelsen minskad genom partiell inlösen med 7 179 tkr inkl. löneskatt.</i>				
<i>Senast avlästa aktualiseringsgrad 96,0 %.</i>				
Summa	172 352	172 352	164 970	164 970
NOT 21. Borgensåtaganden				
Kommuninvest ¹⁾	42 000	42 000	30 000	30 000
Kommunala bolag ²⁾	169 623	0	261 875	0
Egnahem	52	52	12	12
Summa	211 675	42 052	291 887	30 012

¹⁾ Karlsborgs kommun har i juni 2002 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 286 kommuner som per 2016-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Karlsborgs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 346 091 313 278 kronor och totala tillgångar till 338 153 308 936 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 349 292 034 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 341 246 285 kronor.

²⁾ Avser nyttjad borgen 2016-12-31. Dessutom finns beviljad men ej nyttjad borgen om 7 825 tkr.

Redovisningsprinciper

Karlsborgs kommun följer Lagen om kommunal redovisning. Kommunen följer i huvudsak också de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Eventuella avvikelser kommenteras under respektive rubrik.

Skatteintäkter

I enlighet med rekommendation nr 4.2 från Rådet för kommunal redovisning periodiseras skatteintäkterna. Periodisering har gjorts enligt SKL:s decemberprognos 2016.

Pensioner

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt "blandmodellen", vilket innebär att all pension som intjänats före år 1998 inte tas upp som avsättning, utan redovisas inklusive löneskatt som ansvarsförbindelse inom linjen. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Pensionsförmåner intjänade fr.o.m. år 1998 redovisas, inklusive löneskatt, som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen.

Kommunen har använt sig av KPA:s prognos för att redovisa pensionsförpliktelserna.

Periodisering har gjorts enligt KPA:s decemberprognos 2016.

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgång räknas en tillgång där anskaffningsvärdet uppgår till minst ett halvt basbelopp och som har en ekonomisk livslängd på minst tre år.

Anläggningstillgångar tas upp i bokföringen till värdet vid anskaffningstillfället efter avdrag för planenliga avskrivningar.

Avskrivningar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Avskrivningar påbörjas när investeringen tas i bruk.

Kommunen påbörjade sitt arbete med att tillämpa komponentavskrivning 2015 med gata/parkenhetens objekt. Arbetet med övriga objekt är nu klart och tillämpas från och med 2016.

Avskrivningstider	
	antal år
Maskiner	10-20 år
Inventarier	3-10 år
Bilar och transportmedel	5-10 år
Byggnader	15-80 år
Markanläggningar	20-50 år
Vatten- och reningsverk samt pumpstationer	20-50 år

Värderings- och omräkningsprinciper

Värdering av tillgångar, avsättningar och skulder har gjorts enligt försiktighetsprincipen.

Avskrivningstider komponenter

	antal år
Gator och vägar	
Väggkropp	0 år
Slitlager	15-30 år
Hamnar	
Bryggkropp	50 år
Brygga	25 år
Vatten- och avlopp	
Ledningar	50 år
Pumpstationer	25 år
Vattenverk/Avloppsverk	
Byggnad	50 år
Processkonstruktion	30 år
El/Styr/Regler	20 år
Maskiner och pumpar	20 år
Markarbeten	20 år
Fastigheter	
Mark	ingen avskrivning
Markanläggningar	30 år
Stomme inkl. grund	80 år
Stomkompletteringar	30 år
Yttertak (tätskikt och avvattning)	20-40 år
Fasad (ytbeklädnad samt fönster och dörrar)	25-80 år
Inre ytskikt	20 år
Installationer	15-25 år
Ventilation, styr	30 år
Värme sanitet	20-40 år
Storköksutrustning	20 år

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den Kommunala redovisningslagen kap 8 och utformas enligt god redovisningssed.

I den sammanställda redovisningen ingår Karlsborgs kommun och moderbolaget AB Vaberget 100 %.

I moderbolaget ingår AB Karlsborgsbostäder, Karlsborgs Turism AB, Karlsborgs Energi Försäljning AB, Karlsborgs Energi AB samt Karlsborgs Värme AB.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital i kommunala bolag elimineras, varefter intjänat kapital har räknats in i koncernens eget kapital. Den proportionella konsolideringen betyder att om de kommunala bolagen inte är helägda tas endast ägda andelar av räkenskapsposterna in i koncernredovisningen.

Bokslutet baseras på Karlsborgs kommuns värderings- och avskrivningsprinciper. Om principerna väsentligt avviker från varandra i kommun och kommunala bolag justeras bolagens räkenskaper före sammanställningen. Alla transaktioner mellan bolagen har eliminerats för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi. Obeskattade reserver har efter avdrag för latent skatteskuld hänförs till eget kapital

Verksamhetsberättelse

– Kommunstyrelsen	40
– Kultur- och fritidsnämnden	46
– Byggnadsnämnden	51
– Barn- och utbildningsnämnden	53
– Socialnämnden	57
– Kollektivtrafiknämnden	64
– Lönenämnden	66
– Särredovisning – Vatten och avlopp	68
– Revisionsberättelsen	72

Kommunstyrelsen

ORDFÖRANDE: PETER LINDROTH (S), ANTAL ÅRSARBETARE: 64, KOMMUNCHEF: KJELL-ÅKE BERGLUND

Uppdrag

Kommunstyrelsen leder, samordnar och följer upp kommunens verksamhet och ekonomi. Kommunstyrelsen ska genom styrning, planering och samordning av kommunens angelägenheter skapa en god hushållning av tillgängliga resurser och därmed en långsiktig hållbar samhällsutveckling. Målsättningen är att samhällsservicen ska vara effektiv och bedrivas med hög kvalitet samt att attraktionskraften som boende- och besökskommun ska förbättras. Här ingår mark- och bostadspolitik, miljö- och energiplanering, informationsverksamhet, personalpolitik samt sysselsättnings- och näringslivsfrågor.

Kommunstyrelsen ska även ha uppsikt över övriga nämnder, förvaltningar och bolag. Styrelsen ansvarar för ärendebereidning till kommunfullmäktige.

På kommunstyrelsen vilar även det operativa ansvaret för teknisk verksamhet såsom vatten- och avlopp, fastighetsförvaltning, lokalförsörjning, byggnadsverksamhet, vägar, gator, parker lokalvård och kostproduktion.

Den främsta uppgiften för kommunledningsförvaltningen (KLF) är att, med hög kompetens och service, bistå kommunstyrelsen, kommunstyrelsens utskott och råd, byggnadsnämnden samt AB Vaberget i ärendehantering. I förvaltningens uppgifter ingår även att bistå övriga förvaltningar, och i viss mån kommunens bolag, med vissa specialistfunktioner. Förvaltningen ska fortlöpande arbeta med att förbättra arbetsrutiner och utarbeta förslag som genererar en positiv och långsiktig hållbar utveckling.

Årets resultat

Driftredovisning				
tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter				
Intäkter	93 215	92 807	85 101	7 706
Summa intäkter	93 215	92 807	85 101	7 706
Verksamhetens kostnader				
Kostnader	144 905	147 721	149 019	1 298
– varav personalkostnader	38 835	37 526	36 839	687
Verksamhetens nettokostnad	51 690	54 914	63 918	9 004
Kommunbidrag	53 836	63 918	63 918	0
Resultat	2 146	9 004	0	9 004
Jämförelsetal				
Nettokostnad per invånare (kr)	7 642	7 944	9 469	
Andel av kommunens totala nettokostnad (%)	16,0	16,3	18,4	

I budget ingår under året beslutade justeringar.

Kommentar årets resultat

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 9,0 mnkr över budget. I resultatet ingår oförbrukade förfogandeanslag om 5,3 mnkr.

Övriga positiva resultat är låga driftskostnader på fastighetssidan, vakanta tjänster samt lägre färdtjänstkostnader än budgeterat.

Specificering av verksamhetens nettokostnad

Driftredovisning			
tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Kf förfogandeanslag	0	0	1 079
Ks förfogandeanslag	0	0	4 246
Politisk verksamhet	4 211	3 407	4 350
Generella sparbetting	0	0	0
Näringsliv inkl. turism	4 514	7 680	7 889
Projekt Forsvik	512	0	0
Miljö och hälsa	938	955	1 083
Räddningstjänst och skydd	6 110	6 199	6 362
Trafiksamordning	1 565	1 104	1 857
Arbetsmarknadsåtgärder	1 390	1 615	1 619
Vatten och avlopp	0	0	0
Fastighetsverksamhet	548	-177	1 663
Kostverksamhet	331	788	320
Gatu- och parkverksamhet, deponi	9 135	10 173	9 435
Plan- och byggheten	1 595	2 088	2 016
Staben	8 109	5 354	5 870
Ekonomienhet	3 437	3 653	3 913
Personalenhet	3 521	3 856	4 003
IT och reception	5 767	6 599	6 568
Försäljning/utrang anl.tillgångar	7	1 620	1 645
Summa	51 690	54 914	63 918

Årets verksamhet

Medborgare

Beslut har tagits om en samverkan med Hjo och Tibros kommuner gällande gemensamt svarsställe för inkommande telefonsamtal till kommunens växel. Planerad tidpunkt för samgående är april-maj 2017.

Upphandling av ny driftsform för kommunens telefoni har genomförts i samarbete med Skövde, Hjo och Tibro kommuner. Den nya plattformen har installerats i Skövde kommuns IT-miljö och Skövde kommer att ansvara för driften av den nya plattformen.

Samarbete med Skövde kommun pågår angående nulägesanalys av administrativa ärendeflöden och uppsättning av fem e-tjänster i Skövde kommuns e-tjänsteplattform.

Installation av ny plattform för IT-säkerhet har skett. Detta ger bättre möjligheter att skydda kommunens IT-miljö samt övervaka och filtrera trafiken till och från kom-

munens IT-miljö. Dessutom ger plattformen utökade möjligheter att förfinas säkerheten mellan kommunens interna nätverk.

Ny grafisk profil för vår organisation är klar och för "platsen" Karlsborg är planen att den ska vara färdig att tas i bruk under våren 2017.

En utredning gällande framtida matproduktion i Karlsborgs kommun är genomförd.

Kostutredningen gjordes av nuvarande kostchef i Hjo och Tibro. Utredarens slutsats säger att maten bör tillagas på samtliga enheter utom Strandskolan som skall få maten tillagad och transporterad från Carl Johanskolan. Bedömningen är gjord utifrån kvalitetsaspekter, miljö- och ekonomiska faktorer. Kommunstyrelsen har gett fastighetschefen i uppdrag att undersöka vilka kostnader som är förenliga med en eventuellt ny organisation.

Mat och varor till evakueringsboendet i Forsvik levereras fram till slutet av mars månad. Under året har det vid måltiden införts ett vegetariskt alternativ på våra skolor, i matsalen på Haganäset och för de som har matdistribution med hemtjänsten.

Medarbetare

Under året har det nya Samverkansavtalet tagits i bruk från och med 2016-01-01. Utbildning av chefer samt fackliga representanter i samverkan genomfördes under februari/mars. Detta avtal ska utvärderas i början av 2017 tillsammans med fackliga representanter.

Beslut har tagits i KS 2016-02-16 gällande Riktlinjer för resor i tjänsten.

Det har genomförts en arbetsvärdering av arbetsgivare och fack i samråd.

Ledarskapsutbildningen som påbörjades 2015 slutfördes under våren. Det har även genomförts arbetsmiljöutbildning för nya chefer samt nya skyddsombud samt en utbildning i den nya AFS:en Organisatorisk och Social arbetsmiljö för samtliga chefer och skyddsombud.

Utbildning i lönebildning och verksamhetsutveckling påbörjades i december 2016 och slutförs i början av 2017.

Introduktionsdag för nyanställda genomfördes i september och utvärderingen av denna visade på ett mycket positivt gensvar. En ny medarbetarenkät genomfördes under hösten 2016 och kommer redovisas i början av 2017. Kökspersonalen har kompetensutvecklats i "service och bemötande" och "den mångkulturella måltiden".

Tjänsten som Integrationssamordnare tillträdde i mars månad. Kommunens nya barnrättsombud tillträdde tjänsten den 15 augusti. Tjänsten kommer att kombineras med en halvtidstjänst på Familjecentralen.

Tjänsten som Säkerhetssamordnare har under året varit vakant. Diskussioner har förts med Hjo och Tibro om en gemensam organisation med två heltidsanställda samordnare i våra tre kommuner. Beslut togs under hösten och rekryteringen är slutförd. De nya säkerhetssamordnarna tillträder sina tjänster under första kvartalet 2017 och de kommer att utgå från Karlsborg.

Beslut har under hösten tagits om en ny Samhällsbyggnadsförvaltning. Rekryteringen av en ny samhällsbyggnadschef är slutförd och tjänsten kommer att vara tillsatt den 15 mars 2017.

Samhällsutveckling

En av årets stora utmaningar har varit det stora mottagandet av nyanlända i kommunen. I vår kommun har tre asylboenden varit verksamma under året som tillsammans har haft tillstånd för 548 platser. De statsbidrag som har tillförts kommunen har fördelats till en mängd olika aktiviteter. Våra förvaltningar har fått en stor del av dessa medel för att klara sina lagliga uppdrag. Därefter har de utökade resurserna gått till en rad olika fritidsaktiviteter och utrustning. Exempel på gjorda satsningar är: en ny pumptrackbana placerad vid Strömmen, ny utrustning till lekplatsen i Udenäs, ett antal fotbollsmål till våra näridrottsplatser

och anläggandet av multiarenor vid Strandskolan och Mölltorpskolan.

Evakueringsboendet i Forsvik avvecklades i mars månad. Ett antal av de asylsökande som bodde där omplacerades till det nya asylboendet som startade på Källebackens stugby i februari. Asylboendet på Källebacken avvecklades under senare delen av hösten.

Nya digitala infartsskyltar har installerats och driftsattes under våren. Ett mycket trevligt och informativt nytt inslag i vår kommun.

Vår Energi- och klimatrådgivare har avslutat sin tjänst. Avtal har tecknats med konsult i avvaktan på besked från Energimyndigheten angående framtida storlek på finansieringsbidrag. Arbetet med att fasa ut fossila bränslen och ersätta dem med klimatneutrala fortgår. Ny luft/vatten värmepump är installerad på Gamla skolan i Mölltorp och ersätter helt oljan. Två nya effektivare sjövattnesvärmepumpar och en luft/vatten värmepump har installerats på Haganäset. Teknikrummet har byggts om med nya tankar och styrfunktioner för att få en effektivare drift innebärande minimal användning av oljan. Utredning pågår om vår befintliga pelletsanläggning kan ersätta oljan sommartid vilket kan innebära att oljan tas bort permanent. En ny elcykel är inköpt och därmed finns det nu tre elcyklar som kan nyttjas av kommunens personal. Två stolpar för elbils-laddning har installerats, med placering på Haganäset och Kommunhuset, för kommande tjänstebilar.

Diverse underhållsarbete på kommunens skolor och idrottsanläggningar har genomförts.

Kommunen blev ägare av fastigheten Hälsan 1, "NEO", Smedjegatan 15, den 1 november. Akut underhåll på fastigheten genomfördes under slutet av året.

Parkeringsyta vid Strömmens lekplats samt ytan för våra nya "pumptrack" bana har iordningsställts.

En större yta för parkering har gjorts vid Granviks hamn.

Besiktning av våra badplatser är utförda och de skador som upptäckts har åtgärdats innan badsäsongen.

Sista delen av satsningen vid Strömkanalen är genomförd. Norra delen av bryggan mot "Idas" har breddats vilket ytterligare har tillgängliggjort området för allmänheten.

Delar av Industrigatan och Axtorpsvägen i Mölltorp har fått ny slitlagerbeläggning.

Ekonomi

Kommunstyrelsens uppvisar ett stort plusresultat för helåret. Största delen är oförbrukade förfogandeanslag.

Största anledningen till att medel inte förbrukats är att kommunen erhöll tillfälliga statsbidrag för den akuta flyktingsituationen i början av året. Drygt 17 mnkr fördes till kommunstyrelsens förfogandeanslag där dessa har fördelats till angelägna integrationsprojekt. Kvarstående medel kan inte föras till nästkommande år och redovisas i 2016 års resultat.

Fastighetsdriften har under året genererat ett stort överskott främst på grund av ett lågt rörligt elpris, men även för att det varit ovanligt varmt samt utförda energieffektiviseringar.

Ett kvalitetsledningssystem, Stratsys, har implementerats under året. Systemet kommer bl.a. innehålla kommunens målstyrning, budgetstyrning och diverse rapporter/redovisningar.

Måluppfyllelse

Se styrtkort.

Kommunstyrelsens styrkort bokslut 2016 – utfall helår

Uppfyllt mål

Ej mätbart

Ej uppfyllt

Kommunstyrelsens styrkort bokslut 2016 – utfall helår					
Perspektiv och dess önskade läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtalet 2016	Måloppfyllnad	Kommentar
Medborgare: Nöjda medborgare	Kommunens medborgare ska känna sig delaktiga i och ha inflytande över beslutsprocesser och utvecklingsarbete	Kontinuerligt utveckla verksamheten med medborgarna i fokus. Modern informationsteknik ska användas för att underlätta kommunikation och informationsutbyte.	Införa fler e-tjänster.		Plan o Byggenheten har tecknat avtal med MittBygge.se. Detta leder bl.a. till att bygglovsprocessen digitaliseras. Tjänsten kommer att tas i drift under första kvartalet 2017.
Medarbetare Attraktiv arbetsplats	Medarbetarna i kommunen ska erbjudas ändamålsenliga och moderna arbetsförhållanden och ges möjlighet till personlig utveckling.	Skapa förutsättningar för att medarbetarna känner stolthet över sin insats, sitt yrke och den verksamhet man arbetar inom. Utgångspunkten är att alla medarbetare är kunniga, vill vara delaktiga och är engagerade i sitt arbete.	Alla tillsvidareanställda medarbetare ska ha en individuell utvecklingsplan.		Utvecklingsplaner togs fram i samband med medarbetarsamtal som genomfördes under hösten. Utfall genomförda utvecklingsplaner för KS är 87 %.
			Kommunledningsförvaltningen ska årligen redovisa hur samverkansavtalet med de fackliga organisationerna efterlevs.		Enligt samverkansavtalet ska varje enhet genomföra minst nio stycken APT under året samt möten i centralsamverksgrupp. Utfallet för året är i snitt 8 APT möten. Det har genomförts möten i central samverksgrupp
			Fortsatt utveckling av intranätet.		Behov av ett omfattande utvecklingsarbete kring externa webben medför en nedprioritering av fortsatt utveckling av intranätet.
Samhällsutveckling Långsiktigt hållbar utveckling	Karlsborg ska vara en fossilbränslefri kommun.	Fasa ut fossila bränslen och ersätta dem med klimatneutrala.	Miljöpåverkan från fastighetsdrift, transporter och matproduktion ska minska jämfört med föregående år.		Utbyte av oljepannan till luft/vatten värmepump i gamla Mölltorpsskolan. Två nya effektivare sjövärmepumpar och en luft/vattenvärmepump har installerats på Haganäset. Teknikrummet har byggts om med nya tankar och styrfunktioner för att få en effektivare drift innebärande minimal användning av oljan. Utredning pågår om vår befintliga pelletsanläggning kan ersätta olja sommardag vilket kan innebära att oljan tas bort permanent. Laddstolpar för kommande elbilar har installerats vid Haganäset och kommunhuset. Ny elcykel har köpts in av energioch klimatrådgivningen för att minska kortare biltransporter.
Positiv befolkningsutveckling	Kommunen ska ha ett näringslivsklimat som rankas bland de 50 främsta i landet.	Utveckla samverkan med företag, näringslivet och andra lokala aktörer i samhället.	Näringslivsklimatet ska förbättras.		I Svenskt Näringslivs årliga undersökning om det lokala företagsklimatet placerade sig Karlsborg kommun på plats 126, vilket är en förbättring med 12 platser jämfört med 2015.

Uppfyllt mål

— Ej mätbart

Ej uppfyllt

forts. Kommunstyrelsens styrkort bokslut 2016 – utfall helår

Perspektiv och dess önskade läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtalet 2016	Måluuppfyllnad	Kommentar
Samhällsutveckling Bra arbetsmarknadsutveckling	Karlsborgs centrum ska utvecklas till en plats där människor möter god arkitektur och andra kulturuttryck. Här ska finnas serviceställen, ett rikt handels- och tjänsteutbud i en attraktiv miljö med god tillgänglighet. En trygg mötesplats.	Genomförande av översiktsplanen.	Påbörja gestaltningen av södra infarten till Karlsborg.		Arbetet är påbörjat. Trädallén blir färdig under år 2017.
			Investeringar i gator samt lek- och badplatser genomförs i planerad omfattning.		Genomförs enligt investeringsbudgeten. Förutom ombyggnad av gator i Åsen och utbyggnad Grindstugevägen som önskas överförda till år 2017.
	Invánarna i kommunen ska ha bäst folkhälsa i Skaraborg år 2020.	Bra kost inverkar positivt på hälsotillståndet. Kvaliteten på mat och måltider ska därför följas upp regelbundet, via matråd och kostombudssträffar.	Andelen livsmedel med så låg miljöpåverkan som möjligt ska öka jämfört med föregående år.		I förhållande till år 2015 har det ekologiska värdet på livsmedel (17,9 %) ökat med 5,2 %. Andelen svenskt kött (97,1 %) har ökat från år 2015 till år 2016 med 19,6 %.
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Antagna styrdokument är aktuella.	Leda och styra verksamheten utifrån en helhetssyn och med tydliga mål och riktlinjer.			Ett antal styrdokument har utarbetats! Nämnas kan bl.a. nytt Samverkansavtal och Riktlinjer för resor i tjänsten.
	80 kr/m2 budgeteras för planerat underhåll.	Förvalta anläggningstillgångarna så att funktionalitet och värde behålls.	För år 2016 budgeteras 70 kr/m2 för planerat underhåll.		Utfallet för det planerade underhållet blev 70,50 kr/m ² .
	Minst 2 % i resultatet av skatteintäkter och generella statsbidrag i kommunen som helhet.	Helhetssyn på den kommunala ekonomin och en bra budgetdisciplin.	Budget i balans.		Resultat för ks verksamhet: plus 9 004 tkr jämfört med budget.

Utvecklingstendenser

Medborgare

Ny grafisk profil för platsen Karlsborg är under framtagande och planeras att tas i bruk under våren 2017.

Externa webben kommer att uppgraderas och utvecklas. Arbetet pågår och lanseringen planeras att ske under 2017.

Beslut kommer att tas under våren gällande framtida matproduktion i kommunen. Inriktningen är att följa kostutredningens förslag att maten skall tillagas på samtliga enheter utom Strandskolan. Fastighetschefen har fått uppdraget att utreda vilka kostnader som är förenade med denna inriktning.

Medarbetare

Varje rekrytering är en stor och långsiktig investering och en lyckad rekrytering innebär att rätt person rekryteras, i tid och på ett kostnadseffektivt och icke diskriminerande sätt. Som ett stöd till rekryteringsprocesserna har ett arbete påbörjats med att ta fram riktlinjer för rekrytering.

Medarbetarpolicy ska arbetas fram för att ge kommunens medarbetare en tydlig bild över förväntningar på medarbetarskap och medarbetaransvar.

Ledarskapsutveckling och medarbetarutveckling ska fortsätta att vara i fokus. Detta visar sig bland annat i att det under 2017 kommer starta ett program gällande Introduktion till Ledarskap och sker i samverkan med Hjo och Tibro kommun. Detta ettåriga program genomfördes även under 2013-2014 med mycket god respons.

Utbildning inom D-HLR, Brandskydd och Bättre arbetsmiljö kommer starta upp för all tillsvidareanställd personal. Dessa utbildningar kommer att genomföras under en rullande treårs-cykel med start 2017.

Karlsborgs kommun kommer under februari månad att migrera från befintlig IT-miljö i Novell till Microsoft. Detta innebär bl.a. att vi skapar bättre förutsättningar för samarbeten med närliggande kommuner samt att vi får möjlighet att sätta upp video/distansemöten.

Antalet mobila enheter ökar ständigt i våra verksamheter och när ekonomiskt utrymme finns har vi för avsikt att installera ett system för automatiserad administration, effektivisering och driftsättning av mobila enheter. Detta gör bl.a. att vi på distans kan konfigurera våra mobila enheter.

Det kommande samarbetet med Hjo och Tibro kommuner gällande våra kommuners säkerhetsarbete känns mycket positivt. Två heltidsanställda säkerhetssamordnare är nu rekryterade för arbetet i våra tre kommuner och de kommer att utgå från Karlsborg.

Samhällsutveckling

Hög prioritet framöver blir arbetet med integreringen av våra nyanlända och att arbeta för ge de som vill bosätta sig och verka i kommunen möjlighet att kunna göra det. Migrationsverkets signaler är att de två kvarvarande asylboendena i kommunen kommer att avvecklas under 2017.

Ritningar och underlag för ett nytt stall i Mölltorp är framtagna. Diskussioner om projektets finansiering och kommande driftsformer förs med Mölltorps ridsällskap. Förhoppningen är att projekteringen av det nya stallet skall komma igång under 2017.

Utredningen av en ny skola fortgår. Samtal har förts i positiv anda med Forsvarsmakten och Statens Fastighetsverk. Förhoppningen är att beslut i frågan skall kunna tas under 2017.

Arbetet med att lösa frågan om ett nytt gemensamt arkiv för Hjo, Tibro och Karlsborg är högprioriterad under 2017.

Den nya förordningen för kommunal energi- och klimatrådgivning innebär betydligt mindre statliga ekonomiska medel för finansiering av tjänst. Hjo, Tibro och Karlsborg kommer att tillsammans lösa det externt med inköp konsulttjänst under 2017.

Inriktningen att arbeta för en förbättrad folkhälsa i kommunen fortsätter i enlighet med "Vision 2020" och "Strategisk plan för folkhälsoarbete i Skaraborg". Målet är att folkhälsan ska vara en prioriterad del i arbetet för en hållbar utveckling. Arbetet ska bedrivas sektorsövergripande och integreras i ordinarie verksamhet.

Ekonomi

Verksamheten kommer att ha fortsatt fokus på kostnadseffektivitet genom samordning och samarbete.

Kvalitetsledningssystemet, Stratsys, kommer fortsatt utvecklas för att innehålla en allt större del av kommunens målarbete och ekonomistyrning.

Underhåll och investeringar i verksamhetslokaler, gator, parker och ledningsnät beräknas ske i planerad omfattning.

Verksamhetsmått

tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Parkenheten			
Grönyta, antal m ² (ca)	300 000	300 000	300 000
Bruttokostnad/ m ² , kr	6,20	6,56*)	6,79*)
Fastighetsenheten (exkl. Forsviks Industriminne)			
El, kwh/m ²	79,13	77,64	87,00
Uppvärmning, kwh/m ²	101,68	94,46	112,00
Totalt kwh/m ²	180,81	172,10	199,00
Jfr övriga riket kwh/m ²	188,00	188,00	190,00
VA-enheten			
Antal anläggningar, st	2 173	2 182	2 164
Producerad vattenmängd, m ³	594 618	681 971	600 000
Kostenheten			
Antal lunchportioner till kommunens skolor, st	98 007	103 594	88 000
Antal dagsportioner till socialnämndens verksamhet, st	29 798	28 811	29 000
Medborgardialog/kommunkation			
Antal frågeställare på allmänhetens frågestund	2	7	10
Antal medborgarförslag	27	7	25

*) exkl. integrationsmedel

Kultur- och fritidsnämnden

ORDFÖRANDE: STIG CARLSSON (S), ANTAL ÅRSARBETARE: 15, KULTUR- OCH FRITIDSCHEF: THOMAS BLOMGREN

Uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för den kommunala kultur- och fritidsverksamheten samt stöder och samordnar övrig kultur- och fritidsverksamhet i kommunen. Nämnden verkar för samarbete inom verksamhetsområdet med andra kommuner och regionala instanser (Västra Götalandsregionen, Skaraborgs kommunalförbund) samt ansvarar för att verksamheten bidrar till att skapa ett gott liv för kommuninvånarna och därmed bli en attraktiv kommun.

Kultur- och fritidsnämndens uppdrag är att bedriva biblioteksverksamhet enligt bibliotekslagen, vara huvudman för kulturskolan och fritidsgårdsverksamheten, erbjuda programverksamhet för alla åldrar samt vara sammankallande i skolkulturgruppen. Vidare ska nämnden ansvara för konstnärlig utsmyckning i kommunens fastigheter och vara rådgivande när det gäller offentlig miljö. Nämnden ska ansvara för att tillgängliggöra kulturarvet i samarbete med lokala aktörer. Nämnden ska även tillse att viktiga kulturmiljöer och byggnader tas tillvara enligt gällande rekommendationer.

Kultur- och fritidsnämndens uppdrag innebär att fördela och hyra ut kommunens lokaler och anläggningar till idrottsföreningar och allmänheten. Nämnden ansvarar för att upplåta lokaler för skolans idrottsundervisning samt bedriva simundervisning och erbjuda allmänt bad. Vidare ska nämnden ansvara för stöd och samarbete med föreningslivet och studieförbunden vilket även inbegriper att

administrera ekonomiska bidrag enligt gällande regler samt upprätthålla ett föreningsregister och en bokningsfunktion på kommunens webbplats. Nämnden ansvarar även för utvecklingen av friluftslivet i kommunen och tillsammans med andra verksamheter även till att främja besöksnäringen i kommunen.

Årets resultat

Kommentar årets resultat:

Till största del beror årets resultat på en stor tilldelning i början juni av integrationsmedel som kultur- och fritidsnämnden inte nyttjat fullt ut samt att föreningarna nyttjat ordinarie bidragsformer i mindre omfattning än tidigare år. Förvaltningen har också under året haft en stor personalomsättning med flertalet vakanser. Dessa orsaker är de största anledningarna till överskottet på 920 tkr som kultur- och fritidsnämnden gör 2016.

Specificering av verksamhetens nettokostnader

Driftredovisning

tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Politisk verksamhet	145	140	146
Lotteriverksamhet	-8	-7	-4
Stöd till studieorganisationer	200	215	215
Allmän kulturverksamhet, övrigt	518	1 399	1 563
Bibliotek	3 704	3 838	4 036
Kulturskola	400	443	450
Allmän fritidsverksamhet	835	1 774	2 220
Idrotts- och fritidsanläggningar	4 964	5 101	5 265
Fritidsgården Kabyssen	818	1 122	1 235
Gemensam administration	2 069	2 606	2 425
Summa	13 645	16 631	17 551

Driftredovisning				
tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter				
Intäkter	3 662	3 606	3 593	13
Summa intäkter	3 662	3 606	3 593	13
Verksamhetens kostnader				
Kostnader	17 307	20 237	21 144	907
– varav personalkostnader	6 941	7 837	8 119	282
Verksamhetens nettokostnad	13 645	16 631	17 551	920
Kommunbidrag	13 902	17 551	17 551	0
Resultat	257	920	0	920
Jämförelsetal				
Nettokostnad per invånare (kr)	2 017	2 406	2 600	
Andel av kommunens nettokostnad (%)	4,0	4,9	5,0	

I budget ingår under året beslutade justeringar.

Årets verksamhet

Medborgare

Kultur- och fritidsnämnden har tillsammans med förvaltningen, föreningslivet och andra samverkansparter erbjudit kommuninvånare och besökare ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter.

Simhallen på Moliden hade under månaderna april till maj stängt p.g.a. den pågående renoveringen. Nytt golv lades in och den stora glasväggen mellan stora bassängen och undervisningsbassängen togs bort. Simhallen har haft utökade öppettider under hösten 2016. Med hjälp av integrationsmedel har bland annat helgöppet prövats. Med anledning av höga besökssiffror har det beslutats att det under nästkommande år kommer att fortsätta med helgöppet.

Samverkan gällande en ny databas för biblioteken i åtta kommuner inom Skaraborg fortsätter under 2017 och beräknas vara i drift från och med januari 2018. Besöken och utlåningen ligger kvar på en hög nivå. Kommunens asylsökande nyttjar biblioteken flitigt och biblioteket har varit en viktig mötesplats för integration. Biblioteken har under året erbjudit ett spännande och varierat kulturprogram för alla åldrar och vi har renoverat vår barn- och ungdomsavdelning med mycket bra resultat. Fritidsgården Kabyssen har genomfört en mängd aktiviteter under året. Under sommaren anordnades Sommarlov på Kabyssen, då ungdomar och barn mellan 6 - 18 år gavs möjlighet till ett aktivt sommarlov. Detta var första steget in i integrationsarbetet på Kabyssen. Ett femtiotal ungdomar utövade aktiviteter som fotboll, matlagning, ridning, paddling, smyckestillverkning och även en avslutande resa till Gröna Lund erbjöds. Alla aktiviteter var kostnadsfria, och bussar hämtade ungdomarna runt om i kommunen.

Även Kabyssen har haft utökade öppettider. Öppettiderna fortsätter vara utökade under 2017, med öppet alla kvällar i veckan utom torsdagar.

Beläggningen på Molidens idrottshall är fortsatt hög och under vintersäsong finns endast enstaka lediga tider. Under 2016 har det varit sex stycken läger i fem olika sporter på Moliden. En av dom var Skövde AIK med 180 aktiva deltagare. Föreningarna har genomfört ett stort antal arrangemang. Som en del i integrationsarbetet har "Öppen Hall" för barn- och ungdomar genomförts vid tio olika tillfällen på Moliden i samarbete med VIF och SISU. Ett mycket uppskattat arrangemang som samlat 100-150 deltagare vid varje tillfälle. Med stöd av vårt integrationsbidrag har det genomförts ytterligare ett stort antal aktiviteter runt om i kommunen. Detta spritt i en stor variation av verksamheter där totalt 14 olika föreningar och organisationer varit involverade. Kommunens tredje utegym har installerats. Denna gång i Mölltorp. Samtliga näridrottsplatser har utrustats med nya fotbollsmål och Hankens isbana har genomgått markberedning samt utrustats med ny hockeysarg. Många evenemang har i år fått ekonomiskt och praktiskt stöd via en samordnad evenemangsbudget och organisation. Sköna Maj i Udenäs, Barnens dag och Musik i Forsvik, Kör- och visdag och Allsången vid Kanalscenen är några av dem. Årets nationaldagsfirande blev återigen en stor succé med ett uppskattat program med delvis nya inslag med många engagerade föreningar och ett rekordstort antal besökare. Kulturskolan har haft ca 70 elever per termin i undervisning under året. Kultur- och fritid har varit delaktiga i en mängd arrangemang under året; utomhusbio vid kanalscenen, Sommarlov på Kabyssen, slöjdläger i Forsvik, filmfestival för unga, skolbio samt en mängd olika kulturella projekt och evenemang genom integrationsbidrag.

Medarbetare

Det har varit en relativt hög personalomsättning under året vilket skapat en del oro bland personalen. Trots detta så gör medarbetarna ett mycket gott arbete i våra verksamheter och under slutet av året har förvaltningen genomfört ökade öppettider på Moliden och Kabyssen, detta med mycket positiv respons från kommuninvånare och besökare. Moliden samt Kabyssen har under året haft två praktikplatser för nyanlända medarbetare. Båda har under året fortsatt sina arbeten på respektive platser genom timanställning med goda förhoppningar om fortsatt anställning under 2017. Medarbetarna har utfört ett viktigt arbete med tanke på integration och de har varit en språklänk mellan verksamheten och våra nyanlända kommuninvånare och besökare. Frånvaro av verksamhetschef och sjukskrivningar har påverkat personalen och dess arbetsbelastning i stor utsträckning. Förvaltningen har under året rekryterat ny förvaltningschef, ny verksamhetschef för Moliden och Kabyssen, inrättat en ny tjänst som förvaltningssekreterare samt rekryterat en ny bibliotekschef. Resultatet på medborgarenkäten 2016 är lägre än 2014 och förvaltningen kommer att aktivt vidta åtgärder för att förbättra utfallet under kommande år.

Samhällsutveckling

Året har präglats av integration där kultur- och fritidsnämnden varit involverad i en mängd olika projekt under året. Kultur- och fritidsnämnden har arbetat aktivt för att skapa mötesplatser där integration kan ske på ett naturligt och positivt sätt. Som en del i integrationsarbetet har Kultur- och fritidsförvaltningen samarbetat med Västergötlands idrottsförbund och SISU gällande projektet "Öppen hall". Ett mycket uppskattat arrangemang som besökts av ca. 100-150 deltagare vid varje tillfälle. Kultur- och fritidsnämnden har stöttat 14 olika föreningar- och organisationer som genomfört verksamheter samt skapat mötesplatser med mycket stor variation. Kommunens tredje utegym har installerats i Mölltorp och samtliga näridrottsplatser har utrustats med nya fotbollsmål. Hankens isbana har iordningställts med markberedning för att lättare kunna spola is, en ny sarg har införskaffats och det kommer att installeras ny belysning under kommande år.

Arbetet med friluftsplanen fortskrider och nu arbetar en styrgrupp med färdigställandet av planen. Målet är att friluftsplanen skall tas i kommunfullmäktige senast i september 2017.

Ekonomi

Vid årsbokslutet visar verksamheten ett positivt resultat på 920 000 kr, inkl. integrationsmedel. Förvaltningens lönekostnader ligger på ett utfall på 94 % av årsbudget, inkl. integrationsmedel.

Måluppfyllelse

Se styrkort.

Kultur- och fritidsnämndens styrkort bokslut 2016

Uppfyllt mål

— Ej mätbart

Ej uppfyllt

Kultur- och fritidsnämndens styrkort bokslut 2016					
Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtalet	Måluppfyllnad	Kommentar
Medborgare: Nöjda medborgare	Medborgare ska ha inflytande över utbudet av idrottsaktiviteter.	Undersöka medborgarnas möjligheter att utöva den idrott man är intresserad av.	Medborgarundersökning/enkäter ska ge ett bättre resultat än den tidigare genomförda.	—	Ej utvärderat; redovisas vartannat år.
	Medborgare ska ha inflytande över utbudet av kulturaktiviteter.	Undersöka medborgarnas möjligheter att utöva eller delta i de kulturaktiviteter man är intresserad av.	Medborgarundersökning/enkäter ska ge ett bättre resultat än den tidigare genomförda.	—	Ej utvärderat; redovisas vartannat år.
	Medborgare ska ha inflytande över bibliotekens verksamhet.	Undersöka medborgarnas syn på bibliotekens verksamhet.	Medborgarundersökning/enkäter ska ge ett bättre resultat än den tidigare genomförda.	—	Ej utvärderat; redovisas vartannat år.
	Ungdomar som trivs, mår bra och utvecklas i de verksamheter som förvaltningen erbjuder.	Bra dialog med ungdomar i vår verksamhet.	Dokumentation från gårdsråd och fokusgrupper.	↑	Dokumentation från gårdsråd och fokusgrupper genomfört under 2016.
Medarbetare Attraktiv arbetsplats	Medarbetarna i kommunen ska erbjudas ändamålsenliga och moderna arbetsförhållanden och ges möjlighet till personlig utveckling.	Alla medarbetare skall ha en individuell utvecklingsplan som tas fram gemensamt av arbetsgivaren och den anställda för att öka inflytande och delaktighet.	100 % av medarbetarna ska ha en individuell utvecklingsplan.	↓	Ej genomfört med samtlig personal på grund av sjukskrivningar. 13 av 15 personal har en individuell utvecklingsplan.
Samhällsutveckling Långsiktigt hållbar utveckling Positiv befolkningsutveckling	Vara en resurs i det livslånga lärandet.	Vi ska förbättra våra rutiner för att utveckla service till gagn för medborgarnas behov av kunskap och kreativitet.	Öka antal fjärrlån/grupplån.	↑	661 fjärrlån har registrerats under det första halvåret vilket är en marginell ökning jämfört med 2015. Summan är beroende av antalet distansstuderande.
			Öka utlåningen till barn och unga.	↓	6 207 lån av barn/ungdomslitteratur har registrerats under årets första halvår vilket är 4,2 % mindre än motsvarande period 2015. I Karlsborg har lånen ökat medan biblioteket i Mölltorp visar en nedgång med 25 %.
	Invånarna i kommunen ska ha bäst hälsa i Skaraborg år 2020.	Utveckla kultur- och fritids-evenemang i vilka kultur- och fritidsnämnden är arrangör eller medarrangör.	Öka antalet aktiviteter/eventemang i vilka kultur- och fritidsnämnden är arrangör eller medarrangör.	↑	Antalet arrangemang har ökat, mest beroende på arrangemang med hjälp av integrationsbidrag. Sköna maj i Uddenäs, Musik i Forsvik, Kör- och visfestival, utställning i Brovaktarstugan, öppen hall på Moliden samt sommarlovsaktiviteter på Kabysen. Dessutom särskilt stor publiktillströmning till nationaldagsfirandet och allsångskvällarna vid kanalscenen.
	Öka barns och ungas välbefinnande och utveckling genom deltagande i olika föreningsaktiviteter.	Utveckla samarbete med olika aktörer på regionalt och lokalt plan.	Öka antal barn och unga som deltar i aktiviteter i föreningar som erhåller aktivitetsbidrag.	↑	Regelbundna föreningsträffar, folkbildningsråd, programverksamhet, lovverksamhet, en aktiv kulturskola. Antalet registrerade deltagartillfällen för barn i åldern 7-25 har ökat med 2,44 % under VT 2016 jämfört med VT 2015. Flickorna står för den största ökningen, 3,0 %.

Uppfyllt mål

Ej mätbart

Ej uppfyllt

forts. Kultur- och fritidsnämndens styrkort bokslut 2016					
Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtalet	Måluppfyllnad	Kommentar
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Genom strategiska allianser åstadkomma större möjligheter att utveckla verksamheten.	Utveckla relationer med Västra Götalandsregionen, kommunalförbund och andra aktörer. Utveckla relationer med SISU, föreningarna i kommunen och skolan.	Öka antal upprättade avtal eller överenskommelser.		Samarbete inom "Bibliotek Skaraborg" innebär att i östra Skaraborg ska 8 bibliotek samarbeta gällande rutiner, transporter, katalog, regler m.m. Detta är genomfört under 2017 och kommer att starta under hösten 2017. Kultur- och fritidsförvaltningen samverkar med Västergötlands idrottsförbund gällande integration.
	Minst 2 % i resultat av skatteintäkter och generella statsbidrag i kommunen som helhet.	Helhetssyn på den kommunala ekonomin och en bra budgetdisciplin.	Budget i balans		Resultat + 920 tkr. Flertalet sjukskrivningar under året samt minskat utbetalt aktivitetsstöd till föreningar. Beroende till stor del på de stora integrationsmedel som tilldelades Kultur- o fritidsförvaltningen 2016.

Utvecklingstendenser

Medborgare

Kultur- och fritidsnämndens ökade öppettider i våra verksamheter på Moliden samt Kabyssen ökar tillgängligheten för våra kommuninvånare och besökare vilket gynnar kommuninvånarna i ett folkhälsoperspektiv. Kultur- och fritidsförvaltningen kommer under 2017 att bredda verksamheten för våra barn och unga gällande deras förutsättningar för kreativt skapande. Detta för att bättre tillgodose kommuninvånarnas och besökarnas behov av ökad livskvalité samt upplevelser i Karlsborgs kommun.

Kultur- och fritidsnämnden kommer att se över hur förvaltningen arbetar med ungas delaktighet inom förvaltningen. På vilket sätt kan barn och unga få inflytande i kultur- och fritidslivet i Karlsborg? En strategi för detta kommer att finnas med i den nya Kulturplanen för kommunen. Kommunen samverkar också med andra kommuner gällande ungas delaktighet. Kultur- och fritidsförvaltningen kommer i samråd med barn- och utbildningsförvaltningen att arbeta fram en kulturplan för barn och unga. Under ledning av föreningskonsulenten i samverkan med idrottsföreningar skapas nya idrottsevenemang, tävlingar och träningsläger i kommunen. En ny friluftplan ger råd och vägledning till prioriteringar för det rörliga friluftslivet. Bibliotekssamverkan med åtta kommuner i östra Skaraborg fortsätter och under 2017 kommer biblioteken att samverka gällande planering för bibliotekskatalog, rutiner, transporter och regler. Biblioteket arbetar också för ökad tillgänglighet för kommuninvånare och besökare. Under kommande år kommer biblioteket att se

över möjligheten att införa "Meröppet", ett system som möjliggör besök på biblioteket även under tider då personalen inte är på plats. Kultur- och fritidsförvaltningen stärker också organisationen för att kunna uppfylla lagkraven på ärendehantering och dokumentation samt för att stötta verksamheterna i deras arbete mot hög kvalitet och målfyllt arbete.

Medarbetare

Medarbetarna i kultur- och fritidsförvaltningen har moderna och ändamålsenliga arbetsförhållanden där den senaste digitala tekniken är ett naturligt verktyg i vardagen. Medarbetarna ges också goda förutsättningar och möjligheter till personlig utveckling och kompetensutveckling. Medarbetarna har god kunskap om sitt ansvar och uppdrag. Medarbetarna känner delaktighet och är engagerade i sin personliga utveckling.

Samhällsutveckling

Vision 2020 och den nya översiktsplanen ligger till grund för fortsatt strategisk samhällsbyggnad och lokal utveckling. Biblioteket kommer att verka för ett ökat samarbete med skolan för att utveckla elevernas förutsättningar till läslust och kunskapsinhämtning. Förutsättningarna för barns och ungas kreativa utveckling stärks och utbudet för konst och galleriverksamhet växer. Moliden och Kabyssen är en naturlig mötesplats för kommuninvånare och besökare där ökade öppettider gett bättre förutsättningar att uppfylla medborgarnas behov. Utvärdering av våra verksamheter sker kontinuerligt med hjälp av enkla och tydliga digitala verktyg. Föreningslivet växer och kommuninvånare

Ylva Ågesjö

narna är aktiva och engagerade i föreningar och friluftsliv. Kommunen har skapat mötesplatser där integration och aktiviteter sker på ett naturligt sätt.

Ekonomi

Med en god ekonomisk hushållning, ett effektivt och strukturerat planeringsarbete kommer kultur- och fritidsnämnden att fördela medlen utifrån kommuninvånarna och besökarnas behov. Detta kommer att öka produktiviteten och generera ett mycket gott resultat med en budget i balans. Inför framtiden behöver mer utrymme skapas och ytterligare resurser tillföras för att vi ska kunna nå de politiska målen för verksamheten. Förvaltningen ska fortsatt vara offensiv och söka externa medel för nya utvecklingsprojekt.

Verksamhetsmått

tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Bibliotek inkl. filialer			
Besök/år	45 539	44 074	48 093
Utlån/år	37 938	38 819	41 098
Molidens sim- och idrottsanläggning			
Antal elever i simskola	322	435	316
Antal badande/år	20 778	20 476	18 152
Antal aktiva utövare/år, idrott	23 823	-	-
Antal besökare/år, idrott	9 232	-	-
Antal elever i kulturskolan			
Antal elever vårterminen	71	65	68
Antal elever höstterminen	68	71	50

Byggnadsnämnden

ORDFÖRANDE: RONNY SIDERUD (S), ANTAL ÅRSARBETARE: 3, PLAN- OCH BYGGCHEF: KJELL-ÅKE BERGLUND

Uppdrag

Byggnadsnämnden ansvarar för tillsyn och myndighetsutövning gällande plan- och bygglovsverksamhet och strandskydd. Verksamheten styrs i hög grad av gällande lagstiftning. Nämnden har ansvar för kommunens MBK-verksamhet (mätning, beräkning och kartframställning). Fastställande och registrering av namn på gator, kvarter, lägesadresser på fastigheter ligger på nämndens ansvar. Nämnden ansvarar för kommunens tomtkö. Nämnden har även funktionen som kommunens trafiknämnd, vilket bland annat innefattar att besluta om lokala trafikföreskrifter och parkeringstillstånd. Plan- och byggenhetens personal, som ingår i kommunstyrelsen, finns till nämndens förfogande.

Årets resultat

Driftredovisning				
tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter				
Intäkter	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0
Verksamhetens kostnader				
Kostnader	222	188	262	74
– varav personalkostnader	203	177	241	64
Verksamhetens nettokostnad	222	188	262	74
Kommunbidrag	258	262	262	0
Resultat	36	74	0	74
Jämförelsetal				
Nettokostnad per invånare (kr)	33	27	39	
Andel av kommunens nettokostnad (%)	0,1	0,1	0,1	

I budget ingår under året beslutade justeringar.

Driftredovisningen hanterar endast den politiska verksamheten. Se kommentar för spec. av verksamhetens nettokostnad nedan.

Kommentar årets resultat

Byggnadsnämnden redovisar ett överskott med 74 tkr som främst avser lägre personalkostnader än beräknat.

Specificering av verksamhetens nettokostnad

Driftredovisning			
tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Byggnadsnämnd	222	188	262
Bygg/Fysisk planering/MBK	1 596	2 088	2 016
Trafik	-2	96	30
Summa	1 816	2 372	2 308

Plan- och byggenheten, som ingår i kommunstyrelsen, finns till nämndens förfogande och redovisas både i kommunstyrelsen och byggnadsnämnden under rubriken ”Specificering av verksamhetens nettokostnad”.

Årets verksamhet

Medborgare

Nämnden bedömer att servicen till allmänheten och företag ska förbättras. Under hösten har ett fåtal ärenden tagit mycket tid i anspråk. Personalbrist har föranlett att information om förlängd handläggningstid har meddelats till sökanden.

Medarbetare

Beslut har tagits under året om att införa en samhällsbyggnadsförvaltning. Tjänsten som samhällsbyggnadschef är tillsatt och tillträde sker 2017-03-15. En tjänst som bygglovshandläggare är fortfarande vakant. Under året har två rekryteringsomgångar genomförts utan att anställning kunnat genomföras. Tyvärr har det visat sig råda brist på rätt kompetens bland de sökande till tjänsten. Förvaltningens planarkitekt slutade sin tjänst i december och även denna tjänst är för närvarande vakant. Rekryteringsomgång har genomförts utan resultat. Det råder brist på utbildade planarkitekter. Tjänsterna kommer att utlysas igen under våren.

Samhällsutveckling

Översynen av kommunens fritidshusområden håller på att färdigställas. Den sista detaljplanen har antagits av byggnadsnämnden. Under 2016 har två detaljplaner vunnit laga kraft. Ytterligare två avvaktar externa beslut för fortsatt process, den ena för att antas och den andra för att skickas ut på samråd. Planarbete har påbörjats för en ny skola samt området vid norra kanalområdet.

Ekonomi

Ett nytt program för att digitalisera ansökningsprocessen för lov- och anmälningsärenden är införskaffat under våren. Detta medför förhoppningsvis en effektivare handläggning av inkommande ärenden framöver. Det ekonomiska utfallet blev 74 000 kr bättre än budgeterat.

Måluppfyllelse

Se styrkort.

Byggnadsnämndens styrkort bokslut 2016

Uppfyllt mål

Ej mätbart

Ej uppfyllt

Byggnadsnämndens styrkort bokslut 2016					
Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtalet	Måluppfyllnad	Kommentar
Medborgare: Nöjda medborgare	Kommunens medborgare ska känna sig delaktiga i och ha inflytande över beslutsprocesser och utvecklingsarbete. Medborgarna ska känna sig nöjda med nämndens service och handläggning.	Snabb och korrekt ärendehantering. Hög tillgänglighet till information via hemsida och personalkontakt. Kompetent personal.	De personer som fått beslut om slutbesked ska via en enkel enkät tillfrågas om kommunens service och handläggning.		Målet har inte uppfyllts. Enkäten är utarbetad men inte utskickad.
			95 % av samtliga bygglovsbeslut ska handläggas inom den tid som gäller enligt lagstiftning (PBL).		Målet uppfylls inte i år pga. vakant bygglovshandläggartjänst.
			Beslut om parkeringstillstånd för rörelsehindrade inom den handläggningstid som angivits i servicedeklarationen för kommunen.		Målet har uppfyllts.
Medarbetare Attraktiv arbetsplats	Se kommunstyrelsen.				
Samhällsutveckling Långsiktigt hållbar utveckling Positiv befolkningsutveckling	Skapa attraktiva områden för boendemiljö och verksamheter (detaljplaner). 10 % av listan för aktuella detaljplaner klar.	Detaljplaner.	Andel av aktuell lista med detaljplaner som är klara.		Målet har uppfyllts. 2 av tio detaljplaner är färdiga.
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Uthållig organisation som kostnadseffektivt följer budget.	Effektivisera med rutiner och bra IT-stöd.	Fastställd budget 2016.		Målet har uppfyllts. Det ekonomiska utfallet blev 74 tkr bättre än budgeterat.

Utvecklingstendenser

Medborgare

Nämnden bedömer att servicen till allmänheten och företag ska förbättras. Genom att utveckla processer samt öka samarbete med kommunens egna förvaltningar och andra myndigheter ska servicen och den demokratiska bedömningen skärpas.

Ambitionen är att ge bättre service än tidigare till allmänheten och företagare.

Medarbetare

Den nya samhällsbyggnadsorganisationen träder i kraft under 2017. Samhällsbyggnadschefen tillträder sin tjänst 2017-03-15. För närvarande är tjänsten som planarkitekt och en tjänst som bygglovshandläggare vakanta. Tjänsterna kommer att utlysas under våren.

Samhällsutveckling

Planarbetet för en ny skola samt ny plan för norra kanalområdet kommer att genomföras under 2017. För övrigt fortlöper arbetet med inriktning på översiktsplanen som antogs av kommunfullmäktige i september 2014.

Ekonomi

Det nya programmet för att digitalisera ansökningsprocessen för lov- och anmälningsärenden som införskaffades under 2016 medför förhoppningsvis en smidigare och effektivare handläggning av inkommande ärenden framöver.

Verksamhetsmått

tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Antal beviljade bygglov och rivningslov	88	61	110

Barn- och utbildningsnämnden

ORDFÖRANDE: STAFFAN MYRSELL (M), ANTAL ÅRSARBETARE: 158, BARN- OCH UTBILDNINGSCHEF: KAJSA ERIKSSON LARSSON

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) ansvarar för styrning och uppföljning av kommunens barn- och utbildningsverksamhet. Verksamheten skall bedrivas i enlighet med lagar, nationella styrdokument samt mål och reglementen som fastställts av kommunfullmäktige. Nämndens arbete skall dessutom ske i enlighet med riktlinjerna i kommunallagen om god ekonomisk hushållning.

Förutom ansvaret för förskola, fritidshem och utbildningsverksamhet ansvarar nämnden för öppna förskolan vid familjecentralen Björken. Nämnden ansvarar även för kommunens uppföljning av ungdomar som är mellan 16-20 år som inte omfattas av gymnasieskolan eller som är i annan sysselsättning.

Årets resultat

Driftredovisning				
tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter				
Intäkter	30 403	48 117	29 753	18 363
Summa intäkter	30 403	48 117	29 753	18 363
Verksamhetens kostnader				
Kostnader	165 915	186 488	168 573	-17 914
– varav personalkostnader	70 650	81 542	71 730	-9 812
Verksamhetens nettokostnad	135 512	138 371	138 820	449
Kommunbidrag	132 697	138 820	138 820	0
Resultat	-2 815	449	0	449
Jämförelsetal				
Nettokostnad per invånare (kr)	20 034	20 016	20 566	
Andel av kommunens nettokostnad (%)	42,0	41,2	39,9	

I budget ingår under året beslutade justeringar.

Kommentar årets resultat:

Under året har barn- och elevantal ökat vilket lett till en ökad kostnad för framför allt personal. I och med att många av de nya barnen och eleverna varit nyanlända har således även intäkterna ökat. Detta har därmed inneburit att trots högre kostnader kan Barn- och utbildningsnämnden uppvisa ett positivt resultat under 2016.

Specificering av verksamhetens nettokostnad

Driftredovisning			
tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Nämnd- och styrelse	344	249	320
Fritidsgården Kabyssen	423	433	434
Öppen förskola	144	857	945
Förskoleverksamhet	26 032	25 331	25 834
Fritidshem	6 811	6 606	7 271
Förskoleklass	3 280	2 890	2 963
Grundskola	47 120	51 540	49 629
Obligatorisk särskola	4 084	3 590	3 247
Gymnasieskola	25 372	23 948	25 049
Gymnasiesärskola	941	987	1 634
Barn i behov av stöd	11 737	9 924	11 073
Komvux	1 201	2 579	2 040
Barn- och utbildningskontor	3 156	3 259	3 187
Skolledning förskola och dagbarnvårdare	3 582	4 437	3 925
IKT-samordning	518	916	493
Verksamhetsvaktmästare	489	524	572
Kompetensutveckling	278	301	204
Summa	135 512	138 371	138 820

Årets verksamhet

Medborgare

2016 har varit ett år då förskolebarn och elever i grund- och gymnasieskolan har ökat i antal. Detsamma gäller vuxenutbildning och då framförallt SFI och grundläggande utbildning. Den största ökningen är utifrån mottagandet av asylsökande i kommunen men det kan även skönjas en inflyttning till Karlsborg av svenskfödda personer.

Ett politiskt beslut utifrån barnantal i förskolan togs i början av året vilket innebar att snittet i barngrupperna ska vara 17,5 barn. Under året har förskolan utvecklats med ytterligare en avdelning förlagd till Vätterskolan.

I grundskolan har mycket fokuserats på förberedelseklasser och kartläggningar av nyanlända elevers kunskaper. I slutet av året konstateras att samtliga elever bereds plats i skolan men fortfarande saknas lärare med kompetens i svenska som andraspråk. Öppna jämförelser visar på ett sjunkande resultat vad gäller behörighet till gymnasiet.

Gymnasieskolan och vuxenutbildningen har blivit en enhet med en rektor. På plats i Karlsborg genomförs nu introduktionsprogrammet – språkinträdning där ett femtiotal elever läser. Vuxentillströmningen är stor och idag är nästan 200 elever i verksamhet. De flesta gymnasieelever läser idag i Skövde. Under året har Fågelviksgym-

nasiet i Tibro meddelat att de kommer stänga ner och inga nya åk 1-elever antogs i höstas. 90 % av de elever som sökte till Tibro kom in på sina förstahandsval på andra skolor. En Barn- och elevhälsa har inrättats och har sitt säte i Familjecentralens lokaler. Genom en central enhet fås en likvärdig bedömning av barn i behov av särskilt stöd (extraordinärt stöd EOS). Specialpedagog, skolsköterskor, kurator, familjecentral och enhetschef arbetar tillsammans ut mot skolorna. Ett samarbete med socialtjänsten har inneburit att en ungdomssamordnare har varit anställd på prov under hösten. Detta med fokus på att stötta familjer med ungdomar som inte sällan hamnar i olovlig frånvaro i skolan. Detta har fallit väl ut och tjänsten permanentas under 2017.

Medarbetare

Samtliga skolenheter har nu en rektor på heltid och två intendenttjänster stöttar rektorerna som nu får mer tid för pedagogiskt arbete i sina verksamheter. En biträdande förskolechef har anställts och samtliga förskolor i kommunen har nu samma Förskolechef. Nämnden har antagit en rekryteringspolicy och under året har en rekryteringsdag genomförts. Detta för att öka intresset för utbildning till lärare och för att rekrytera vikarier till verksamheterna. Trångboddheten ökar, framförallt på Strandskolan. Under året har verksamheten utökats med en paviljong. Trots detta finns en fortsatt brist på lokaler för flera av BUNs verksamheter och den nya skola som planeras och projek-

teras är efterlängtat. Inspektioner från Arbetsmiljöverket och från MÖS har resulterat i mer detaljerade rutiner vad gäller arbetsmiljöarbetet på enheterna. MÖS har vid flera tillfällen påtalat brister i städningen på skolor vilket resulterat i en nedklassning av Strandskolan och Mölltorps-skolan.

Samhällsutveckling

Kontakterna med näringslivet har ökat under året och förstärks utifrån ett väl genomarbetat arbete från Studie- och yrkesvägledare tillsammans med försteläraren inom entreprenöriellt lärande samt kommunens näringslivschef. Näringslivets attityder till skolan har ökat drygt hundra placeringar. Skolgårdarna har genomgått stora förändringar med friidrottsanläggning, multisportarena och en pumptrackbana.

Ekonomi

Barn- och utbildningsförvaltningen kunde under 2016 uppvisa ett positivt resultat motsvarande ungefär 450 tkr. Verksamheterna har haft ökade kostnader samtidigt som intäkterna ökat till följd av många asylsökande barn och elever. Under året har ett arbete pågått med att inför budget 2017 införa nya verksamhetskoder i hela organisationen samt skolpeng för verksamheterna fritidshem, förskoleklass och grundskola.

Måluppfyllelse

Se styrkort.

Barn- och utbildningsnämndens styrkort bokslut 2016

Uppfyllt mål

Ej mätbart

Ej uppfyllt

Barn- och utbildningsnämndens styrkort bokslut 2016					
Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtal	Måluppfyllnad	Kommentar
Medborgare: Nöjda medborgare	Alla som ansöker om barnomsorgsplatser skall erbjudas plats inom 3 månader.	Planera och dimensionera utifrån antal barn och behovet av barnomsorg.	100% enligt service-deklarationen.		Hittills har alla erhållit plats inom tidsramen.
	Alla måltider som serveras i kommunens förskolor, fritidshem och skolor skall hålla god kvalitet och följa kommunens "kostprogram".	Kostchefen träffar elever i grundskola och personal i förskola i planerade Matråd för att utvärdera och förbättra kosten.	Kostchefen skall rapportera till nämnden om "kostprogrammet" följs.		Andelen ekologiska livsmedel har ökat. Matråd har inte genomförts. Alla elever erbjuds dagligen ett vegetariskt alternativ.
			80% av eleverna skall vara nöjda i skolenkäten.		40% av eleverna anger att de är nöjda i ett helhetsintryck.
Medarbetare Attraktiv arbetsplats	Medarbetarna skall erbjudas en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö och ges möjlighet till personlig utveckling.	Regelbundna skyddsronder och arbetsmiljöenkäter.	100% av de prioriterade anmärkningarna är åtgärdade.		På Strandskolan pågår åtgärder utifrån Skyddsronderna.
			Minst 90% av medarbetarna skall tillfrågas i en enkät där minst 80% skall vara nöjda.		72% av medarbetarna är nöjda enligt medarbetarenkäten. En ökning från senaste mätningen 2014 med 5%-enheter.
	100% av BUNs anställda skall ha rätt behörighet i förhållande till respektive uppdrag.	Upprätta individuella utvecklingsplaner för medarbetare.	90% av medarbetarna skall ha en individuell utvecklingsplan.		79% Mölltorp har ej kunnat genomföras p.g.a. sjukdom.
		All nyanställd personal skall ha, för de tjänster som så kräver, en lärarlegitimation.	Andelen personal med rätt behörighet, för de tjänster som så kräver, skall öka från föregående år.		Har ökat från 86 till 91%.
Samhällsutveckling Långsiktigt hållbar utveckling Positiv befolkningsutveckling	Barn- och ungdomar skall ha kunskap om näringsliv, entreprenörskap och företagande i tidig ålder.	I skolornas arbetsplaner anges aktiviteter i samverkan med lokalt näringsliv.	Antal genomförda aktiviteter per årskurs skall öka från föregående år.		En förstelärare med uppgiften Entreprenöriellt lärande har anställts för att förbättra dessa resultat. Bla Praomässa.
			Svensk näringslivs ranking för "relationen mellan skola och näringsliv" skall förbättras från föregående år.		En ökning med 111 placeringar från föregående år. Nuvarande plats 91.
Medarbetare Attraktiv arbetsplats	Budget i balans.	Effektivisera genom att samordna personal mellan BUNs enheter.	Fastställd budget 16.		BUN kunde uppvisa ett positivt resultat år 2016.

Utvecklingstendenser

Medborgare

- ❖ Ökad inflyttning ger fler elever till våra förskolor och skolor. Vilket är positivt och ger bättre dimensionerade grupper/klasser. Men det ökar också efterfrågan på större lokaler.
- ❖ Kostutredningen föreslår tillagning på i princip samtliga enheter.
- ❖ En ny skola fortsätter att projekteras.

Medarbetare

- ❖ En aktiv rekryteringsstrategi krävs för att locka förskollärare och lärare till Karlsborg.
- ❖ Karlsborgs förskolor och skolor ska arbeta för en välmående personalstyrka vilket blir en del i rekryteringspolicyn.

Samhällsutveckling

- ❖ En ökad öppenhet mot världen utanför förskolan och skolan genom fler aktiviteter/besök i samtliga åldrar.

Ekonomi

- ❖ Anpassning av ny verksamhetsindelning och skolpeng kommer att präglade mycket av det ekonomiska utvecklingsarbetet de kommande åren.
- ❖ Utmaningen kommande år består i att framöver kunna anpassa verksamheten till lägre intäkter som en följd av en förväntad minskning av antalet asylsökande barn och elever.

Verksamhetsmått

Förskola, skolbarnomsorg o förskoleklass

antal barn	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Förskola	233,5	253,5	237,5
Dagbarnvårdare	15,0	16,5	15,0
Fritidshem	292,0	307,0	295,0
Förskoleklass	75,5	69,0	60,5

Kommentar: Exklusive öppen förskola.

Verksamhetsmått

Förskola, skolbarnomsorg o förskoleklass

kostnad per barn (kr)	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Förskola	104 079	93 939	102 675
Dagbarnvårdare	115 290	91 987	96 533
Fritidshem	23 327	21 520	24 648
Förskoleklass	43 444	41 886	48 975

Kommentar: Budgeterad nettokostnad exkl. ledningskostnad. Inklusive Forsviks friskola

Verksamhetsmått

Grundskola och obligatorisk sarskola

antal barn	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
År 1-6	419,0	498,5	420,0
År 7-9	195,0	251,5	197,0
Totalt	614,0	750,0	617,0
Kostnad per elev (kr)	83 393	73 506	85 699

Kommentar: Inkl. skolskjutsar, friskola, skolhälsovård, SYO-konsulent och sarskola men exkl. skolledningskostnad. Kostnad för vaktmästare ingår ej på grund av att de arbetar för flera verksamheter.

Verksamhetsmått

Barn i behov av stöd

kr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Kostnad för barn i behov av stöd	11 737 209	9 923 671	11 072 741

Verksamhetsmått

Gymnasieskola och gymnasiesarskola

antal barn	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Individuella prog.	31,0	50,5	10,0
Köpta utb. platser	204,0	203,5	199,5
Totalt	235,0	254,0	209,5
Kostnad per elev (kr)	111 968	98 170	127 365

Kommentar: Inkl. Gymnasiesarskola, inackorderingstillägg och skolskjutskostnad. Exkl. skolledningskostnad.

Socialnämnden

ORDFÖRANDE: LEIF ANDERSSON (s), ANTAL ÅRSARBETARE: 238, SOCIALCHEF: SANDRA PETERS

Uppdrag

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd. Nämnden svarar även för kommunens insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt utövar ledning av den kommunala hälso- och sjukvården. Nämnden ansvarar för att verksamheten följer patientsäkerhetslagen samt att erforderliga kvalitetsledningssystem fungerar. Socialnämnden ansvarar för tillstånds- och tillsynsfrågor enligt alkohollagstiftningen, tillsyn enligt tobakslagen samt tillsyn av försäljningen av receptfria läkemedel. Dessa uppdrag utförs av Skara kommun i kommunsamarbetet KAS.

Socialnämnden skall se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i reglementet för socialnämnden. Socialnämnden har också att besluta om egna mål för verksamheten samt att bedriva ett fortlöpande kvalitetsarbete med kommunmedborgaren i centrum. Socialnämnden och dess verksamheter skall arbeta i en god dialog med kommunmedborgarna, intresseorganisationer samt med andra interna och externa samarbetspartners.

Årets resultat

Driftredovisning				
tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter				
Intäkter	77 916	97 180	72 240	24 940
Summa intäkter	77 916	97 180	72 240	24 940
Verksamhetens kostnader				
Kostnader	199 118	223 250	199 314	-23 936
– varav personalkostnader	120 092	135 525	124 487	-11 038
Verksamhetens nettokostnad	121 202	126 070	127 074	1 004
Kommunbidrag	122 610	127 074	127 074	0
Resultat	1 408	1 004	0	1 004
Jämförelsetal				
Nettokostnad per invånare (kr)	17 919	18 237	18 826	
Andel av kommunens nettokostnad (%)	37,6	37,5	36,6	

I budget ingår under året beslutade justeringar.

Kommentar årets resultat

Årets resultat för socialnämnden är positivt med ca 1 mnkr. Särskilt boende, hälso- och sjukvård samt insatser enligt LSS och LASS är de verksamheter som redovisar

störst underskott jämfört med budget. Underskottet beror på ett ej budgeterade externa placeringar och personalkostnader för särskilt boende. Många nya beslut om insats enligt LSS (personlig assistans där Försäkringskassan ej betalar, korttidsvistelse, boende barn mm). Orsaken till budgetunderskottet för hälso- och sjukvården är svårigheter att rekrytera sommarvikarier samt höga lönekostnader jämfört med budget. De verksamheter som redovisar överskott är bland annat ekonomiskt bistånd, IFO, hemvården, flyktingmottagande och den gemensamma administrationen. Övriga verksamheter ligger strax över eller under sin budget.

Jämfört med föregående års utfall har nettokostnaden ökat med ca 4,9 mnkr. Löneökningar och kostnader för köp av verksamhet bidrar till öknings på kostnadssidan. Intäkter från Migrationsverket ökar. Verksamheten för ensamkommande flyktingbarn är helt finansierad av Migrationsverket. Orsaken till överskottet på flyktingmottagandet är dubbelbeläggningar på boendena i början av året, lägre driftskostnad än intäkten samt högre intäkter för 2015 än uppskattat i förra årets bokslut.

Personalkostnaderna har ökat med ca 15,5 mnkr jämfört med förra året. Förutom den budgeterade löneökningen bidrar en utökning av verksamheten inom integration (nya boenden) med ökade lönekostnader med ca 8,7 mnkr (som matchas med motsvarande utökning av intäkter). Ökning av semesterlöneskulden uppgick till ca 800 tkr jämfört med förra årets beräkningar.

Specificering av verksamhetens nettokostnad

Driftredovisning			
tkr	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2016
Nämnd och styrelse	378	331	361
Gemensam personalresurs socialförvalt.	3 363	3 833	4 061
Bemanningspool	508	1 022	1 125
Medborgarkontor	174	0	0
Gemensam personalresurs ÄO	4 098	6 179	6 589
Sjuksköterskeorganisationen	8 877	9 704	8 749
Korttidsboende	8 559	8 554	8 006
Kommunrehab	3667	3 769	3 658
Dagverksamhet	1719	2 032	1 707
Träffpunkter	1083	1 368	1 910
Hemvård	19 191	18 336	21 407
Särskilt boende	33 839	34 464	32 529
Flyktingmottagande	-2 100	-5 501	0
Individ- och familjeomsorg	16 270	15 118	17 272
Ekonomiskt bistånd	2618	2 455	3 335
Insatser enligt LASS	3948	6 556	4 249
Insatser enligt LSS	14 005	16 658	11 217
Verksamhetsresor	977	1 193	899
Arbetsmarknadsåtgärder	28	-1	0
Summa	121 202	126 070	127 074

Årets verksamhet

Medborgare

Socialförvaltningen har sedan många år en antagen värdegrund där orden respekt, bemötande och självbestämmande är grundpelare.

Socialförvaltningens mål är att ha en verksamhet där medborgarna känner sig delaktiga och har inflytande över. Förvaltningens service ska vara tillgänglig och den ska präglas av den antagna värdegrunden. För att varje människa ska känna sig delaktig och ha inflytande över sin vardag vill socialförvaltningen erbjuda alla brukare en individuell genomförandeplan och/eller en hälso- och sjukvårdsplan. Under 2016 har 81 % av brukarna en genomförandeplan. I brukarundersökningen som genomfördes 2016 anger 68 % av de som svarat att de är nöjda eller mycket nöjda med delaktigheten och inflytandet.

Kvaliteten i de tjänster vi utför mäts även med hur bemötandet uppfattas. Förvaltningen strävar alltid efter att bemöta brukare, anhöriga, kollegor och övriga kommun-medborgare med respekt och värdighet. I den brukarundersökning som genomfördes under 2016 är 80 % av de som svarat nöjda eller mycket nöjda med förvaltningens bemötande. Stödet till anhöriga handlar mycket om bemötande så under 2016 genomfördes en utbildning i anhörigstöd för hela förvaltningen.

Förvaltningen har under 2016 arbetat med att införa ett nytt arbetssätt för en mer individuellt anpassad vård inom äldreomsorgen samt verksamheten för funktionshinder (IBIC= Individens behov i centrum). Det nya arbetssättet innebär att både handläggning och verkställande av insatser kommer förändras. Beslut på t.ex. särskilt boende ska bli mer individanpassat och liknas vid ett hemvårdsbeslut. Inom ramen för införandet av IBIC har stor del av personalen genomgått påbyggnadsutbildning i social dokumentation. Arbetet kommer fortgå under delar av 2017.

Under hösten 2015 har en ny samarbetsform mellan IFO och elevhälsan skapats som fortsatt under 2016. Med hjälp av bidrag från Östra hälso- och sjukvårdsnämnden ska arbetet med barn och unga effektiviseras och samarbetet mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen ökas. Under första halvåret 2016 har en kartläggning och analys genomförts för att klargöra vilka insatser som genomförs i dagsläget samt vilka behov som finns. Kartläggningen resulterade bland annat i en ny tjänst, barn- och ungdomssamordnare, som socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har gemensamt. Syftet med tjänsten är att öka samarbetet mellan förvaltningarna och jobba mer förebyggande med barn och familjer som har behov av stöd.

Under 2016 har förvaltningen fortsatt arbetet tillsammans med fem andra kommuner i norra Skaraborg för att breddinföra mobil närvård. För patienterna i hemsjukvården innebär de att mer avancerad vård kan bedrivas i hem-

met då ett tätare samarbete mellan de olika vårdinstanserna påbörjats. I slutet av 2016 anställdes en hemsjukvårdsläkare inom primärvården i Tibro som kommer arbeta även viss del i Karlsborg.

Medarbetare

Karlsborgs kommun ska vara en attraktiv arbetsplats. Socialförvaltningen vill erbjuda alla medarbetare bra förutsättningar för att göra ett bra jobb. Ett led i detta är arbetet med att ta fram ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. I ledningssystemet ska det bl.a. finnas processer och rutiner för arbetet. I verksamhetssystemet Stratsys åskådliggörs processer och rutiner så att de ska vara tillgängliga för alla medarbetare. Under 2016 påbörjades införandet av systemet, och kommer fortsätta under 2017.

Medarbetaren ska få möjlighet till individuell utveckling. Alla medarbetare ska erbjudas ett medarbetarsamtal varje år, där en plan för den individuella utvecklingen ska tas fram. Under 2016 har 87 % av socialförvaltningens medarbetare en sådan plan, vilket är en ökning jämfört med förra året (84 % 2015).

Hösten 2016 fick alla medarbetare tillfälle att svara på en medarbetarenkät. Det övergripande resultatet visar att, jämfört med 2014, har andelen som är nöjda eller mycket nöjda med sin arbetsplats ökat från 71 % till 77 %. Resultatet av medarbetarenkäten ska under 2017 ytterligare analyseras och handlingsplaner för förbättringar ska tas fram.

Under hösten 2016 har samtliga chefer påbörjat en utbildning i individuell lönesättning. För att detta ska vara genomförbart måste varje verksamhet har tydliga och kända verksamhetsmål. Arbetet med att ta fram mål för verksamheten har pågått under hösten 2016 och har successivt förts in i Stratsys.

Samhällsutveckling

Långsiktig samhällsutveckling ska ske på ett hållbart och miljövänligt sätt. Under 2016 är 14 av hemvårdens 18 hybridbilar (kombination mellan el och bensin/diesel), vilket har minskat förbrukningen av drivmedel ytterligare.

Under våren 2016 har Haganäset ett särskilt utrustat rum för videomöten. Tyvärr har inte vårdplaneringar via webben kommit igång, pga. av Skaraborgs sjukhus inte varit i fas med tekniken. Arbetet med införandet av digitala trygghetslarm är slutfört och är i drift. Arbetet med övrig välfärdsteknik (e-hälsa) kommer behöva intensifieras under kommande år.

Under hösten 2015 ökade inströmningen av ensamkommande flyktingbarn och asylsökande markant. Nya asylboende öppnades i Migrationsverkets regi och utökningen blev en stor utmaning för framförallt integrationsenheten och individ- och familjeomsorgen. Under början av 2016 hade socialförvaltningen ansvar för ca 85 ensamkommande barn. Under året har antalet minskat så i slutet av året är antalet barn 76 (46 asylsökande och 30 med up-

pehållstillstånd). Karlsborg har under 2016 även tagit emot 10 personer med uppehållstillstånd som Migrationsverket anvisat till kommunen.

Folkhälsan ökar om känslan av utanförskap minskar. Alla medborgare ska ha en plats i samhället och ha en innehållsrik vardag. En meningsfull sysselsättning bör alla få ha. För personer med funktionsnedsättning är det lika viktigt, men kanske svårare att göra verkligt. Socialförvaltningen var under 2016 drivit "Hunddagiset 4 ben", där personer som står en bit från arbetsmarknaden får möjlighet till praktik och sysselsättning.

Under 2016 har förvaltningen upplevt en stor ökning av antalet personer med behov av insatser enligt LSS. En av insatserna som ökat mest är behovet av boende enligt LSS. Därför har förvaltningen, i samarbete med Karlsborgsbostäder, utvecklat möjligheten till 6 nya LSS-lägenheter i de två nybyggda husen på Strömmen. Inflyttning i lägenheterna kan ske under första halvåret 2017.

Behov av boende finns även inom flera kategorier av människor och problemet med hemlöshet tycks öka markant i Karlsborg. Förvaltningen ser en ökning av hjälp

med boende inom fler olika områden, t.ex. funktionsnedsättning, psykiatri, integration, missbruk, ekonomiska problem, demens mm).

Ekonomi

Socialförvaltningen ska bidra till att kommunens skattemedel hanteras enligt principerna för god ekonomisk hushållning. Budgeten för 2016 redovisar överskott för hela förvaltningen, men stora under- och överskott finns på respektive verksamhet. Avvikelserna beror på oförutsedda volymökningar- och minskningar.

Socialförvaltningens organisation ska vara flexibel och speglas av samarbete och helhetssyn i det dagliga arbetet. Arbetet med processkartläggningar (som en del av det systematiska kvalitetsarbetet) enligt SOSFS 2011:9 har kommit igång bra och flera processer finns inlagda i verksamhetssystemet Stratsys. Det finns fortfarande mycket kvar att göra och en plan för 2017s arbete med systematiskt kvalitetsarbete finns framtagen.

Måluppfyllelse

Se styrkort.

Socialnämndens styrkort bokslut 2016

Uppfyllt mål

Ej mätbart

Ej uppfyllt

Styrkort för Socialnämnden i Karlsborg kommun 2016					
Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtalet	Måluppfyllnad	Kommentar
Medborgare: Nöjda medborgare	Socialförvaltningen ska öka brukarnas delaktighet och inflytande vid ärendehandläggning och vid upprättandet av genomförande- och omvårdnadsplaner.	Syfte och vikt av bra genomförande- och hälso- och sjukvårdsplaner diskuteras regelbundet, tex på APT.	Alla brukare ska ha minst en aktuell genomförande- eller hälso- och sjukvårdsplan. Antalet planer mäts halvårsvis.		81 % av alla brukare har en genomförandeplan. Av genomförandeplanerna är 77 % aktuella (dvs reviderad det senaste halvåret).
	Bemötande inom förvaltningen ska präglas av värdighet och respekt.	Värdegrunden ska förankras och värdighetsgarantierna ska göras kända bland medborgare och medarbetare.	Minst 75% nöjdhets på delaktighet och inflytande samt minst 90 % nöjdhets på bemötande i brukarundersökning.		68% är nöjda eller mycket nöjda med delaktighet och inflytande. 80% är nöjda eller mycket nöjda med bemötande.
Medarbetare Attraktiv arbetsplats	Socialförvaltningen ska erbjuda ändamålsenliga arbetsförhållanden samt främja och kartlägga behovet av medarbetarnas personliga utveckling.	Alla medarbetare ska erbjudas en individuell utvecklingsplan.	100 % av all tillsvidarepersonal ska ha en individuell utvecklingsplan i slutet av året.		87% av alla medarbetare har eller har erbjudits att få en individuell utvecklingsplan. Siffran för 2015 var 84%.
	Socialförvaltningen vill förbättra arbetssituationen för medarbetarna.	Alla medarbetare ska få möjligheten att få uttrycka sin åsikt om sin arbetssituation i en medarbetarenkät.	Resultatet av medarbetarenkäten analyseras och mynnar ut i en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen.		Totalt sett är 77% av socialförvaltningens medarbetare nöjda eller mycket nöjda med sin arbetssituation jämfört med 71% år 2014.
			Redovisa hur samverkansavtalet med arbetstagarorganisationerna efterlevs.		Uppföljningen visar att APT-möten hålls i snitt 10 gånger per år i förvaltningen. Förvaltningssamverkansmöten har genomförts 10 gånger under 2016. medarbetarsamtal har erbjudits på samtliga enheter.
Samhällsutveckling Långsiktigt hållbar utveckling	Socialförvaltningen ska utvecklas miljövänligt för en ekologiskt hållbar verksamhet.	Minska utsläpp från resandet i tjänstefordon inom kommunen.	Utveckla möjligheten till distansmöten. Finns möjligheten, ja/nej?		Ja. Tekniken på plats.
	För att bidra till ökad befolkning ska socialförvaltningen utveckla verksamheten för ensamkommande flyktingbarn.	Skapa rutiner och ha beredskap för mottagande av nyanlända, ensamkommande flyktingbarn och deras anhöriga.	De familjer som önskar bo i Karlsborg ska tas väl omhand och ges möjlighet att skapa sitt nya liv här. Har kvoten enligt överenskomsten fyllts. Ja/nej?		Kvoten är fylld enligt avtal.
	Folkhälsan ökar om känslan av utanförskap minskar, därför ska socialförvaltningen öka aktivitets- och sysselsättningsnivån hos unga vuxna.	Utveckla verksamheten för sysselsättning enligt SoL och LSS och kunna erbjuda varierat utbud av sysselsättning för målgruppen.	Verksamheten i Luxorhuset är igång, ja/nej?		Ja. Hunddagiset är igång.
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Budget i balans.	Anpassa verksamhetens nettokostnad till den tilldelade ramen.	Positivt resultat.		Överskott i årsbokslut.
	Helhetssyn inom organisationen för att främja att förvaltningens resurser används på ett ändamålsenligt sätt.	Fortsätta utveckla arbetet med processkartläggningar inom ramen för kvalitetsledningssystemet.	Minst tre processer ska vara införda i Stratsys.		17 processer införda.

Utvecklingstendenser

Medborgare/kund

De närmaste åren kommer verksamheten inom socialtjänstens område att förändras i grunden. Allt mer avancerad vård i hemmen och på boendena krävs, då Karlsborg har en åldrande befolkning. Arbetet med mobil närvård kommer utvecklas. Individen ska stå i centrum och där alla insatser och beslut ska vara utifrån individens behov. IBIC (Individens Behov I Centrum) är en arbetsmetod som säkrar detta, från beslut om insats till utförande och uppföljning. Alla på särskilt boende ska få ett individuellt beslut, precis som i hemvården. Bemanningen på särskilda boende ska, enligt Socialstyrelsen, vara tillräckligt god för att säkra god vård.

Regerings satsning på äldreomsorgen ger Karlsborg ett tillfälligt bidrag på ca 2 miljoner kronor under 2017. Pengarna ska användas till personalförstärkning och verksamhetsutveckling.

I socialförvaltningens ambition om ett preventivt arbetssätt ska arbetet med olika kvalitetsregister utvecklas ytterligare. Syftet är att identifiera potentiella risker för vårdtagaren, men även att höja kvaliteten för t.ex. palliativ vård.

Inom LSS-verksamheten kommer förändringar och ökning av verksamheten ske. Boende, dagligverksamhet, korttidsvistelse för barn mm kommer att ses över. Nybyggnationen av hyreslägenheter på Strömmen har gett kommunen ett mycket välkommet tillskott till verksamheten för LSS-boenden, men behovet kommer eventuellt visa sig större.

Integrationsverksamheten ökade under 2015, men trots att inströmningen av nya asylsökande minskat kommer arbetet med att integrera de nya invånarna inte att minska. I takt med att Migrationsverket avvecklar kommunens asylboende kommer behov av nya boende öka.

Inom individ- och familjeomsorgen är behovet fortsatt högt. Kommunens asylboende bidrar till ökat antal ärende. De nyanlända som går ur etableringens två år, kommer innebära en volymökning av ärende inom vuxna och ekonomiskt bistånd.

Medarbetare

En stor utmaning för kommunen kommer, inom de närmaste 5 åren, bli att återbesätta tjänster med anledning av de stora pensionsavgångar som väntas. Inom de närmsta 5 åren kommer drygt 40 anställda i socialförvaltningen att uppnå pensionsåldern 65 år, varav de flesta är omvård-

nadspersonal. Kommunen och socialförvaltningen måste vara en attraktiv arbetsgivare. En god arbetsmiljö i kombination med stimulerande arbetsuppgifter och en bra löneutveckling samt möjlighet till utbildning och fortbildning är avgörande för framtida rekrytering. En individuell utvecklingsplan ska erbjudas alla anställda.

Socialförvaltningen vill fortsätta satsa på förbättrad utbildning och möjligheter till att höja kompetensen inom vissa områden. Vård- och omsorgscollege är en plattform där vi kan vara med att påverka utbildningars utformning. Socialförvaltningen har tagit emot elever på Lärlingsutbildningen, via Vuxenutbildningen i Skövde, som förlägger stor del av sin utbildning på Haganäsets avdelningar.

Samhällsutveckling

Karlsborgs kommun står inför en utmaning när befolkningen blir allt äldre. På Haganäset finns möjligheter till bra boende, rehabilitering och en god fysisk arbetsmiljö. Målet är att hitta den optimala balansen mellan insatser i ordinärt boende, särskilt boende respektive korttidsinsatser utifrån den biståndsbedömning som görs. Behovet av fler demensplatser är stort och en eventuell utbyggnad måste ses över.

En annan utmaning kommunen står inför är det fortsatta integrationsarbetet för de personer som kommit hit från andra länder. Integrationsverksamheten i samtliga förvaltningar måste intensifieras för att våra nya medborgare ska kunna etablera sig på arbets- och bostadsmarknaden.

Arbetet med e-hälsa fortgår och inom området kommer utvecklingen ske fort. Digitala trygghetslarm, nattillsyn via webbkamera mm är exempel på hur tekniken kan ta steget in i vård och omsorg.

Svårigheter för vissa personer att etablera sig på arbetsmarknaden kvarstår. Dessa personer har olika behov och förutsättningar, varför socialtjänsten måste möta dem där de står och vara innovativa när det gäller att hitta framgångsrika sätt att arbeta på.

Förebyggande verksamhet är något som socialtjänsten vill satsa på. Några exempel på förebyggande verksamhet är familjecentralen, dagverksamheter, träffpunkter, anhörigverksamhet mm där fortsatt utveckling av arbetet sker ständigt.

Ekonomi

Förvaltningen jobbar ständigt med effektivisering av verksamheten. Förebyggande verksamhet inom individ- och familjeomsorgen kommer vara helt avgörande för placeringskostnaderna framöver. Helhetssyn, samverkan och förebyggande arbete ska genomsyra förvaltningens beslut på alla nivåer. För att klara kommande behov, inom framförallt äldreomsorgen, behövs nytänkande där en optimal balans mellan hemvård, särskilt boende, dagverksamhet och öppen verksamhet måste finnas. Samarbete med kringliggande kommuner och övriga aktörer kan komma bli nödvändigt för att få ekonomin att gå ihop.

Verksamhetsmått		
tkr	2015	2016
Individ och familjeomsorg		
Ekonomiskt bistånd		
Nettokostnad, kr	2 455 389	2 617 912
Antal personer	80	91
Nettokostnad/person, kr	30 692	28 768
Institutionsvård, vuxna		
Nettokostnad, kr	0	431 738
Antal vård dygn	0	215
Nettokostnad/vård dygn, kr	0	2 008
Institutionsvård, barn och ungdom		
Nettokostnad, kr	471 105	3 428 259
Antal vård dygn	134	976
Nettokostnad/vård dygn, kr	3 516	3 513
Familjehemsvård		
Nettokostnad, kr	1 156 524	1 359 199
Antal vård dygn	928	1 500
Nettokostnad/vård dygn, kr	1 246	906
Ensamkommande flyktingbarn, Karlsborg		
Nettokostnad, exkl. bidrag från MIV, kr	43 709 288	25 055 766
Antal mottagna barn	80	83
Nettokostnad/barn, kr	546 366	301 877
Verksamheten för funktionshindrade		
LASS		
Nettokostnad, kr	6 555 921	3 948 241
Antal ärenden	14	16
Nettokostnad/ärende, kr	468 280	246 765
Äldreomsorg		
Särskilt boende ink korttid		
Nettokostnad, kr	46 224 050	45 364 693
Antal platser	88	87
Nettokostnad/plats, kr	525 273	521 433
Hemvård		
Nettokostnad, kr	21 563 951	22 173 587
Vårdtagare/år	220	289
Nettokostnad/vårdtagare, kr	98 018	76 725
Betalningsansvar för medicinskt färdigbehandlade		
Antal vård dygn, kr	0	0
Kostnad/vård dygn, kr	0	0
Avgiftstäckning i % av nettokostnaden		
Hemvård, %	13,33	12,47
Särskilt boende (inkl korttid)	8,97	9,59
Befolkning Karlsborg		
65 år och äldre	2 000	1 966
Varav 65-79 år	1 527	1 481
80 år och äldre	473	485

Kollektivtrafiknämnden

ORDFÖRANDE: ROLF ERIKSSON (S), ADMINISTRATIV CHEF: FRIDA BLOMQVIST, ANTAL ÅRSARBETARE: 3

Uppdrag

Kollektivtrafiknämnden är en gemensam nämnd för kommunerna Hjo, Tibro och Karlsborg och består av två ledamöter och två ersättare från vardera kommun. Nämndens uppdrag är att företräda kommunerna i samverkansfrågor gällande kollektivtrafikens utveckling. Samverkan sker framförallt med Västra Götalandsregionen som är ansvarig kollektivtrafikmyndighet och Västtrafik som planerar och utför trafiken. Viss allmän kollektivtrafik finansierar nämnden själv, genom tillköpsavtal med Västtrafik. I nämndens uppdrag ligger också myndighetsutövning gällande färdtjänst och riksferdtjänst. Nämnden bistås av kollektivtrafikkontoret i Tibro kommun som är värdkommun. På uppdrag av ansvarig nämnd i respektive kommun hanteras också frågor som rör verksamhetsresor. Exempel på sådana resor är skolskjutsar och resor i samband med socialtjänstens verksamhet.

Årets resultat

Driftredovisning			
tkr	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016
Kostnader, totalt			
Hjo kommun	1 339	1 707	1 126
Tibro kommun	1 260	1 600	1 035
Karlsborgs kommun	1 565	1 857	1 104
Kostnader, uppdelat (tkr)			
Trafik Hjo	848	1 110	683
Trafik Tibro	769	1 003	592
Trafik Karlsborg	1 074	1 260	661
Administration Hjo	491	597	443
Administration Tibro	491	597	443
Administration Karlsborg	491	597	443

Kommentar årets resultat

Nämndens administrationskostnader är något lägre än budgeterat. Detta beror framförallt på lägre kostnader för löner och sociala avgifter till följd av delvis outnyttjad tjänst under delar av året.

För den kollektivtrafik som finansieras genom så kallade tillköpsavtal med Västtrafik är årets kostnader lägre än budgeterat för alla tre kommuner. Avvikelsen beror på Västtrafiks slutavräkning för 2015 som påverkar årets resultat positivt och att resandeökningen i flextrafiken inte riktigt når upp till beräknad nivå. För färdtjänst och riksferdtjänst redovisas ett bättre resultat än budgeterat, vilket också prognoserna under året visat. Resandet har under senare år minskat i de tre kommunerna och trots årliga nedräkningar av budgeten för färdtjänsten är kostnaden även för 2016 lägre än förväntat.

Årets verksamhet

Kommunerna har en samverkansroll i arbetet med kollektivtrafikens strategiska utveckling. Under slutet av 2015 genomfördes en marknadsföringsinsats med syfte att öka resande med flextrafiken i alla tre kommuner med bra resultat. Resandeökningen har bibehållits under 2016.

Under året har en revidering av trafikförsörjningsprogram färdtjänst och riksferdtjänst 2016-2019 genomförts. I början av året slutfördes en upphandling gällande skolskjuts för Hjo kommun med start efter sommaren. Avtalet tilldelades samma entreprenör som tidigare avtal. Året har även inneburit nya utmaningar i form av att lösa skolskjutsen för nyanlända elever.

Måluppfyllelse

Kollektivtrafiknämnden har ett prioriterat mål under 2016. Nedan framgår måluppfyllelse samt en beskrivning av de åtgärder som enligt verksamhetsplanen genomförs för att uppnå målet.

Mål: En likartad service, av god kvalitet, till uppdragsgivare och kommuninvånare.

Förväntat resultat är att nämndens uppdrag och samverkansformer är kända av berörd verksamhet i respektive kommun. Dokumenterade rutiner och tydliga arbetssätt gentemot uppdragsgivare och kommuninvånare samt en kvalitetssäkrad och snabb introduktion av eventuella nya medarbetare. En strategi för att nå önskat resultat är en enhetlighet i rutiner och arbetssätt.

Åtgärder för att nå önskat resultat är att genomföra en översyn av styrdokument och rutiner/arbetssätt samt föreslå/genomföra förändringar med syfte att förenkla och få en mer likartad service och ökad tillgänglighet. Ta fram rutiner på områden där sådana saknas. Genomföra informationsträffar med uppdragsgivande verksamhet för diskussion om uppdrag/förväntningar samt rutiner/arbetssätt. Tydliggöra nämndens uppdrag och den service som kollektivtrafikkontoret erbjuder i skrift, exempelvis på samverkande kommuners hemsidor/intranät. Ta fram rutiner med checklista för nyanställd personal.

Utvecklingstendenser

Under 2017 kommer arbetet med revideringen av regionens trafikförsörjningsprogram slutföras. Programmet styr den strategiska inriktningen och vägleder Västtrafik i arbetet med att utveckla kollektivtrafiken. För såväl politiker som tjänstemän handlar det om att bevaka och föra fram intressen.

För att öka tillgängligheten för kollektivtrafiken i Karlsborgs tätort kommer regionbusslinjerna under nästa år få en ny start och sluthållplats i tätortens norra del. Det in-

Kollektivtrafiknämnden styrkort bokslut 2016				
Mål	Strategier	Förväntat resultat	Åtgärd	Måluppfyllelse
En likartad service, av god kvalitet, till uppdragsgivare och kommuninvånare.	Enhetlighet i rutiner och arbetssätt	Nämndens uppdrag och samverkansformer är kända av berörd verksamhet i respektive kommun	Genomför träffar med uppdragsgivande verksamhet för diskussion om uppdrag/förväntningar samt rutiner/arbetssätt. Ex rektorer och personal inom socialtjänsten.	Pågående.
		Dokumenterade rutiner och tydliga arbetssätt gentemot uppdragsgivare och kommuninvånare.	Ta fram enhetliga mallar för ansökan, utredning och beslut gällande skolskjuts. Se över ansökningsblanketten för färdtjänst.	Enhetliga mallar för ansökan, utredning och beslut gällande skolskjuts finns framtagna och används.
			Definiera processerna för ansökan om färdtjänst respektive skolskjuts.	Översyn av färdtjänstblanketten är genomförd, viss justering gjord.
		Kvalitetssäkrad och snabb introduktion av eventuella nya medarbetare	Se över och uppdatera års-hjul för skolskjutsplanering och färdtjänsthandläggning.	Påbörjat men inte slutfört.

nebär att flera invånare kommer att få ett väsentligt bättre turutbud.

För Kollektivtrafiknämnden finns fortsatt behov av att prioritera det interna arbetet med rutiner och arbetssätt, vilket i förlängningen gagnar kommuninvånare och uppdragsgivare i form av förbättrad service.

Under 2017 kommer kollektivtrafikkontoret att slutföra upphandlingar gällande skolskjuts för Tibro kommun samt verksamhetsresor för Tibro och Karlsborgs kommun.

Lönenämnden

ORDFÖRANDE: BENGT SJÖBERG (M), LÖNECHEF: ARVO NIIHOLM, ANTAL ÅRSARBETARE: 14

Uppdrag

Lönenämnden är en gemensam nämnd för kommunerna Mariestad, Töreboda, Gullspång och Karlsborg.

Lönenämnden består av Lönekontoret MTGK som är ett gemensamt lönekontor för nämnda kommuner samt Tolkförmedlingen Väst.

Lönekontoret utför löneadministrativa arbetsuppgifter, systemförvaltning och driftsplanering. I arbetsuppgifterna ingår även support, pensions- och försäkringsfrågor, utbildning och information. Lönekontoret utför och ansvarar för pensionsadministrationen för samtliga samverkande kommuner. Lönekontoret sluter avtal med leverantörer av personal- och lönesystem, schemasystem och avtal för drift.

Årets resultat

Driftredovisning			
tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016
Intäkter	-11 694	-11 279	415
Kostnader			
Personalkostnader	6 551	7 248	697
Övriga kostnader	3 283	3 166	-117
Kapitalkostnader	865	865	0
Summa resultat	0	0	995

Kommentar årets resultat

Överskottet per 2016-12-31 beror på lägre personalkostnader och ökade intäkter

Fördelning av överskott	
kr	2016
Överskottet för 2016 fördelas enligt nedan:	
Mariestad	517 500
Töreboda	209 000
Gullspång	131 500
Karlsborg	136 900

Årets verksamhet

Under hösten infördes e-lönespecifikation via mail till alla anställda som har en mailadress. Övriga får pappersspecifikation.

En översyn av kostnaden per lönespecifikation för MTGK-kommunerna har genomförts under hösten. En fördelningsmodell har tagits fram som beskriver skillnaderna i arbetsbelastning för Lönekontoret mellan kommu-

nerna. Detta får genomslag på kostnaden per lönespecifikation.

Under hösten har Lönekontoret gjort en genomgång av möjliga förbättringsåtgärder för respektive kommun.

Detta har utmynnat i en sammanställning av förbättringsområden för varje kommun.

Två uppgraderingar av personal- och lönesystemet har genomförts under hösten. En av dessa har haft en större omfattning.

Måluppfyllelse

1. Hög kostnadseffektivitet genom att större arbetsvolymer hanteras.

Det sker en kontinuerlig genomgång och översyn av verksamheten när det gäller kostnader och effektivitet.

2. Utveckling av personal- och lönesystemet till en nivå som motsvarar de behov som finns ute i verksamheterna.

Det skall ske via en hög kvalitet i systemet och hög kompetens hos personalen. En kontinuerlig utveckling sker av personal- och lönesystemet.

3. Hög driftsäkerhet genom att driften centraliseras.

Driften av personal- och lönesystemet sker genom IT MTG. Nuvarande avtal har förlängts och gäller till och med 2018. Driftsäkerheten säkerställs genom kontinuerliga uppföljningar och minst fyra inplanerade driftmöten per år.

4. Strukturerat arbetssätt genom rationell standardisering.

Denna del fortsätter med att skapa gemensamma rutiner och system för kommunerna inom MTGK och Tolkförmedling Väst.

5. Hög kvalitet i löneadministrationen genom ett strukturerat kvalitetsarbete.

Förbättringsarbetet med tydliggörande av kvalitetsmål för verksamheten har fortsatt under 2016.

Under hösten 2016 har en genomgång gjorts för att konkret beskriva förbättringsåtgärder för respektive kommun.

6. Hög nivå på arbetsprocesser, metoder och redskap.

En översyn av arbetsprocesser genomförs varje år. Arbetet med utdata har intensifierats under året. Detta genom att säkerställa utdatarapporternas kvalitet och genom utbildningsinsatser.

7. Professionellt stöd till verksamheterna.

En god service till verksamheterna, ett exempel på detta är målen att ha en hög kompetens och korta svarstider vid frågor från verksamheterna. Supporten har under året setts över, förbättrats och ytterligare anpassats till verksamheternas behov.

8. Lägre driftskostnader än tidigare, till gagn för samtliga samverkande kommuner.

Driftskostnaderna har kontinuerligt kunnat minskas sedan verksamhetsstarten 2007. Lönekontoret har genom detta kunnat lämna ett överskott för åren 2007 - 2015 som återgår till de samverkande kommunerna. Även för 2016 kommer ett överskott att lämnas, överskottet uppgår till 994 900 kronor. Överskottet för 2016 kan hänföras till lägre personalkostnader och ökade intäkter.

9. En god arbetsmiljö som präglas av tillit, förtroende, ansvar och trivsel.

Utgångspunkten är att en god kvalitet på arbetsmiljön lägger en grund för att skapa en effektiv verksamhet för att därmed uppnå verksamhetsmålen. Som en del i detta är målet att arbeta förebyggande för att kunna behålla en så hög frisknärvaro som möjligt.

10. En god internkontroll som säkerställer en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.

Under 2016 har en genomgång av beslutade internkontrollpunkter genomförts.

Utvecklingstendenser

Framöver gäller att arbetet med att säkerställa kvaliteten på löneutbetalningarna fortsätter. För 2017 har en interkontrollplan med kontrollpunkter fastställts för Lönekontorets verksamhet. För 2017 fortsätter arbetet med att säkerställa en god internkontroll av Lönekontorets verksamhet.

Arbetet med att standardisera och utveckla utdata kommer att genomföras, dvs. att nyckeltal skall finnas tillgängliga för chefer och verksamhetsansvariga. Fortsatt utbildning och genomgång för chefer i de samverkande kommunerna kommer att genomföras under 2017. De

kommer därmed att kunna följa upp sina verksamheter på ett bättre sätt än tidigare. Lönekontoret har sedan tidigare inrättat en tjänst med inriktning mot utdata.

Arbetet med avvikelserapportering kommer att fortsätta under 2017. Syftet med avvikelserapportering är att få en bra kvalitet på de underlag som rapporteras in till Lönekontoret och att underlagen komma in i tid. Avvikelserapporteringen följs upp varje månad. Avvikelserapporteringen sker via Nilex.

Rapporteringen är att få en bra kvalitet på de underlag som rapporteras in till Lönekontoret och att underlagen komma in i tid. Avvikelserapporteringen följs upp varje månad. Avvikelserapporteringen sker via Nilex. Införandet av självservice fortsätter för ett genomförande på de arbetsplatser där det i dagsläget inte används. En översyn av de system som inte är integrerade med personal- och lönesystemet genomförs och målsättningen är att under 2017 skall dessa system så långt som möjligt vara integrerade med personal- och lönesystemet, det handlar framförallt om schema- och bemanningssystem.

Det nuvarande avtalet med Visma för personal- och lönesystemet gäller till och med 31 december 2017. En översyn av det nuvarande avtalet har påbörjats under 2016. Förutsättningarna för ett nytt avtal klargörs under första halvåret 2017.

En översyn av kostnaden per lönespecifikation för MTGK-kommunerna har genomförts. Det innebär att en ny fördelningsmodell kommer att tillämpas från och med 2017. Fördelningsmodellen skall under 2017 ytterligare förfinas och vara så rättvis som möjligt mellan kommunerna.

Arbetet med förbättringsområden utifrån den genomgång/inventering som har gjorts under 2016 startar upp under 2017. Syftet är att förbättra rutinerna för löneadministrationen för respektive kommun.

Under 2016-2017 slutar fyra medarbetare vid Lönekontoret, fyra av dessa i samband med att de går i pension. Ersättare för två av dessa har rekryterats under 2016 och tre rekryteras under 2017. Rekryteringarna kräver en hel del tid för introduktion av de nya medarbetarna.

En översyn av arbetsfördelningen och behov av kompetens inom Lönekontoret görs under 2017.

Kompetensen för hantering av schemasystem för kommunerna behöver tydliggöras och stärkas upp.

För att behålla och utveckla en god kompetens hos löneadministratörerna kommer utbildningar att genomföras under 2017 i personal- och lönesystemet.

Verksamhetsmått

	Mariestad		Töreboda		Gullspång		Karlsborg	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Lönespecifikationer	37 249	38 452	14 816	15 075	9 906	9 474	10 321	9 824
Kostnader per lönespec	131,41	127,30	166,44	163,58	147,79	154,53	141,55	148,71
Just. för pensionsadmin	127,00	122,91	162,05	159,19	143,40	150,14	137,16	144,32
Justerat för överskott 2016	113,11	109,39	14,95	145,19	130,13	136,99	123,90	130,90

Särredovisning Vatten och avlopp

Förord

Enligt Lagen om vattentjänster särredovisas VA-verksamheten.

Årets resultat

Driftbudget:	14,0 mnkr
Investeringar:	2,9 mnkr

Va-verksamheten är en taxefinansierad verksamhet. Redovisning av överuttag och underskott regleras via balansräkningen. Ytterligare information återfinns i den ekonomiska redovisningen.

Årets verksamhet

Va-verken

Förutom löpande drift och underhåll kan nämnas:

- ❖ Renovering av tak på byggnaden vid vattentäkten Björklången.
- ❖ Fönsterbyte har utförts på kontor och personallokaler vid avloppsreningsverket.
- ❖ Renovering av ventilation i personallokaler.

Ledningsnätet

Gata/parkenheten har under året utfört akut och planerat underhåll på ledningsnätet, varav kan nämnas:

- ❖ Reparation av vattenläckor.
- ❖ Renovering av ledningar runt reservoaren i Mölltorp.
- ❖ Ny ledning är lagd vid Kyrkvägen i Mölltorp.
- ❖ Byte galvserviser vatten.
- ❖ Utbyte av sju huvudkranar.

Övrigt

- ❖ I Va-enhetens beredskap har även ingått A-larm från kommunens fastigheter.

Investeringar

- ❖ Utbyte av ca 65 meter vattenledningar i området Åsen.
- ❖ Arbetet med renovering av vattentornet har påbörjats. Invändiga arbeten kvarstår.
- ❖ Arbetet med utbyte av styrsystem vid pumpstation Rödesund har färdigställts.
- ❖ Utbyte av ca 40 galvserviser på vattenledningsnätet, Porsstigen, Bryggaregatan samt Styckjunkaregatan.

Måluppfyllelse

Va-verksamheten har under året fungerat utan större störningar. Vi har levererat dricksvatten med god kvalitet samt behandlat avloppsvattnet på ett miljömässigt sätt.

Verksamhetsmått

	2016	2015	2014
Antal anställda	4	4	3
Antal årsarbetare	4	4	3
Personalkostnader, tkr	2 004	2 115	2 184
Antal anläggningar	2 183	2 173	2 160
Producerad vattenmängd, m ³	681 971	594 618	612 133

Samverkan med Hjo och Tibro kommuner har resulterat i att Karlsborg köper tjänsten som Va-chef från Tibro kommun.

Nyckeltal

Taxa

Va-taxan består av en anläggningstaxa samt en förbrukningstaxa. Anläggningstaxan för ett typhus (villa, 800 m² tomt) är 76 250 kr. Brukningstaxan medför en årskostnad av 5 775 kr för ett typhus (villa 150 m³/år).

Investeringsredovisning

Projekt tkr	Inkomster	Utgifter	Netto	Budget	Avvikelse mot budget
Reningsverk utbyte centrifug	0	0	0	700	700
Pumpstationer byte styrsystem	0	320	320	441	121
Byte styrsystem	0	0	0	500	500
Pumpstation Mölltorp	0	0	0	400	400
Renovering vattentornet	0	1 406	1 406	3 500	2 094
Utbyte galvledningar	0	1 192	1 192	1 500	308
Total	0	2 918	2 918	7 041	4 123

Vattenverk

Ytvattenverk	2 st
Grundvattenverk	3 st
Högreservoarer	4 st
Tryckstegringsstationer	3 st

Producerad mängd år 2016 i kubik

Karlsborg	561 228
Mölltorp	65 890
Udenäs	49 362
Granvik	3 930
Brevik	1 561

Reningsverk

Reningsverk	3 st
Avloppspumpstationer	23 st

Provtagningar

Analysen utförs av ett akrediterat lab enligt egenkontrollprogrammet.

Resultaträkning

Resultaträkning tkr	Not	2015	2016
Verksamhetens intäkter	1	13 572	13 983
Verksamhetens kostnader	2	-11 965	-12 460
Avskrivningar	3	-1 607	-1 523
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		0	0
Finansiella intäkter		0	0
Finansiella kostnader		0	0
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		0	0
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
ÅRETS RESULTAT		0	0

Balansräkning

Balansräkning tkr	Not	2015	2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	4	27 951	29 346
Summa anläggningstillgångar		27 951	29 346
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager		108	192
Kortfristiga fordringar	5	1 240	804
Kassa och bank		0	0
Summa omsättningstillgångar		1 348	996
SUMMA TILLGÅNGAR		29 299	30 342
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ingående eget kapital		20 351	20 351
Årets förändring av eget kapital		0	0
Summa eget kapital		20 351	20 351
Avsättningar			
Avsättningar		0	0
Summa avsättningar		0	0
Skulder			
Långfristiga skulder	6	6 566	6 432
Kortfristiga skulder	7	2 382	3 559
Summa skulder		8 948	9 991
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		29 299	30 342

Notförteckning

Notförteckning – Resultaträkning			
tkr	2015	2016	
Not 1. Verksamhetens intäkter			
Taxor och avgifter	13 461	13 866	
Hyror och arrenden	31	37	
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	80	80	
Summa	13 572	13 983	
Not 2. Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	2 115	2 004	
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	670	395	
Köp av huvudverksamhet	309	515	
Lokal och markhyror	70	71	
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	1 187	2 323	
Bränsle, energi och vatten	1 741	2 045	
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	24	0	
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	966	1 082	
Kontorsmaterial och trycksaker	15	2	
Reparation och underhåll	278	316	
Tele-, IT-kommunikation och postbefordran	109	74	
Kostnader transportmedel	100	100	
Transporter och resor	6	1	
Representation	8	2	
Annonser, reklam, information	1	0	
Försäkringspremier och riskkostnader	89	85	
Övriga tjänster	3 280	2 524	
Diverse kostnader	341	418	
Ränta på investeringar	656	503	
Summa	11 965	12 460	
Not 3. Avskrivningar			
Tekniska anläggningar	1 556	1 483	
Maskiner och inventarier	51	40	
Summa	1 607	1 523	

Notförteckning – Balansräkning			
tkr	2015	2016	
Not 4. Materiella anläggningstillgångar			
Ingående anskaffningsvärden	78 467	80 600	
Inköp	2 133	2 918	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	80 600	83 518	
Ingående avskrivningar	-51 391	-52 947	
Avskrivningar	-1 556	-1 483	
Utgående ackumulerade avskrivningar	-52 947	-54 430	
Utgående restvärde enligt plan	27 653	29 088	
Maskiner och inventarier			
Ingående anskaffningsvärden	1 846	1 846	
Inköp	0	0	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 846	1 846	
Ingående avskrivningar	-1 497	-1 548	
Avskrivningar	-51	-40	
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 548	-1 588	
Utgående restvärde enligt plan	298	258	
Summa materiella anläggningstillgångar	27 951	29 346	
Not 5. Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	1 240	804	
Avräkning med kommunen	0	0	
Summa	1 240	804	
Not 6. Långfristiga skulder			
Kostnadsersättningar			
Anläggningsavgifter/anslutningsavgifter	6 566	6 432	
Summa	6 566	6 432	
Not 7. Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	665	1 392	
Semesterlön/okomp.ötid inkl sociala avgifter	134	107	
Upplupna löner inkl sociala avgifter	51	31	
Skuld till VA-kollektivet	1 090	618	
Skuld mellan kommun/VA	442	1 411	
Upplupna kostnader	0	0	
Summa	2 382	3 559	

Revisionsberättelse

Revisorerna i Karlsborgs kommun

2017-03-15

Till
Kommunfullmäktige i
Karlsborgs kommun**Revisionsberättelse för år 2016**

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Granskningsinriktning

Vi har granskat delårsrapport, årsredovisning och årsbokslut. Under året har vi genomfört två fördjupade granskningar vilka avsett flyktigåtersökning samt kommunens IT-processer.

I den grundläggande granskningen har vi haft möten med företrädare för kommunstyrelsen och nämnderna. Vid dessa möten har vi behandlat nämndernas mål och måluppfyllelse, den ekonomiska uppföljningen samt den interna kontrollen. Den grundläggande granskningen innefattar också att vi löpande följt nämndernas verksamhet genom protokollsläsning och andra dokumentstudier.

Bedömning

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Karlsborgs kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2016.

Till revisionsberättelsen bifogas revisionsrapport avseende granskning av årsredovisning 2016 samt granskningsrapporter från lekmannarevisorerna för samtliga företag ingående i koncernen AB Vaberget.

Rolf Blom är vald med undantag för barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden.

Karlsborg 2017-03-15

Rolf Blom

Henry Carlsson
Ordförande

Gunnar Hagman
1:e vice ordförande

Åke Karlsson
2:e vice ordförande

Rune Wängsén

Bilagor:

Revisionsrapport avseende granskning av årsredovisning 2016, Deloitte

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i AB Vaberget, AB Karlsborgsbostäder, Karlsborgs Energi AB, Karlsborgs Energi Försäljnings AB, Karlsborgs Turism AB samt Karlsborgs Värme AB

Kort om Karlsborg

KUNG CARLS BORG

Ryssarnas upprepade angrepp mot Finland och östersjö-kusten efter Karl XII:s död blev upphovet till att regeringen så småningom antog den centralförsvarsplan som ivrigt förespråkades av bl a statsrådet Baltzar von Platen. Den 11 augusti 1819 fattade kung Karl XIV Johan det avgörande beslutet:

" ... en fästning skall i Västergötland anläggas vid Vanäs å Vätterns strand."

Fästningen fick till en början namnet Vanäs, som 1832 byttes till Karlsborg, Kung Carls egen borg. I fredstid skulle krigsmateriel förvaras i fästningen. I krigstid skulle man sätta kungafamiljen, regeringen, Riksbankens guldfoffråd och kronjuvelerna i säkerhet i Karlsborg, Sveriges reservhuvudstad.

KARLSBORG IDAG

Nuvarande Karlsborgs kommun bildades 1971 genom en sammanslagning av dåvarande Karlsborg och delar av Udenäs och Mölltorps kommuner. I kommunen finns rikligt med sjöar och stora orörda naturområden för rekreation.

Kommunen erbjuder det mesta ifråga om god boendemiljö, vacker natur, båt- och friluftsliv och en väl utbyggd samhällsservice. Ett gott urval av bostäder och en aktiv näringslivsbefrämjande verksamhet gör kommunen intressant för både inflyttare och näringsliv. Dessutom finns goda kommunikationer via Skövde till både Göteborg och Stockholm.

SAMHÄLLE, ARBETE OCH NÄRINGS LIV

Ungefär 50 % av arbetstillfällena finns inom offentlig verksamhet och de största arbetsgivarna är Karlsborgs kommun och Försvarsmakten med Livregementets husarer (K3). K3 utbildar en luftburen bataljon och en underrättelsebataljon och ansvarar för flygningar med UAV, obemannade luftfarkoster. Vid K 3 finns också Fallskärmjägarskolan och Försvarsmaktens överlevnadsskola, därutöver Örebro/Värmlandsgruppen som utbildar en del av Hemvärnet.

I övrigt finns flertalet arbetstillfällen inom handel och tillverkning. Bortsett från den offentliga sektorns framträdande roll är Karlsborg en småföretagarkommun. Flertalet företag har under 10 anställda och bedriver verksamhet inom tillverknings- och tjänstesektorn.

Karlsborg har ett mycket vackert läge invid Göta Kanal och Vätterns strand i den nordöstra delen av Västra Götalands län. En stor del av kommunens landyta är riksintressant för sin natur och kulturbild.

**KARLSBORGS
KOMMUN**

546 82 Karlsborg
Telefon 0505-170 00

kommun@karlsborg.se
www.karlsborg.se